

Offisersbladet

nr. 1 februar 2012 · årgang 65

tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

Intervju med
Forsvarsministeren

Side 10-13

BFO med unik krigsrisiko- forsikring til sine medlemmer!

Se bilag, samt omtale på side 23

Yes you can!
BFO-flagget på
Sydpolen.

Side 6-9

Ett yrke
– én organisasjon!

Alt som gjelder Volvo på eksport. Og litt til.

**Opplev helt nye Volvo V60.
Velkommen til prøvekjøring!**

Nye Volvo V60 byr på fleksibilitet og litt mer plass bak uten det minste kompromiss på sporty design og spennende kjøreopplevelser. Volvo V60 har det prisvinnende sikkerhetssystemet City Safety som standard. Et system som ved kø og bytrafikk selv kan bremse bilen om det registrerer at en kollisjon er i ferd med å inntreffe. I tillegg er Volvo S60 og V60 de første bilene i verden som kan stoppe av seg selv for fotgjengere (tilleggsutstyr). Nye Volvo V60 må sees og oppleves! Nyt kontrollen og de dyriske formene.

Volvo XC90

Volvo XC60

Volvo XC70

Volvo V70

**Utenlandsbeordring?
Vurderer du å kjøpe bil på eksport?**

Volvo International Customers Sales

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige, da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

Bilia Økern: Økernveien 115. Tlf 22 88 25 00
Mandag-onsdag+fredag 8-17, torsdag 8-21, lørdag 10-15

Ønsker du et pristilbud på Volvo, er du velkommen til å ta kontakt med Jon Bergersen.
Tax-Free Sales, tlf 22 88 26 05, mob. 901 35 280. E-mail: jon.bergersen@bilia.no

bilia

Offisersbladet

Nr. 1 februar 2012, 65. årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no Internett: www.bfo.no

Offisersbladets tilsynskomite:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

Ansvarlig utgiver:

Eivind Røvde Solberg

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

2punkt as v/Karin Smedsrud
Mobil: 98 20 54 16
E-post: karin@2punkt.no

(Bekreftet opplag 2012: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2012:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
2	02.03	16.03
3	20.04	04.05
4	01.06	15.06
5	24.08	07.09
6	05.10	19.10
7	16.11	30.11

Grafisk produksjon:

Design: punkt&prikke... punktpricke@me.com
Trykk: Printall AS

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

HK 416 i tjeneste i Afghanistan.
Foto: Forsvarets Medietjeneste

Redaksjonen avsluttet:

27. januar 2012

Offisersbladet i ny drakt fra 2012!

Som dere ser, så starter Offisersbladet det nye året med en liten fornyelse av forside og noen justeringer på hvordan innholdet er delt opp. Dessuten vil Offisersbladet prøve å ha minst én breddeartikkel i hver utgave fremover, der det settes av 4-6 sider for å kunne gå litt mer i dybden, samtidig som det gir plass til bedre bildebruk. Det vil også gjennomgående brukes en layout som reduserer antall elementer, slik at lesbarheten tekstmessig blir bedre.

Offisersbladet har også på grunn av den kraftige porto-økningen til Posten fra og med 1. januar, måttet gå til det skrittet å trykke bladet i utlandet, nærmere bestemt i Tallinn. Jeg har rett og slett måtte sette tæring etter næring. Sånn er det bare, når man må forholde seg til bedrifter som har en statlig støttet monopol-situasjon. Dette kombinert med at vi også må se inn i fremtiden, har gjort at det nå fortløpende vurderes om Offisersbladet, skal gå over til en digital utsending, til de som ønsker det, og således spare noe på både trykke- og portoutgifter. En spørreundersøkelse sendt ut til 5.000 av medlemmene, viste at det var en god del som kunne tenke seg kun å motta Offisersbladet elektronisk. Så i løpet av 2012 vil dere alle motta en orientering om dette, med en ferdig frankert svarslipp, der dere svarer ja eller nei til elektronisk utgave.

Tilsynskomiteen til Offisersbladet er et kontrollorgan som skal etterse at bladet drives etter BFOs formålsparagrafer, i henhold til prinsipp- og handlingsprogrammet vedtatt av BFOs Kongress, samt at redaktørplakaten og andre presseetiske regler overholdes. Komiteen består av tre medlemmer (Hær, Sjø, Luft), som har kontinuerlig dialog med redaktøren. Men komiteen ønsker også å ha en dialog med dere som lesere. Så hvis dere har kommentarer, tips, råd, ris eller ros, så kan det nå også sendes direkte til Tilsynskomiteen på tilsynskomiteen@bfo.no

Innholdet i denne utgaven håper jeg er variert med tanke på nasjonal og internasjonal dekning av forsvarsaktivitet. Det eksklusive intervjuet Offisersbladet fikk med ny Forsvarsminister, Espen Barth Eide, kan kanskje også gi et lite glimt inn i en ministers liv og hverdag. Jeg oppfordrer også deg som leser til å legge merke til det som kalles "Gule sider". Der får dere faktisk et godt innblikk ikke bare i "BFO-aktiviteter", men også en meget god oppsummering av hva som skjer sentralt i forbindelse med drøftinger og forhandlinger mellom organisasjoner og Forsvarets øverste militære og sivile ledelse.

Til slutt ønsker jeg å gi berettiget ros til Forsvarets Mediesenter, som i samarbeid med Redink, på vegne av Forsvarets ledelse, ga ut et flott 76 siders informasjonsbilag som vedlegg i Aftensposten mandag 23. januar. Med spennende layout, lettfattelig språk, informative bilder og illustrasjoner, klarer Forsvaret/Forsvarets Mediesenter å formidle totaliteten i Forsvarets gjøremål og ansvar, samtidig som mange av de personlige skildringene, så absolutt kan virke rekrutterende. Bilagsansvarlig Tom Ovind og prosjektleder Caroline Lunde, har all grunn til å være stolte av resultatet. Dette er god informasjon, godt rekrutteringsarbeid og godt omdømmearbeid! Da ønsker jeg alle et fortsatt godt og fremgangsrikt år!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

333 SKVADRON 70 ÅR JUBILEUMSMIDDAG

23. juni arrangerer 333 skvadron jubileumsmiddag i anledning vårt 70 årsjubileum. Personer med nåværende eller tidligere tilknytning til avdelingen inviteres til å melde seg på jubileumsmiddag 23. juni, som arrangeres ved avdelingen på Andøya.

Påmelding sendes per e-post til:

Tor Magnus Hjartøy - thjartoy@mil.no

Truls V. Beckhaug - tbeckhaug@mil.no

Pris: 250kr, betalingsinformasjon fås etter påmelding.

Instant Shelter

Bruksområder:

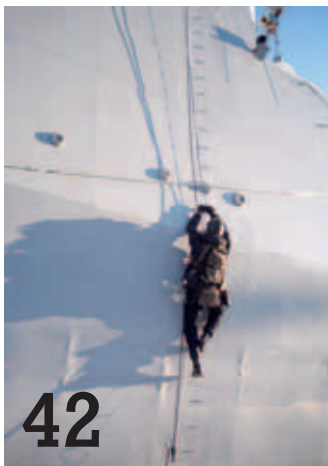
Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

Redaktøren: Offisersbladet i ny drakt fra 2012!	3
Yes you can!	6
Intervju: Barth Eide, om jobben og livet	10
Ivaretagelse – fra ord til handling	14
Trives i Forsvaret	16
Personell og kompetanse i forsvarssektoren	18
Værnes garnison Glemte eller mislikt?	20
BFO-leder:	22
Giv akt!	23
Hva skjer?	24
KAFO&BESO	38
Litt av hvert	39
Spesialstyrkene omorganiseres	42
Kjekt å ha!	44
Tilbakeblikk	45
Leserbrev	46
Intervju: Minedykkeren fra Bodø	48
Redd menig Osen	52
Første doktorgrad til «Cyberforsvaret»	53
Gutta som alltid er først ute	54
En kampflybase – alt for sårbart!	56
Ryddet opp etter stormen	57
Internasjonale nyheter	58

Yes you can!

Å tro at det er plankekjøring er som å tro på julenissen.
Men å tro at det er mulig med stor innsats, viljestyrke og disiplin –
det er å tro på seg selv.

BFO flagget på den seremonielle Sydpolen!

Av LINN ELISE RØLVÅG

To ganger i livet har jeg sagt at "det kommer aldri til å skje meg" og virkelig trodd det, og to ganger har jeg tatt feil. Heldigvis. Og jeg føler meg heldig og privilegert som gleder meg til å gå på jobb hver dag, men det handler like mye om å tørre å forfølge drømmene sine. Denne gangen handlet det om å gå på ski til sydpolen – og jeg kunne tikke av enda en drøm fra listen min.

Jeg måtte bruke et par dager og virkelig kjenne etter om dette var

realistisk for meg på så kort varsel. Hadde jeg det nødvendige grunnlaget for å tåle den fysiske påkjenningen? Hvor skal jeg få tak i penger? Kan jeg ta fri fra jobben så lenge? Og så videre. En hel del praktiske spørsmål og utfordringer tårnet seg opp i løpet av telefonsamtalen jeg fikk i begynnelsen av September – "Hei, vi er en gjeng som skal gå på ski til Sydpolen i Amundsens fotspor, hvor en har trukket seg, er du interessert?" Om jeg er interessert?? Det tok et par dager med "reality check" før jeg kastet

meg rundt og begynte med forberedelsene. Kanskje er jeg litt gal, og kanskje må man være litt utenom det vanlige for å gjøre noe så ekstremt som dette. Men så har jeg alltid vært kjærringa mot strømmen. Innerst inne kjente jeg at så lenge det praktiske kommer på plass, har jeg klokkeetro på meg selv at jeg skal klare å gjennomføre turen. En utfordring er det fysiske, men der har jeg et solid grunnlag ettersom jeg trener mye i forbindelse med jobben. Det andre er det mentale, hvor jeg også har vært satt på

prøve før – og jeg er ikke en som gir meg så lett når det begynner å butte imot. Det er kanskje en av mine sterke sider som har hjulpet meg fram til der jeg er i dag som offiser i Forsvaret. Mest av alt kjente jeg at denne sjansen får jeg kun en gang i livet, og griper jeg ikke den nå kommer jeg til å angre senere. Jeg lever etter mottoet at i morgen kan det være for seint, og jeg skal ikke angre på alt jeg ikke gjorde.

Og det var det! Det ble en hektisk periode fra starten av september til avreise fra Norge

1.november, og det var ikke mer enn tiden og veien – bokstavlig talt. Knebøy og manualer ble byttet ut med timeslange treningsøker med å dra bildekk, kostholdet ble lagt om for å legge på meg ca 10 kilo spekk før turen.. som i seg selv var en interessant prosess. Hvilken jente ØNSKER vel å gå opp i vekt?? Det viktigste for meg var å sørge for at jeg var godt nok forberedt fysisk før turen, og det skal sies at det er knallhard disiplin å drikke matolje flere ganger om dagen for så å dra dekk i 6 timer. Rent

bortsett fra at flightsuiten ble *noget* trang i prosessen kom de fleste praktiske ting på plass etter hvert. Med tidspresset jeg hadde ble det så som så med sponsorrjakt, men heldigvis fikk jeg noen få viktige sponsorer. Allergimat.no stilte opp med mat da jeg har et tilpasset kosthold, Nøstebarn.no stilte opp med ulltøy, Uhrweder.com stilte opp med randoski og bindinger til kitingen ut fra sydpolen, Kolbjørn Olsen AS med ipod og fotokamera og BFO støttet meg økonomisk. I tillegg inngikk jeg et samarbeid

med jobben for å kunne få dra på tur og være borte fra arbeid en periode. Ikke mange, men viktige støttespillere som bidro til at turen ble en minnerik opplevelse.

Planen er å gå i Amundsens fotspor slik han gjorde for 100 år siden, og nå fram til polpunktet på 100 års dagen den 14.desember. Men viktigst av alt var å komme fram i god behold. Det sies at Antarktis er et av verdens mest ugjestmilde strøk, og at det er monotont å skulle gå på ski over de endeløse hvite slettene hvor utsikten ikke endrer seg

nevneverdig fra dag til dag. Enhver liten feil kan få store konsekvenser, og hele tiden er man i "moder jords" grep. Vi visste ikke helt hva vi kunne forvente oss, og ingen forventet at det skulle være som å rusle inn i den norske fjellheimen en vinterdag. Så jeg forberedte meg på det verste jeg kunne tenke meg, og fikk ta det derfra. Samtidig ville det også være interessant å dra på en ekstrem ekspedisjon med folk man ikke kjenner nevneverdig fra før, men heldigvis var det denne gangen

Heldig med været - meg i front.

ingen grunn til bekymring – de andre deltakerne på turen hadde jeg blitt med til verdens ende om så. Alle sammen møtte opp i Punta Arenas i Chile for å forberede oss til turen. Vi måtte pakke alt klart i pulkene, og vi brukte ei uke på å veie havregryn og annen gryn med pinlig nøyaktighet for å holde vekta på pulkene så lavt som mulig. Etter iherdig jobbing og en fantastisk teaminnsats var vi pakket og klare til planlagt avreisedato..og værgudene var ikke samarbeidsvillig. TO UKER ble vi værende på overtid i Punta Arenas før vi endelig fikk scramble om å være klar til den 5 timers flyturen til Union Glacier og det første møtet med Antarktis. Det synet som møtte oss var helt fantastisk! Og veldig kaldt. Union Glacier er et knutepunkt for alle ekspedisjonene som starter ut fra denne sektoren i Antarktis, og det er en sesongbasert base bestående av telt og containere hvor alt ryddes bort til siste lille papirrusk når sesongen er over. De som jobber her er en gjeng med mye kompetanse og et fantastisk humør og gjestfrihet – og det var som å oppgradere fra økonomiklasse i Punta Arenas til

Business i Union Glacier. Maten, servicen og ikke minst naturen var helt eksepsjonell!

Dessverre var værgudene ved startpunktet vårt på Rossisen ved Axel Heiberg heller ikke med oss, så vi fikk enda en uke med venting i Union Glacier før vi kunne spenne skiene på og legge i vei. Venting var ikke noe problem med en så munter gjeng, men det var godt endelig å komme i gang 26.november! Vår første barriere var Axel Heiberg breen, med sin stigning fra 600moh opp til 2800moh – kanskje den mest slitsomme delen av turen, men absolutt turens høydepunkt! Aldri har jeg sett et mer majestetisk landskap med bratte fjellsider som rager over oss på sidene, og midt imot en vegg av is med bresprekker som kan romme hus, og vi kan kun forestille oss hva Amundsen og hans menn må ha tenkt for 100 år siden da dette synet møtte dem. Utsikten tar pusten fra oss og vi er fra oss av beundring og fryd over alt vi ser og opplever, til tross for tunge bratte motbakker i puddersnø. Dette var en helt unik og fantastisk opplevelse som vanskelig kan beskrives med ord. Det braker

BFO flagget på den geografiske sydpolen!

Det er kaldt og ansiktsmasken er full av is.

under føttene på oss når snøen setter seg, bresprekkene gaper mot deg med det uendelig svarte dypet, i fjellsidene går det isras med en voldsom buldring som er det eneste som bryter lyden av knirkende binding og sprakende snø under skiene. Hele veien opp breen til platået hadde vi strålende sol, og det var så varmt at vi gikk kun i innerste ulltrøye. Et mer fotogent landskap skal man lete lenge etter og dette må være enhver fotografs våte drøm. Helt fantastisk – ganske enkelt!

Opp mot platået på 2800 moh begynte vi å kjenne vekten av de 80kg tunge pulkene, og legger du på høyden i tillegg så har kroppen nok med å holde blodpumpa i gang i utgagnspunktet. Hvis man i tillegg er lettere matforgiftet av harsk mat (etter den lange ventetiden i punta arenas har maten vært lagret på et varmt lager og fettholdig mat har harsknet) så kjenner man virkelig at man lever. Ikke nødvendigvis den beste måten å kjenne det på, og selv vikinger fra kalde nord hadde en tøff tid å overkomme. Etter hvert som spy-fornemmelsene og spraybæsj-tilstandene i gruppa ikke ble noe bedre skjønte vi at

noe var galt fatt, og etter et par dager hvor vi tok ut smøret fra maten var det som himmel og helvete i forskjell – og over-skuddet kom tilbake på null komma niks! HELDIGVIS var det ikke bare at man er dårlig trent!! Men det hadde satt sine spor, og intervalltrening aka 1time og 10min pause i 8 økter med makspuls og makspust førte til kuldehoste – noe som heller ikke anbefales. Men da har man i alle fall lært noe nytt til neste tur man skal ut på. Men vi har et stykke å tilbakelegge da vi ikke er halvveis på vår. Herfra er det rette skispor straka vegen mot sydpolen i alt fra "varmt" vær, vindstille og sol til 15 sekundmeter vind fra venstre og whiteout. Antarktis har noe å by for enhver smak, og selv om utsikten framover kun avveksles av hvem du går bak er det fortsatt mye naturopplevelse når man virkelig ser etter. Snøen som danser over skiene i vinden, sastrugiene og formasjonene i snøen som varierer fra flatt til bølgelandskap. Halo rundt solen, regnbuen, snøen som glitrer i lufta og alle skyformasjoner som er å oppdrive. "Sånn går nu dagen!"

Dagene starter med vekking og

I bunnen av Axel Heiberg.

Vi hadde også dårlig vær - her har vi enda sikt.

Teltkos og kort hjemmefra.

Man må ta vare på seg selv.

frokost før vi starter på dagens ca 30 km i snitt tilbakelagt daglig distanse. Siden det er så mye vind, lange pulkdrag, ansiktsmasker, luer og hetter med pels er det vanskelig å holde noe form for samtale mens vi går, så vi overlates til egne tanker hele dagen – og det er kanskje det beste med å være så avskåret fra verden for øvrig. Man lever kun i nuet og hele verden utenfor er glemt. Vi snakker om rekreasjon på høyeste nivå! Tankene drifter fra den ene til det neste, ingen bekymringer annet enn å få i seg nok vann og mat i løpet av dagen, og hva enn som skjer i verden og hjemme kan man ikke få gjort noe med, så man bruker heller ikke energi på å bekymre seg over det. Dagen avsluttes med å sette opp telt, smelte vann, spise mat, sjekke kropp og ansikt for skader og frostskafer før man kryper inn i posen og sover noen timer. Det siste ansiktet jeg så om kvelden, og det første jeg så om morgenen var min teltmakker Gøril – og vi utviklet et velbalansert samarbeid hvor rutinene gikk som perler på snor og vi trengte ikke snakke sammen for å skjønne hva som skulle skje neste. Å leve så tett på

et fremmed menneske tenkte jeg kanskje var den største utfordringen, for det er vel selvsagt at konflikter vil oppstå på en tur som dette! Til tider var det litt konflikter i gruppa, såpass ærlig må man være, men i jente-teltet var det god stemning! En tidlig forventningsavklaring, og innføring av en regel som jeg alltid bruker på tur med andre "Kun én får være sliten, sur og grinete av gangen – når den ene har pårøpt seg den retten er det opp til den andre å holde motet oppe" – gikk det over all forventning! Det høres teit ut, men det funker. Testet i Antarktis. Vi utviklet et samarbeid hvor vi tok vare på hverandre på turen, vi snakket godt sammen og målet vårt var å komme fram med helse og hodet i godt hold uten å se ut som vi var overkjørt av et tog. Selvsagt var vi i kjelleren enkelte dager og hentet det siste av kreftene – og da var det viktig å ha noen rundt seg som en kunne stole på som visste hva som måtte til og hva som skulle gjøres slik at man raskest mulig kom seg i restitueringen. Samarbeidet var helt upåklagelig, og beviset ligger i at vi kom til sydpolen som de eneste uten frost-

skader, og vi var fortsatt glade i hverandre.

Etter dager med skigåing, en fot foran den andre, kom vi til sydpolen natt til 19. desember, 22 dager på ski, fem dager etter 100 års jubileet. Det viktigste for oss var å fullføre turen som planlagt framfor å benytte alternative framkomstmiddel for å rekke seremonien. Og når sant skal sies var det deilig å komme fram til et stille polpunkt uten å stå i kø, hvor vi kunne sove så mye som vi trengte uten støy rundt oss og fylle på fettreservene uten at det ble tomt i gryta. Vi nød dagene med velfortjent restitusjon etter å ha gått på ski uten liggedager på turen, og for noen endte turen her mens det for andre bare var halvveis.

Tiden rant ut for min del, og turen endte for meg her. Selve oppdraget var å gå på ski til sydpolen 'unsupported og unassisted', og kitingen ut fra polen ville vært desserten. Jeg fikk dessverre ikke vært med på kitingen, og jeg er sikker på de har hatt litt av en opplevelse med kite og skiseil. For min del gikk turen tilbake til Norge og jobb, og ikke minst restitusjon etter strabasene, og sjelden har jeg

sovet så mye over lengre tid som da jeg kom hjem igjen. Jeg er stolt av meg selv vel vitende at jeg nådde hovedmålet mitt og drømmen om å gå på ski til sydpolen, og at jeg kom meg gjennom utfordringene og påkjenningene. Jeg er ikke i tvil om at min bakgrunn fra Forsvaret og den utdannelsen jeg har tatt har hjulpet meg på turen og gjort det til en av mitt livs mest fantastiske opplevelse. Nå sikter jeg mot den neste drømmen... hvor enn den tar meg.

Takk for turen!

FAKTA

Linn Elise Rølvåg

- Eneste kvinnelige Bell-pilot i Norge,
- Befalsskole
- 3-årig krigsskole
- Flyskolen i Norge/USA
- Flyger ved 339 skvadron Bardufoss

Søknadsfrist for flyskolen er 1. desember

Espen Barth Eide på sitt kontor.

Barth Eide: om jobben og livet

Fire dager før jul løfter en mann i sort dress og rødt slips hånden, hilser med et autoritært grep og ønsker meg velkommen inn på forsvarsministerens kontor. Jeg ønsker å bli bedre kjent med Espen Barth Eide, både som minister og som person.

TEKST OG FOTO: MARIANNE BERGSETH

- For oss som ikke kjenner deg så godt, hvem er egentlig Barth Eide sånn helt personlig? Har du noen hobbyer?

- Jeg prøver å trene en del sammen med kona mi. Nå i helgen var vi først ute og løp på lørdag og så gikk vi på ski i går, så det er vel det nærmeste jeg kommer en hobby. Ellers så har jeg tre barn så det sørger for at fritidsbehovene blir dekket.

- Hva var din store drøm da du var 20 - forestilte du deg at du ville bli forsvarsminister eller hadde du helt andre planer?

- Nei, det forestilte jeg meg ihvertfall ikke. Jeg tror at da jeg var 20, og gikk på universitetet var jeg først og fremst veldig opptatt av å ta en ordentlig utdanning, mer i retning av forsker, en akademisk karriere. Selv om jeg var aktiv i politikken, så så jeg vel for meg at det var noe jeg gjorde som fritidssysse. Veldig

mange av de jeg vokste opp med i AUF fikk sentrale stillinger lenge før jeg gjorde det. Noen også før de var helt ferdige med utdannelsen. Jeg var veldig opptatt av å få gjort ferdig utdannelsen selv om jeg også hadde jobber frem og tilbake, da blant annet ved NUPI. Men da så jeg for meg en god periode at jeg kom til å bli der og det gjorde jeg også en god stund. Jeg ble mange år ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt. Men så ble jeg bedt om å bli statssekretær av Thorbjørn

Jagland da han var utenriksminister og det var et tilbud jeg bare måtte ta. Men det var ikke sånn at jeg hadde en konkret karriereplan i noen retning egentlig.

- Når begynte du å engasjere deg politisk?

- Jeg ble med i AUF rett før jeg ble 15. Jeg var politisk interessert litt før det faktisk, men jeg hadde liksom ikke funnet et hjem da. Men så fant jeg AUF og det var

litt fordi jeg ble rekruttert av to unge AUFére som het Jens Stoltenberg og Hans Jacob Frydenlund, som dro meg inn og da ble det en viktig del av hele oppveksten.

- Du virker som en bestemt fyr som ikke er redd for å ytre dine meninger, var du slik på skolen også?

- Ja, jeg var litt sånn. Jeg var mye engasjert i den type ting på skolen og senere på universitetet. I offentligheten, fordi jeg har hatt jobber som stort sett dreier seg om dramatiske ting, så blir det ofte slik at du må ha en litt alvorlig tone, men det påstås at jeg er morsommere enn jeg fremstår på TV.

- Klarer du å legge jobben på hylla når du har fri og bare være familiefar, eller er jobben i tankene hele tiden?

- Først og fremst ja, men det er en del av jobben jeg ikke klarer å legge helt fra meg når jeg er forsvarsminister og det er selvfølgelig tanken på ansvaret for de som er ute i krevende operasjoner. Så det er alltid litt med, men det tror jeg det skal være også. Men du kan si dokumentbunken har jeg med årene blitt stadig flinkere til å legge vekk når jobben er over og si at nå er det helg og jeg begynner igjen på mandag. Hvis det ikke er helt eksepsjonelle ting. Så jeg tror jeg er ganske flink til å koble av. Men skjer det noe en lørdag formiddag må jeg forholde meg til det, men jeg sitter ikke på kontoret i helgen.

-Er du flink på kjøkkenet?

- Jeg er glad i å lage mat, men jeg burde nok gjøre det oftere. Aller morsomst er det når jeg kan lage mat med barna. Jeg vet ikke om jeg har noen spesialitet, men det blir mye italiensk mat.

- Og så over til et mer seriøst tema, du var jo i Brasil da du fikk telefonen fra Stoltenberg. Hva var din umiddelbare reaksjon da du ble tilbudt jobben som ny forsvarsminister?

- Jeg takket for tilliten, det var jo overraskende ihvertfall at det kom akkurat da for det var jo en endring som ikke var ventet fra min side. Men vi snakket sammen og så svarte jeg ja til tilbudet. Og så var utfordringen å komme seg hjem i tide, noe som ikke var fullt så enkelt.

- Hvordan er det å overta etter Faremo?

- Jeg er glad for at jeg overtar etter henne fordi jeg overtar et forsvarsdepartement og et forsvar i god skikk. Hun hadde akkurat levert forslag til budsjett for 2012 som gjør at langtidsplanen er hundre prosent oppfylt. Det er en langtidsplan jeg var tungt involvert i å skrive i sin tid så jeg er veldig glad for- og stolt over å se at det vi la til grunn som forutsetninger for hva vi ville oppnå per 2012 nå ser ut til å slå til. Da har vi et forsvar i balanse, mellom ambisjoner, struktur og ressurser, og det er første gang på

mange tiår faktisk og det er også helt unikt i dagens Europa hvor de fleste kutter kraftig og vi er et av de få landene som øker. Så det er en god start å overta med det utgangspunktet. Jeg har også jobbet med Anne-Grete Strøm-Erichsen som statssekretær og Grete Faremo frem til for under to år siden så jeg har fulgt dette nøye. I UD hadde jeg ansvaret for sikkerhetspolitikken og det som berører Forsvarsdepartementet mest så jeg har kontinuerlig jobbet med disse problemstillingene og visste hva jeg gikk til. Men samtidig er det klart at det er litt annerledes å være øverste sjef.

- Du har uttalt at den store omstillingsprosessen i Forsvaret er sluttført og at det nå vil bli mer snakk om justeringer. Kan du si litt om hva dette innebærer?

- Dette har røtter tilbake til år 2000 egentlig da Bjørn Tore Godal ble forsvarsminister i Stoltenberg I-regjeringen, da så han at selv om man på 90-tallet hadde gjort en god del ting med Forsvaret så hadde det ikke vært en tydelig stil og retning på de endringene. Så det var viktig nå å ha et klart og tydelig målbilde for hvor man skulle når omstillingen var ferdig. Og enkelt sagt var det omstilling fra det gamle mobiliseringsforsvaret til det nye innsatsforsvaret. Det var han veldig tydelig på at ville ta flere langtidsplaner. Så du kan si den første langtidsplanen hadde et hovedfokus på nedbygging av det gamle. Så fikk vi en langtidsplan som var mer en slags konsolideringsfase for å begynne å hente inn synergieffekter og så har vi nå hatt mer en oppbyggingsfase av det nye forsvar. Og i tråd med planen, fordi Forsvaret har vært veldig flinke til å oppfylle de kravene vi la på dem, altså til interneffektivisering, strukturrasjonalisering, avvikle unødvendige strukturer, først og fremst baser vi ikke trengte lenger, så begynner vi nå å hente inn de ressursene slik at for eksempel driftsbudsjettene nå i 2012 ser mye penere ut enn for et par år siden.

Det betyr at antall seilingsdøgn, antall øvingsdøgn og sånt går kraftig oppover. Det som har vært litt krevende i den perioden er at vi har prioritert fremtiden fremfor nåtiden i den forstand at vi har valgt bort ting vi gjerne skulle

gjort nå. Da snakker vi om 2009 og 2010 for eksempel, for å få ressurser til den omstillingen som skulle bringe oss i denne balansen i 2012. Hadde vi ikke gjort det så ville vi på en måte skjøvet mange problemer foran oss. Og det er det veldig mange andre land har gjort. Det jeg mener å si er at det kommer fortsatt til å bli justeringer. Det er fortsatt noen uavklarte spørsmål, for eksempel kampflybase. Der sier vi i inneværende langtidsplan at det spørsmålet utstår til vi har valgt kampfly.

- Hvordan er Luftforsvarets situasjon per dags dato?

- Det er først nå man får tak i Luftforsvarets basestruktur. Luftforsvaret har vært gjennom en veldig imponerende omstilling. Mens Sjøforsvaret er samlet i Bergen og Sortland og Hæren i Indre Troms og Østerdalen, og sånn sett har gjort unna en del strukturgrep, så er Luftforsvaret på 13 forskjellige steder og det kan de ikke fortsette med, så da må man gjøre noe. Det er én utestående sak. Men når denne runden er over så mener jeg at vi ikke lenger vil ha en sånn situasjon at hvert fjerde år så kastes alt opp i luften og alle lurer på om de fortsatt har jobb på samme sted. Man må egentlig legge den tiden bak seg for det trengs ikke lenger. Nå er det mer en vedlikeholds-innsats. Nå går vi over i en fase med mer kontinuerlig langtidsplanlegging, det betyr at vi fortsatt vil ha langtidsplaner, men det vil være mindre store overordnede grep hver gang og mer løpende mindre justeringer langs en hovedretning.

- Stemmer det at Norge er blant de beste i NATO-klassen når det gjelder modernisering og omstilling av de militære styrker?

- NATO-sjefen sier det selv, altså sjefen for transformasjonskommandoen, general Abrial. Han er kjempe tydelig på det og har sagt det her og til alliansen at: "se på Norge", og kaller oss med sine ord for: "the poster child of transformasjon". Vi ligger rett og slett langt fremme. Det går på at du tørr å ta grep som koster før det smaker. Et eksempel på det er at det å ha ett operativt hovedkvarter er selvfølgelig billigere enn å ha to, det er ganske intuitivt. Men det å

Espen Barth Eide besøkte som statssekretær det norske feltsykehuset i Abéché i Tsjad.
Foto: Forsvarets Mediesenter.

gå fra to til ett koster mer enn å fortsette med to til å begynne med. Grunnen til at mange land ikke gjør dette er fordi at selv om de skjønner at det lønner seg i det lange løp så lønner det seg ikke før valget for å si det sånn. Derfor dytter man det bare foran seg og så har man en baubølge av problemer med seg fra år til år. Og en rekke land i Europa må nå gå inn i den type omstilling samtidig som de kutter kraftig i budsjettene.

Vi har altså klart å gjøre den omstillingen i en periode hvor vi ikke kuttet noen ting, men faktisk hadde en mild økning av en realvekst i forsvarsbudsjettene og det er et veldig veldig mye bedre utgangspunkt. Vi får også veldig gode systematiske og konkrete tilbakemeldinger på utførelse av oppdrag i Afghanistan. I Libya briljerte vi med å både komme veldig fort på plass og fikk skryt for å drive en meget intens kampanje i lang tid med høy presisjon, mye høyere presisjon enn langt større allierte klarte. Vi viser det altså både i strukturelle grep, men også i operativ leveranse.

- Mange har uttalt seg om integrert strategisk ledelse. Tidvis

er det uklare forhold mellom hva som er en politisk beslutning og en etatssjefsbeslutning. Er organiseringen hensiktsmessig i forhold til at Forsvaret er øverste militære rådgiver og etatsjef?

- Det store svaret på det er helt klart ja. Dette er den veien det går i de aller fleste NATO-land. De som ikke har innført det ennå studerer nå ordningen for å se om de også skal gjøre det. Det er fordi det er vanskelig å lage en veldig klar skille mellom politikk og embedsledelse, for eksempel fordi det vi gjør ute er politikk, altså det er utøvelse. Når vi er med i en NATO-operasjon så er det fordi vi gjennomfører et politisk fattet vedtak. Det er ikke mulig å omgjøre det til teknikk selv om det har mange praktiske og tekniske sider.

- Hva vil være dine viktigste prioriteringer innenfor personell og kompetanse?

- Vi har et veldig modernisert og omstilt forsvar når det gjelder struktur, altså samlet i rasjonelle, fornuftige og moderne baseanlegg hvor vi har investert mye, og kvittet oss med mye vi ikke trengte.

Vihar mye moderne utstyr. Vi har også mange flinke mennesker, men der hvor kanskje moderniseringen har kommet kortest, er innen personellforvaltningen. Det gjelder karrieremonsteret, spesialiseringen og verdsetting av kompetanse, beholde og videreutvikle kompetansen, samt dette med å rekruttere. Dette er noe av det Forsvaret og arbeidstakerorganisasjonene har arbeidet med med, og fortsatt arbeider med. Jeg tror også Forsvaret mer og mer nå må ses på som en kunnskapsorganisasjon fordi alt det dyre materiellet, og alle de kompliserte valgene som må tas, krever betydelig høyere kompetanse enn tidligere. Dette tror jeg blir en stor og spennende utfordring. For nå er det gjort en forstudie som nå er ute på høring her i "huset", og det gleder jeg meg til å jobbe med. Et av elementene er bedre kjønnsprofil. Der henger Forsvaret langt etter.

- Ja, hvordan er dagens situasjon av sammensetningen av kvinner og menn i Forsvaret?

- Det er rett og slett ingen annen organisasjon som ligger så langt bak i forhold til å ha en mer

naturlig sammensetning av kjønnene. For det første så passer ikke bilde av dagens forsvar, altså sammensetningen av kvinner og menn, med resten av samfunnet, men heller ikke med dagens oppgavesett. De tradisjonelle argumentene for at det var flest menn i Forsvaret blir mindre og mindre relevante. For eksempel krever mange av de nye systemene høy simultankapasitet, som ofte kvinner har mer av enn menn. Mens da antall jobber hvor du må gå veldig langt med tung sekk blir færre. Det er ikke dermed sagt at ikke også kvinner kan gå langt med tung sekk. Men det er altså et helt annet forsvar som betyr helt andre muligheter. Grunnen til at dette har gått tregt er at erfaringsmessig fra mange organisasjoner så må du jobbe en stund før du kommer opp til en såpass stor minoritet at det blir helt normalt å være kvinne i Forsvaret. Mange mener at det skal helst være helt opp mot 20. Da er du fortsatt minoritet, men det er liksom ikke merkelig.

Der har vi en lang vei å gå. En av grunnene til at de nordiske landene gjør det bra i internasjo-

Her mottar den ferske Forsvarsministeren Fagmilitært Råd fra Forsvarssjef Harald Sunde. Foto: Forsvarets Mediesenter.

Forsvarsministeren snakker til pressen etter og ha fått Forsvarssjefens fagmilitære råd 2011 fra Forsvarssjef Harald Sunde den 24. november 2011. Foto: Forsvarets Mediesenter.

nal økonomi er fordi vi er mer likestilte, at det faktisk bidrar til bedre makroøkonomi. Blant annet fordi der hvor viktige beslutninger taes så er det mer kognitiv bredde, altså folk har flere forskjellige erfaringer og man stiller mer kritiske spørsmål. Når alle næringslivslederne kom fra den samme golfklubben og hadde det samme sosiale livet fikk du veldig konforme beslutninger. Når du bringer litt av hvert inn, unge, gamle, kvinner og menn, får du bedre bredde. Der tror jeg det er et kjempe potensiale. Kompetanse er mye mer en dette, men det er en del av det som illustrerer ting vi må ta tak i.

- Hvordan skal dere få rekruttert flere kvinner til Forsvaret?

- For det første må vi slutte å oppføre oss dumt. Et eksempel er Alice Asplund-saken. All ære til henne for at hun stod fram, da fikk vi fokus på at her er det ting som avviker fra sånn det skal være. At det ble tydelige reaksjoner på dette tror jeg har gjort at saken istedenfor å være dårlig for rekrutteringen kanskje viser jenter at det er ikke sånn at du skal finne

deg i hva som helst selv om du er kvinne i Forsvaret. Jeg var med på å innføre obligatorisk sesjon, som fortsatt er under utvikling. Tidligere var det sånn at jenter måtte oppsøke Forsvaret, men nå finner Forsvaret deg. Du blir stilt spørsmål som: "har du lyst på en karriere i Forsvaret?", og slik var det ikke før. Jeg har fortsatt tro på at det vil gi en del gevinster og så må vi sørge for god karriereutvikling og tilpasning, slik at det blir attraktivt å bli.

- Hva er planen for videre ivaretagelse og oppfølging av våre veteraner, med tanke på anerkjennelse og erstatningsordninger?

- Mine forgjengere har gjort en kjempejobb med å løfte den saken. Det har vært en kollektiv unnlatesynd i mange år fra mange regjeringer, helt til Anne-Grete Strøm-Erichsen begynte å ta tak i det. Så forholdene er betydelig bedre enn de var, men de er ikke så bra som de bør bli. Nå har vi fått til Statens beste erstatningssystem. Det som nå er for veteraner er det veldig mange andre statssansatte som ønsker

seg, men ikke får, så de prøver å komme opp til soldatnivå. Det er greit å si for dette har jeg fulgt nøye i UD, hvor utenrikstjenesten ser lengselsfullt på de erstatningsordningene man har, men jeg har også vært med på å forsvare at det er noe spesielt med det å bli sendt ut i strid.

Så der har vi på en måte levert og det blir jo implementert og det koster penger, noe som er bevilget, mens det fortsatt er mye å gjøre på anerkjennelsesbiten. Nå har vi fått ganske bra kvalitet på disse hjemkomstseremoniene slik at de som har vært ute i en helt eksepsjonell virkelighet har litt mer drahjelp til å fortelle hjemmet hva de har vært med på. Nå har vi også fått en ny avdeling, Forsvarets veteranertjeneste, et team bestående av 15 personer av ulike bakgrunn i- og utenfor Forsvaret, ledet av veteraninspektør og generalmajor Robert Mood. Dette for at veteraner hele livet skal ha et sted å kontakte Forsvaret hvis det skjer noe senere. Det jobbes også med å få andre deler av offentlig sektor til å skjenne veteranproblematikk bedre, ikke minst i psykiatrien.

- Bortsett fra et langt møte med Offiserbladet, hva står på agendaen for dagen?

- Nå skal jeg i regjeringskonferanse, det blir en lang konferanse, men det er først og fremst fordi det blir lenge til neste. Nå går Regjeringen litt i julemodus, man drifter, men beslutter ikke så mye nytt. Den siste regjeringskonferansen avbrytes med Stortingets julelunsj og så går vi alle tilbake og fortsetter konferansen etterpå. Så det er på agendaen i dag. I morgen skal jeg holde foredrag for alle EU-ambassadørene som gjerne vil møte meg sammen rundt en lunsj som ny forsvarsminister. Jeg følte at til og med forrige uke var det relativt høyt tempo, men nå begynner det å bli litt fredeligere.

- Da takker jeg for meg og ønsker deg lykke til i den nye rollen.

- Takk skal du ha, og god jul.

Ivaretagelse

– fra ord til handling

AV MAJOR ROY NORDFONN,
‘S-1 ARTILLERIBATALJONEN
FOTO: FORSVARETS MEDIESENTER OG
ARTILLERIBATALJONEN

Det er skrevet mange og kloke ord om hvordan vi i Hæren og Forsvaret skal ta vare på våre veteraner, kolleger og hverandre. Ikke bare de stereo-type Afghanistan-veteranene som har behov for ekstra støtte og hjelp når de kommer hjem fra krigen, men også om hvordan vi skal ta vare på hverandre i den daglige tjenesten hjemme i Norge.

Foreløpig har det vært vanskelig å se de konkrete resultatene av dette arbeidet. Familiekoordinatorene, veteransenteret på Bæreia, mellomlandingsprosjektet, medaljeseremonier og erkjennelse av erstatnings- og oppfølgingsansvar er kanskje de som er mest synlig i tillegg til “gjeninnføring” av Krigskorset. Artilleribataljonen i Brigade Nord er en av flere avdelinger som har hatt Familiekoordinator i flere år, men som samtidig har opplevd det vanskelig å omsette øremerkede midler til faktiske tiltak som treffer. Årsakene er flere, men det er ikke tvil om at noe av grunnen er rigide og lite koordinerte regler både i Forsvaret og i Skatteetaten. Samtidig er det slik at ivaretagelse av familier og pårørende har fått langt større fokus enn å ta vare på den enkelte ansatte som har vært ute.

Artilleriet har en sterk tradisjon og avdelingskultur gjennom sin årlige feiring av artilleristers skytshelgen, St. Barbara. Fjerde desember hvert år møtes artillerister til både faglig og sosialt program, med tilhørende oppmerksomhet til de som har levert prestasjoner som fortjener oppmerksomhet. Artilleristenes valgspråk – Gjør rett, frykt ingen! – er et utmerket konsentrat av de holdninger, verdier, ferdigheter, egenskaper og krav som forventes av og stilles til offiserer. Artilleribataljonen ønsker å gjøre rett, og

har derfor tatt et initiativ til å ta vare på våre. Gjennom handling og praksis. Vi kontaktet derfor alle befal som har deployert til Afghanistan som FAC/JTAC med/for artilleriet til en egen samling i forbindelse med årets feiring av St. Barbara.

Fremmøte var satt til ettermiddag/kveld fredag andre desember, med uformell samling i Norges kanskje mest tradisjonsrike befalsmesse. Lørdag startet programmet med en omvisning i Setermoen leir, som har gjennomgått enorme endringer siden år 2000. Deretter bød programmet blant annet på velkomst fra bataljonssjef, oberstløytnant Ole Kristian Karlsen, som også informerte om Artilleribataljonen og feltartilleriet i dag og nær fremtid. Orientering og diskusjon om fag-tjenesten for FAC/JTAC og tilhørende materiell og utvikling hører naturlig hjemme i et slikt program, og her fikk de inviterte diskutere med sine egne, på sitt eget “stammespråk.” En generell diskusjon rundt fenomenet ivaretagelse fikk vi også gjort, i tillegg til god anledning til å snakke om hva den enkelte driver med og hvordan man har det. Lørdag kveld ble det offisielle

programmet avsluttet med en enkel middag, hvor den enkelte fikk overrakt det nye kvalifikasjonsmerket som synliggjør statusen som FAC/JTAC. Deretter var det “fri strid” sammen med gamle og nye kolleger i messa. Søndagen var det satt av tid til individuelle samtaler og kontroll/oppdatering av rulleblad. P3 (personellsystemet) var dessverre utilgjengelig, så dette ble en kort post. Det gav desto bedre tid til å forberede seg selv og finstasen for årets feiring av St. Barbara samme kveld.

De offiserene som hadde anledning til å møte gav alle uttrykk for at dette initiativet var meget velkomment, og at det opplevdes som svært bra. Vår oppfatning er at artilleriets feiring av St. Barbara er ivaretagelse i praksis. Her møtes artillerister fra alle nålevende generasjoner, og det er en utmerket arena for å møte gamle og nye kolleger, snakke samme språk, dele erfaringer, få faglige oppdateringer og rett og slett føle seg inkludert. Artilleribataljonen har derfor besluttet å gjenta dette neste år, og vil på nytt invitere til samling i sammenheng med feiringen av St. Barbara den fjerde desember.

Artilleribataljonen ferdig pakket og klare for nytt oppdrag.

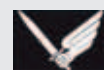
Typisk situasjon tid og sted for en FAC.

FAKTA:

Forward Air Controller (FAC) og Joint Terminal Attack Controller (JTAC):

Betegnelser på offiserer som er sertifiserte

spesial-ildledere. Forenklet sagt er det disse offiserene som sammen med resten av sin patrulje bestemmer hvor den tunge ildstøtten i form av luftbårne bomber/raketter og artilleri- eller bombekastergranater skal treffe. Artilleriet har sendt slike offiserer i internasjonal tjeneste i krigs- og konfliktområder i mange år, og siden Norge startet deltakelsen i Afghanistan-krigen har flere titalls spesial-ildledere fra Artilleriet deltatt i tildels svært krevende operasjoner. Noen har opplevd meget sterke scener. Dette er nøye selekterte, ressurssterke og dyktige befalingsmenn som har løst sine oppdrag på en utmerket måte. Enkelte er tildelt utmerkelser og dekorasjoner fra andre nasjoner etter å ha støttet avdelinger fra disse landene i kritiske situasjoner.

Alle bilder levert av JTAC-laget i OMLT 4, unntatt bilder av kvalifikasjonsmerker (levert av Flystøtteseksjonen/Artilleriskolen/Hærens Våpenskole), Artilleribataljonens logo (Forsvaret) og St. Barbara-illustrasjon (artilleri.com).

FAC situasjonsbilde akkurat når et engelsk jagerfly av typen Tornados kommer inn i lav høyde mot målet.

En god soldat benytter enhver anledning til å få litt hvile uansett forhold.

Amerikanerne delte ut medaljer for den norske innsatsen.

Artilleristenes skytshelgen St Barbara.

Trives i Forsvaret

YS' Arbeidslivbarometer viser at de fleste arbeidstakere er godt fornøyd med arbeidsplassen. Blant de mest tilfredse er ansatte i Forsvaret.

TEKST: TORE FRIESTAD/BJØRNHILD
VIGERUST, MAGNET MEDIA
FOTO: PRIVAT

Tomas Bakke er kaptein i Hæren, har nylig kommet hjem fra Afghanistan, og er svært tilfreds med å ha Forsvaret som arbeidsplass.

– Jeg er godt fornøyd med jobben. Jeg har varierte arbeidsoppgaver, stor mulighet til å påvirke egen hverdag og sist, men ikke minst, veldig gode kollegaer. Jeg føler at jeg får brukt mye av meg selv i løpet av en vanlig arbeidsuke i Hæren; lederen, kameraten, planleggeren, kollegaen, feltlederen og krigeren. Samtidig legger Forsvaret som arbeidsgiver til rette for kontinuerlig påfyll av kompetanse. Gjør du en god jobb, blir du satsset på gjennom attraktive stillinger, nye utfordringer og kurs, forteller Bakke.

Statistikken viser at det er mange som er enige med kaptein Bakke. I YS' Arbeidslivbarometer for 2011 svarer over 90 prosent av de spurte, som er ansatt i Forsvaret, at de er "ganske fornøyd", "svært fornøyd" eller "absolutt fornøyd" i jobben.

Eivind Solberg, leder i YS-forbundet Befalens Fellesorganisasjon (BFO), mener årsaken er Forsvarets tilbud av spennende arbeidsoppgaver og et meget godt miljø innad.

– Arbeidslivbarometeret har nok fanget opp den generelle stemningen blant befal og offiserer. Dette samsvarer helt med mitt inntrykk. Forsvaret er en mangfoldig arbeidsplass, med gode muligheter for karriere og egenutvikling. Forsvarets medarbeidere blir ivare tatt ut fra det tradisjonsrike utsagnet om at en først og fremst «skal ta vare på sine menn», sier han.

Fokus på fleksibilitet

Dersom vi ser nærmere på statistikken, finner vi flere svar på hvorfor kvinner og menn i Kongens klær er så tilfreds med jobben. Over 90 prosent er enig eller svært enig i at jobben er interessant. Et stort flertall mener de får brukt og videreutviklet kompetansen. Og svært få i Forsvaret er bekymret for å miste jobben, til tross for urolige tider.

Trivsel og godt kameratskap er viktig for alle arbeidstakere. I tillegg er mange opptatt av muligheten for utfordrende oppgaver, og at det skal være samsvar mellom jobben og den ansattes ambisjoner. Kaptein Tomas Bakke mener Forsvaret er tilfredsstillende på flere av disse områdene.

– Jeg kom tilbake fra Afghanistan i sommer, etter å ha vært mentor i den afghanske hæren. Jobben som mentor er noe av det

mest meningsfulle jeg har gjort. Å kunne arbeide så tett med en person fra en helt annen kultur var utrolig spennende, forteller han.

Et stort flertall mener Forsvaret er fleksible i forhold til forpliktelser i hjemmet, noe også YS er opptatt av.

– Arbeidstid er viktig når en skal balansere familie og jobb. Uforholdsmessig mange jobber kvelder, netter, skift og lange dager, det vil si utover ti timer. I Arbeidslivbarometeret er den gjennomsnittlige arbeidstiden 41 timer for heltidsansatte. Som det ble bemerket, går dette utover bestemmelsene i arbeidssmiljøloven. I Arbeidslivbarometeret spør vi hva folk synes om denne grensen. 70 prosent svarer den bør være som i dag. Det tyder på at fleksibilitet er viktig for de fleste, forklarer YS-leder Tore Eugen Kvalheim.

Kaptein Tomas Bakke (t.v.) kom nettopp hjem fra Afghanistan, og opplever Forsvaret som en svært god arbeidsplass. – Godt arbeidsmiljø og dyktige kollegaer gjør at jeg er stolt av å jobbe som offiser i Hæren, forteller han. Her sammen med en afghansk soldat.

Tore Eugen Kvalheim. Foto: Erik Norrud.

Optimalt for arbeidstaker

Kvalheim sier YS' Arbeidslivsbarometer er et nyttig verktøy når en skal identifisere hvilke behov og problemstillinger som er viktige for ulike grupper arbeidstakere. Ved hjelp av Arbeidslivsbarometeret kan en gjøre noen generelle betraktninger om hvilke tiltak en kan sette inn for å skape så optimale arbeidsforhold som mulig for hver enkelt arbeidstaker.

– Vi ser at vi generelt sett har et godt arbeidsliv, spesielt i forhold til andre land. Likevel kan man spørre seg om det kjønnsdelte arbeidslivet er bærekraftig på sikt. Vil det gi nok arbeidskraft til å løse de økende oppgavene i helse- og omsorgssektoren, spør han.

– Sist, men ikke minst, ser vi at noen faller utenfor. Det er sterke krav til produktivitet, og det kan være vanskelig å komme tilbake i

jobb. Dette rammer riktignok ikke tilfeldig.

– Også friske arbeidstakere kan utsettes for en hendelse på jobb eller privat. Mulighetene for å komme i arbeid igjen er ofte ikke gode nok. Selv om problemet kanskje ikke skyldes arbeidslivet, finner en kan hende løsningen der, tror Kvalheim.

BFO-leder Eivind Solberg mener undersøkelser i regi av Arbeidslivsbarometeret er svært viktige.

– Det er helt avgjørende for en etatsleder å kunne holde «fingeren på pulsen» ved hjelp av slike undersøkelser. Det er gjennom gode, lojale og fornøyde medarbeidere enhver sjef har grunnlaget for å gjøre suksess, påpeker han.

FAKTA:

Fakta YS

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS – er en partipolitisk uavhengig hovedorganisasjon for arbeidstakere. YS består av 21 forbund med til sammen 218.000 medlemmer innenfor alle sektorene i arbeidslivet.

YS' Arbeidslivsbarometer

- Årlig analyse, som beskriver tilstanden og utviklingen på sentrale områder i arbeidslivet
- Ble presentert for første gang under YS-konferansen i 2009. www.ys.no

Fakta BFO

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) er den største av til sammen tre fagforeninger for befall i Forsvaret. BFO ble etablert 11. september 1957 og har vel 9 700 medlemmer. BFO er tilknyttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund og YS Stat.

BFO har som formål å ivareta og fremme medlemmenes faglige, økonomiske og sosiale interesser, foruten å styrke Forsvarets stilling i samfunnet og støtte arbeidet med å fremme forsvarstanken og forsvarsviljen i det norske folk. www.bfo.no

Personell og kompeta i forsvarssektoren

Forsvarsdepartementet har i løpet av høsten 2011 gjennomført en forstudie innen området personell og kompetanse i forsvarssektoren. Forstudien er unntatt offentlighet og kan foreløpig ikke gjengis i sin helhet. BFO fremmet sine høringskommentarer til forstudien 9. januar 2012.

LARS OMBERG

KOMPETANSEUTVIKLER BFO

Gjennom prosessen med forstudien har BFO blitt involvert gjennom ulike informasjonsmøter og arbeidsgrupper med BFOs ledelse og representanter fra blant annet BFOs kadett og befalsskole samarbeidsorganer, KAFO og BESO. Studien har i tillegg vært på høring hos BFOs tillittsvalgte. Her er et sammendrag av BFOs kommentarer:

Forsvarets kjernekompetanse

For forsvarssektoren er den militærfaglige kjernekompetansen avgjørende. Dette er kompetanse som ikke kan sammenlignes og erverves andre steder i samfunnet, og må underlegges den samme profesjonsbeskyttelse som andre

yrker med krav til lang utdanning og erfaring. Vi har i dag et befalskorps med stor lojalitet, sterkt engasjement og meget høy kompetanse som det er viktig å ta vare på. Det er etter BFOs syn to dimensjoner som er fundamentalt avgjørende i diskusjonen rundt kompetanse i forsvarssektoren herunder forsvaret spesielt;

- Forsvarets berettigelse – eksistensgrunnlag
- Den grunnleggende tidløse militærfaglige kjernekompetansen.

Forsvarets kjerneoppgaver og eksistensgrunnlag er uomtvistelige.

Befal, offiserer og øvrige militære utgjør kjernekompetansen til Forsvaret. Etter BFOs syn bør det i enhver vurdering sees på hva som gir mest mulig forsvareffekt og kjernekompetanse for de til enhver tid gjeldende budsjetter. Sivil

kompetanse, herunder sivil tilsatte, utgjør i all hovedsak en del av den nødvendige støttestruktur for å utføre Forsvarets operative oppgaver.

Det henvises til grunnlaget i forstudien og fundamentale endringer i samfunnet, både av teknologisk og demografisk karakter. Det er et faktum at samfunnet er i kontinuerlig endring, men det er også tidløse forhold knyttet til utdanning av befal og offiserer. Forhold som gjennom en lang karriere bidrar til å utvikle nødvendig profesjonsdannelse, opparbeidelse av respekt ansvar og mot.

Forsvarets utdanning

Forsvaret har i dag et meget høyt utdannet befals- og offiserskorps. En stor andel av forsvarets befal og offiserer har høy akademisk utdanning innen mange ulike

fagområder. Dette i tillegg til den militære befals- og offisers utdanning. Utdanning av befal og offiserer i forsvaret kan ikke uten videre sammenlignes med sivile utdanningsinstitusjoner. Befal og offiserer er utdannet til i hovedsak å være soldat og kriger. For forsvaret er den langsiktige oppbyggingen av den militærfaglige kompetansen den viktigste grunnpilaren. Forsvaret utdanner sitt eget personell gjennom sin egen utdanningsordning. Den grunnleggende og videregående befals- og offisersutdanningen danner grunnlaget for forsvarets kjernekompetanse.

Forsvarets utdanningsordning for befal og offiserer som ble reformert i 2005-2006 er av høy kvalitet. Denne må videreføres, fortsatt utvikles og styrkes innen forsvarets kjerneområder.

nse

Etter BFOs oppfatning gjøres dette best gjennom en videreføring av dagens grenvise befals- og krigsskoler. Forsvarets høgskoles ulike utdanninger bør i større grad gjøres tilgjengelig for flere, og bør således bli en naturlig del av den enkeltes militære karriere. Slik det også er anført i forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR), bør kjernekompetansen på Forsvarets høgskole, herunder forsvarstabs-skole, styrkes med nødvendige kapasiteter.

Det kan ikke være tilfeldig hvilken utdanning befal og offiserer må gjennomgå for å utvikle seg både faglig og menneskelig i et utdannings- og dannelsesperspektiv. Befals- og offisersutdanningen må beholdes og fortsatt utvikles i retning av et profesjonsstudium, og som en autorisasjon og godkjenning av det å utøve befals- og offisersrollen.

Forsvaret tilbyr i dag bachelor og masterutdanning ved hhv Krigsskolene og Forsvarets Høgskole. Det bør i det videre arbeidet utredes å etablere masterutdanning som en del av krigsskoleutdanningen. En slik utvidelse av kompetanseperspektivet vil, i kombinasjon med en økt grad av satsing på familie og personellpolitikk, etter vårt syn bedre forsvarstabs evne til å rekruttere og beholde personell.

Det må opprettholdes robuste militære utdanningsmiljøer som kan utdanne fremtidens befal og offiserer til en av de mest krevende profesjoner i samfunnet. Utdanning og kompetanse vil være den viktigste innsatsfaktoren i fremtidens forsvar.

Rekruttere og beholde

Forsvarets evne til å rekruttere, tiltrekke og beholde personell utfordres kontinuerlig av samfunnet rundt oss. For at forsvarstabs skal fremstå som en attraktiv arbeidsplass må det legges til rette for en god og tidsriktig familie – og personalpolitikk. De siste års utvikling innenfor disse områdene har i mange sammenhenger gått i motsatt retning, med et stadig press på reduksjon av opparbeidede rettigheter.

Rekrutteringen til forsvarstabs må som grunnprinsipp fortsatt være forankret i krigens krav. Krigens krav er fortsatt og uomtvistelig forsvarstabs kjernekompetanse. BFO støtter et fortsatt viktig arbeid med å rekruttere flere kvinner til forsvarstabs. Dette arbeidet bør ytterligere forsterkes og fokuseres innen rammen av eksisterende krav og forutsetninger for å bli dyktige befal og offiserer. For deler av befalskorpset er det i dag satt unødige aldersbegrensninger i lov om personell. Dette bidrar etter

BFOs syn til at bredde og karriereveier snevres inn, noe som igjen gir utslag i manglende tiltrekning og rekruttering, og at mange slutter etter kun få år i tjeneste. Oppdatert og verdifull kompetanse går dermed tapt.

Lønn og kompensasjon

Lønn og kompensasjon er et viktig element for å utvikle, anvende og beholde befal og offiserer i forsvarstabs. BFO gjentar i mange sammenhenger det samme budskapet der vi fremhever at det ligger mange muligheter innenfor dagens lov og avtaleverk som ikke utnyttes godt nok. Forsvarstabs lønns og kompensasjonssystem er i stadig endring, og innehar mange muligheter som i dag ikke anvendes i tilstrekkelig grad i forhold til å beholde personell, og derigjennom skape grunnlag for en alternativ og horisontal karrierevei.

I det statlige tariffområdet finnes det ett avtaleverk som må gjøres gjeldende. I den grad dette eventuelt ikke oppleves å tilfredsstille behovet må ansvarlig myndighet ta helhetlige initiativ for eventuelle endringer. Forsvarstabs er en del av det statlige arbeidsmarkedet. BFO legger således til grunn at personellet behov ivaretas innen rammen av tjenestemannsrettens reguleringer.

Forsvaret og samfunnet

Samfunnsutviklingen fra industri til kunnskapssamfunn, høy teknologisk endringstakt, demografisk utvikling og urbanisering må også forsvarstabs forholde seg til. Forsvaret har de siste 15 -20 årene gjennomført en av de største omstillingene i offentlig sektor. Personellet har tilpasset stadig nye og omskifte-lige omgivelser. Forsvaret har et endringsvillig personell som har vist en formidabel evne og vilje til omstilling utover det som kan forventes.

Den grunnleggende og videregående befals- og offisersutdanningen må ytterligere forsterkes slik at samfunnets forventninger til Forsvarstabs leveranser kan innfris på en best mulig måte. Økt fokus på den militærfaglige kjernekompetanse vil bidra til en større grad av fleksibilitet i de oppgaver som nå tildeles det nye innsatsforsvaret.

Veien videre

BFO støtter at det må gjøres et større gjennomgripende arbeid på personell- og kompetanse området. Dette fordrer også en revisjon av befalsordningen med tilhørende utdanning, avansment og disponeringsordning. Dette er de mest avgjørende områdene for fremtidig forvaltning og utvikling av befals – og offiserskorpset.

Værnes garnison

Glemt eller mislikt?

Befalsmessa - kanskje landets mest idylliske.

TEKST OG FOTO MORTEN GRANHAUG

Forsvarssjef Harald Sundes fagmilitære råd er akkurat lagt frem, og jeg har spent lest gjennom dokumentet. For region Midt-Norges del vil dette medføre store forandringer, med nedlegging av én av hovedflystasjonene og to HV-distrikt.

Jeg synes imidlertid det er snodig at Værnes garnison ikke er nevnt med et eneste ord. Eller: for å være presis er ordet Værnes nevnt tre ganger, men den gjengse leser ser sikkert poenget mitt.

Værnes garnison ligger plassert midt i landet, rett ved en av våre største flyplasser, med god kommunikasjon både nordover og sørover. I garnisonen finnes et stort kjøkken med tilhørende messe, gode kaserner og ikke minst ligger leiren bare et steinkast unna et av landets pr i dag nyeste og mest moderne skytefelt, Leksdalen. Her kan Forsvaret uten problemer f.eks. legge FOS, og tilby både tilfredsstillende forlegning, kjøkken og øvingsfelt innen en slik avstand at aspirantene kunne marsjert dit.

Da HVUV forlot Værnes, ble det stående igjen noe som mange kanskje vil kalle en spøkelsesleir, uten bemanning i vakta, kantina forsvant, og leiren ble delt i to med et provisorisk gjerde, slik at enkelte bygg kunne leies ut til Stjørdal kommune.

Fremtiden for Værnes er nok ikke så dystert som man skulle tro, da Forsvaret faktisk har valgt å flytte avdelinger dit i tiden som kommer. Vernepliktsverket (stikk i strid med gode råd), FLO og INI er på vei, men leiren har fortsatt mye kapasitet.

Jeg håper noen tør å ta tak i én av disse ideene:

- Værnes som nasjonalt senter for seleksjonsvirksomhet, inkludert FOS BS.
- Værnes som senter for oppsetting til internasjonale operasjoner.

God kommunikasjon med resten av landet, forlegningskapasitet og nærheten til øvingsfelt gjør Værnes meget godt egnet.

Det er på tide at både politikerne i Midt-Norge og den sunne fornuften våkner!

Gjerdet som deler leiren.

Kompanikontorene - som er i god stand.

Porten - ikke så lenge siden det var høy aktivitet her.

UNN DEG SKADEOPPGJØR SLIK DET BURDE VÆRE.

RABATT PÅ FORSIKRING FOR DEG SOM ER MEDLEM I BFO.

Visste du at samarbeidsavtalen mellom If og BFO sikrer deg som er medlem 10 prosent på de vanligste privatforsikringene dine? Og samler du flere forsikringer i If kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt. Spør oss om hvilke forsikringer som teller for If Pluss.

Kontakt Forsvarets Personellservice på telefon 21 07 57 10 eller if@fp.no hvis du vil vite mer.

I samarbeid med:

Rolig, vi hjelper deg.

Den tidløse befalsordningen

BFO har i sitt prinsippprogram nedfelt følgende formulering "BFO arbeider for at det igjen etableres både en allmenn og en politisk forståelse for Forsvarets rasjonale, nemlig det som gir borgerne trygghet og sikkerhet, samt verner dem og deres verdier hvis det skulle oppstå kritiske situasjoner". Denne har stått uendret siden 2005. Forsvarspolitisk utvalg av 2007 formulerte". "Det tidløse ansvar for nasjonenes sikkerhet". Forsvarsminister Espen Barth Eide tar opp tråden i sitt foredrag i Oslo militære samfund den 9. januar i år.

Når Forsvaret, i oppgaveløsningen, har et tidløst perspektiv må også personellsystemene ha det samme perspektivet. Dette er en del av det Statsråden omtaler som strategisk tilnærming til personellområde. Altså representerer befalsordningen (BO) en tidløs verdi og må være tuftet på tidløse prinsipper. Av dette følger at BO ikke kan være gjenstand for vær og vind og utvikles etter innfallsmetoden. Dette er bakgrunnen for at BFOs Kongress i 2011 vedtar "Ny befalsordning utarbeides i et samarbeid mellom arbeidsgiversiden og tjenestemannsorganisasjonene, og vedtas i Stortinget". På samme tid som det er det lovlige valgte storting som bruker Forsvaret, er det også Stortinget som gjennom BO inngår en "kontrakt" med befal og offiserer. Derfor må Stortinget og storsamfunnet etterspørre helhetlige løsninger som ivaretar det tidløse perspektiv knyttet til meningen med Forsvaret. Denne sammenhengen må ivaretas også i fremtiden.

BFO har alltid vært meget opptatt av befalsordningen og dens innretning, og var, nettopp av mangel av de ovennevnte perspektiver, kritisk til innføringen av avdelingsbefalsordningen. Vi mente, og mener fremdeles, at ordningen ikke er understøttet av tilstrekkelige gode vilkår og akseptable rammer som sikrer gode arbeids- og lønnsvilkår. Ei heller er ordningen tilrettelagt for at personellet skal få en god avslutning på sin militære karriere. Tiden har vist at BFO fikk rett, og at tiden er overmoden for å utarbeide en befalsordning som ivaretar Forsvarets og personellens behov.

Primært ønsker BFO at avdelingsbefal skal ha mulighet til å få en livslang karriere i Forsvaret. Dersom de ønsker å slutte tidligere skal de ha akseptable vilkår knyttet opp mot karriere nummer to. BFO ønsker derfor en helhetlig gjennomgang av Befalsordningen for å sikre at befal gis tilfredsstillende vilkår, og har den samme trygghet og forutsigbarhet som andre yrkesgrupper i Staten. Vi ønsker å fokusere på en livslang tilsetning, at det er samsvar mellom rettigheter og plikter og at individet skal få rettigheter som ses i sammenheng med belastning.

BFO setter pris på den diskusjonen GIH har iverksatt, og har gjentatte ganger uttrykt støtte til hans intensjoner om å skape gode systemer som understøtter ivaretagelse av den enkelte, samtidig som Forsvaret beholder den kompetansen som er bygd opp over tid. I dette er BFO helt enig med GIH og vi forutsetter at GIHs initiativ følges opp av en invitasjon fra FSJ om å ta del i et arbeid med å utvikle framtidens befalsmodell og løsninger. BFO er slett ikke imot et nytt befalssystem, men vi ønsker at dette utarbeides innenfor en helhetlig ramme og i samarbeid med en ansvarlig arbeidsgiver. Innenfor det vi betrakter som en helhetlig tilnærming er det naturlig å innlemme de vervede, som i dagens forsvar har en helt ny og sentral rolle. Da får BO også virkning på det ansvarlige arbeidet knyttet til ivaretagelse av samfunnets veteraner. Dette handler ikke om noe mindre enn det. Alt henger sammen med alt!

Som et øyeblikkelig tiltak mener vi at det må komme et politisk initiativ om å fjerne dagens aldersgrense for avdelingsbefal, hvilket også ble understreket av BFOs kongress. Dette vil gi muligheten til å ivareta de individer som i dag må slutte grunnet aldersgrensen samtidig som det vil løse deler av Forsvarets kompetansebehov. Dette vil løse opp i noe av de akutte behovene og gi nødvendig tid og rom til å utvikle et nytt system tilpasset dagens virkelighet og innsatsforsvarets erfaringer. Her må det utvises nødvendig politisk mot og FSJ må støtte et slikt initiativ på vegen av sine ansatte.

BFO mener at debatten fram til nå i for stor grad har fokusert på struktur og tiltak, og i for liten grad hvilke tidløse prinsipper og krav som skal legges til grunn ved utvikling av fremtidsrettede løsninger. For BFO er det avgjørende at tilsettingsvilkår, utdanning, lønn og pensjon, blir en viktig del av diskusjonen og løsningen. Det er avgjørende for å kunne etablere én prinsippfast, tidløs disponering og forvaltningssystem for militære arbeidstagere tilpasset framtidens arbeidsliv. Her er mulighetsrommet stort og flere modeller kan løse utfordringene. Uansett er det avgjørende at arbeidet med å tilpasse personellområdet til et innsatsforsvar ikke bare blir et spørsmål om struktur, men at også rammen for de som skal utøve soldattykke på vegne av nasjonen blir en del av det tidløse ansvaret for nasjonens sikkerhet.

*Eivind R. Solberg
Leder*

**Ett yrke
– én organisasjon!**

FULLFORSIKRET OGSÅ I KRIG!

BFO-PAKKEN – BFOs personforsikring er fra 1. januar 2012 utvidet slik at alle pakkens sju elementer nå dekker såkalt krigsrisiko.

Dette betyr at BFOs medlemmer som har BFO-pakken er «fullforsikret» i alle norske militære operasjoner over hele verden. Følgende sju elementer inngår i BFO-pakken i 2012 – vær oppmerksom på at også samboer/kone og barn inngår i pakken.

	Pris 325 pr mnd	Dekning for medlem			Dekning for fam	
	Dekning; forsikringen gir utbetaling ved:	Maks dekning	Medlem	Krigsrisiko	EF / SB	Barn
1	DØDSFALL (til etterlatte)	14G	Ja	Ja	*	**
2	ARBEIDSUFØRHET (varig og minst 50%)	11,2G	Ja	Ja	*	**
3	KRITISK SYKDOM	1G	Ja	Ja	Nei	Ja
4	invaliditetsgrad etter ULYKKE	67G/36G	Ja	Ja	Ja	Ja
5	behov for beh.utg etter ULYKKE	50 000	Ja	Ja	Ja	Ja
6	ULYKKE-PLUSS - inkl «Break a leg» med mer	50 000	Ja	Ja	Ja	Ja
7	Støtte/juridisk bistand ifm ID-Tyveri	1 million	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabellen er forenklet og inneholder ikke fullstendige vilkår - **RØDT** markerer utvidelser av BFO-pakken for 2012

- Med Krigsrisiko, menes alle skader og dødsfall som direkte følge av krig og krigshandlinger. Gjelder hele døgnet i hele verden som en del av norske intopsbidrag
- Eksempler på hendelser som er dekket er stridskontakt og veibomber.
- Andre hendelser, såkalt "sivil risiko" er selvsagt også dekket 24 timer i døgnet.
- * Kan kjøpes i tillegg for 115 kr for dødsfalldekning. Uføredækning kan legges til livsforsikring for 85 kroner i tillegg - totalt 200 kr pr mnd
- ** Ønskes slik dekning anbefales det at man tegner egen barneforsikring.
- Kun medlem er omfattet av krigsrisikodekning

- BFO er svært fornøyd med å kunne utvide krigsrisikodekningen til hele BFO-pakken nå i 2012. Selv om BFO er kritiske til at de ansatte selv må kjøpe relevante forsikringer ifm med intopstjeneste, er vi svært glade for at vi nå tilbyr medlemmene full dekning også i krigs-områder. Dette er noe vi vet medlemmene våre har etterspurt, og det er noe vi har jobbet med å få på plass i flere år, sier markedsansvarlig i BFO Lars Kristian Danielsen.

Han fremhever at dekningen på invaliditetsgrad etter ulykke på 36 G (over 2,8 mill kr) er noe medlemmene virkelig bør bite seg merke i.

- Det er også svært gledelig at premien ikke er høyere enn 325 kroner i måneden. Ser man på andre produkter i markedet, fremstår BFO-pakken særdeles gunstig. Legger du til at vi i tillegg til å få krigsrisikodekning også har utvidet pakken til å omfatte et element som heter Ulykke-pluss, svekkes ikke akkurat konkurranseevnen.

Denne forsikringen dekker de mange små-utgiftene som påløper hvis man havner på sykehus etter en ulykke. Den gir f.eks en engangsutbetaling på inntil 10.000 kroner hvis man brenner et bein, derav kallenavnet «break a leg forsikring», sier Danielsen. Les mer om alle nyhetene i BFO-pakken i eget Forsikringsbilag i denne utgaven av Offisersbladet.

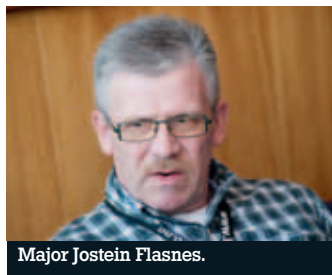
40 ÅR I FORSVARET!

Jostein Flasnes, som er BFOs områdetillitsvalgt i Nord- Norge, har vært nøyaktig førti år i Forsvaret. Han startet sin militære reise som unggutt i 1972. Siden det har han gått gradene, og skaffet seg en helt utrolig erfaring; en erfaring som nå kommer BFOs medlemmer til gode.

Sommeren 2012 går Jostein av med pensjon i en alder av 60 år. BFO takker så langt for tjenesten og Josteins betydelige bidrag i Forsvaret, BFO og da også til våre medlemmer.

Josteins militære liv:

1972 Infanteriets Øvingsavdeling nr 3, Skolekompaniet.
1972 Infanteribataljon nr.1
1973-1976 Infanteriets Øving-savdeling nr.3
1976-1977 BSØA
1977-1984 Infanteribataljon nr.2
1979 Norbatt III/UNIFIL
1984-1988 Sør-Hålogaland Infanteriregiment nr.14
1988-1998 Skjold Forvaltningsavdeling
1998-2001 Brigaden i Nord Norge
2001-2006 6. Divisjon og Hærens Styrker
2006- BFO

Major Jostein Flasnes.

Jostein på BFO-stand på Sjøkrigsskolen.

*Tekst: JimmyB
foto: M Granhaug*

NYTT P-REGLEMENT OG FPH DEL B

Befalets Fellesorganisasjon har kommet til enighet med Forsvarsstaben om Personalreglement for militære tjenestemenn og revidert del B til Forsvarets Personellhåndbok.

Bestemmelsene er på flere punkter vesentlig endret i forhold til gjeldende FPH del B. Partene er enige om at virkningstidspunktet for de nye bestemmelsene skal settes til 1. april 2012, med unntak av bestemmelsene om bonus for avdelingsbefal, hvor virkningstidspunktet settes til 1. januar 2012. Dette innebærer blant annet at disponeringsomgangen 2012 gjennomføres i henhold til bestemmelsene i FPH del B av 1. august 2005. I samsvar med kravene i tjenestemannsloven, vil FST nå sende personalreglementet til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet for stadfestelse. Dette innebærer at FAD skal godkjenne at Personalreglementet tilfredsstiller kravene i tjenestemannsloven. Når stadfestelsen foreligger, vil FST iverksette personalreglementet og ny FPH del B.

I samarbeid med de andre partene i avtalen skal det utarbeides iverksettningsskriv og opplæringspakke på de nye bestemmelsene som forøvrig vil bli å finne på BFOs hjemmesider fra det tidspunkt de er stadfestet.

*Tekst: Rune Rudberg/Tom Skyrud
foto: Jimmy Bjerkansmo*

Forhandlingslederne Tom R Skyrud og Rune R Rudberg.

BRUDD I LOKALE LØNNSFORHANDLINGER

“Å forholde seg til Hovedtariff-avtalen er ikke som å handle på Vinmonopolet hvor man kan velge fra den hyllen som passer best”, sier BFOs Even Mølms- haug til BFO Nett.

Befalets Fellesorganisasjon og Norges Offisersforbund har i dag varslet Forsvarsstaben om et mulig brudd i de lokale lønns- forhandlingene. Bruddet går konkret på det forhold at FST ikke ønsker at alle virkemiddel i HTA skal kunne brukes på militært personell, med andre ord tror FST at de kan “velge bort” de punktene de ikke synes passer til bruk på militært personell.

Pkt 2.3.6 c i HTA muliggjør omdanning av stillinger til en annen stillingskode.

Sivile i Forsvaret har brukt dette punktet til å overføre stillinger fra for eksempel sekretær til konsulent, og som gjør at det vil bli en bedre lønnsutvikling over tid. På militær side har dette virkemiddelet ikke blitt brukt tidligere, og nå som det er bevist at militært personell sakker akterut ift Staten generelt, og andre grupper i Forsvaret, ønsker vi at virkemidler tas i bruk for at militært personell skal ha den lønnsutvikling som andre i samfunnet får. Den eneste konsekvensen av å gå til brudd er at avtalen ikke kan iverksettes før en tvist er avklart. INGEN taper noe som helst av det materielle innholdet, det kommer bare til utbetaling på et senere tidspunkt, men da med tilbakevirkende kraft.

Forhandlingsleder i BFO, Even Mølms- haug.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

SKATTESAKEN – HVA BLIR GJORT?

Skattesaken for utenlandstjenestegjørende står tilsynelatende i stampe, men i kulissene jobber befalsorganisasjonene i felleskap for å finne en løsning.

Befalsorganisasjonene har i fellesskap kontaktet Finansdepartementet, og fulgt opp med tre spørsmål til Finansministeren gjennom Stortingets utenriks- og forsvarskomite. Det har vært gjennomført et større antall møter med Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben hvor problemene rundt beskatning av tjenestegjørende i NATO har vært adressert.

Videre er det innhentet to uavhengige juridiske vurderinger som begge støtter befalsorganisasjonenes syn i forståelsen av skattelovens § 2-1 (8) annet punktum, og hva som er Atlanterhavspaktens organisasjon.

Det har imidlertid ikke vært stor fremgang å spore i saken, da det fra Skatteetatens side ikke har vært mulig å delta i tilstrekkelig grad på møter med Forsvaret, visstnok pga sykdom.

Befalsorganisasjonene garanterer at alt som står i vår makt for å finne frem til en rask og god løsning på saken vil bli gjort.

Vi ber om forståelse for at det ikke er mulig å få løsningen så raskt som den enkelte og vi i utgangspunktet kunne forvente.

Befalsorganisasjonene vil benytte anledningen til å takke for mange gode innspill i året som har gått fra dere som tjenestegjør ute, og ønske dere et riktig Godt Nytt år!

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

Nato Norfolk.

NY LEDER I REGION VEST

Børre Jacobsen har overtatt vervet som leder for BFOs region Vest.

Region Vest har denne uken gjennomført årets siste regionsstyremøte, og i den forbindelse ble det gjennomført valg av ny leder.

Børre Jacobsen har lang erfaring i BFO sammenheng, og har innehatt de fleste verv som tillitsvalgt.

BFO ønsker Børre velkommen, og lykke til med vervet som leder for region Vest.

Børre Jacobsen.

HVEM BØR TILDELES BFOs HEDERSPRIS 2011?

BFOs Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har opptrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende. Forslag på kandidater til BFOs Hederspris 2011, sendes direkte til Trond Sjøtun på mailadresse: tsjotun@mil.no eller trond.sjotun@gmail.com. Årets Hederspris skal deles ut på BFOs lederkonferanse i mars, og det oppfordres til å sende inn forslag på kandidater. Frist for innsendelser er 15. februar 2012.

STATUTTER FOR BFO HEDERSPRIS

§ 1

BFO Hederspris skal støtte formålet for BFOs eksistens og virke, både verne om dens grunnleggende verdier og evne til fornyelse. BFO Hederspris skal stimulere gjennom å belønne enkeltpersoners arbeid og innsats i henhold til strategien uttrykt ved "styrke, uavhengighet og samarbeid."

§ 2

BFO Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har opptrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende.

§ 3

BFO Hederspris er et kunstverk med tilhørende diplom. Kostnad oppad fastsettes av BFO Hovedstyre, men kan i sum aldri overstige samlet utbytte av fondet for vedkommende år. Grunnlaget for BFO Hederspris finansieres av et fond som består av overskudd etter overføring av HOFs legat samlede midler, samt resterende midler fra Sjøforsvarets offiserforening. Ansvar for forvaltningen av fondet tillegges leder BFO.

§ 4

Vurdering av kandidater foretas av en jury bestående av tre BFO-medlemmer hvorav leder utgår fra BFO Hovedstyre. Hovedstyret stadfester juryens sammensetning. Juryen konstituerer seg selv.

§ 5

BFO Hederspris utlyses i Offisersbladet og på BFOs nettsider innen utgangen av januar måned. Forslag til kandidater meldes inn til BFOs sekretariat innen utgangen mars måned. (Red.anm: Her gjøres et unntak i år pga tidlig gjennomføring av lederkonferanse).

§ 6

BFO Hederspris skal utdeles ved en høytidelighet og som et selvstendig innslag under BFO lederkonferanse eller BFO kongress. BFO Hederspris deles ut én gang per kalenderår. BFO Hederspris ble formelt innstiftet på BFO 6. ordinære kongress 2005. BFO Hederspris skal videreføre intensjonen fra HOFs legat og Sjøforsvarets Offiserforening gjennom å gi BFO fornyet aktualitet og betydning. For øvrig henvises det til protokoll og referat fra BFO 6. ordinære kongress.

§ 7

Endringer av disse statuttene tilligger BFO Hovedstyre. Eventuell nedleggelse av BFO Hederspris tillegges BFOs Kongress etter simpelt stemmeflertall.

Disse statutter er fastsatt av BFOs Hovedstyre på hovedstyremøte

OMSTILLINGSBREV NR 1/2012

Vi er inne i det siste året i langtidsperioden. Målene fastsatt for perioden er oppnådd, både Forsvarsminister og Forsvarssjef fremhever hverandre. For første gang i historien har regjeringen fulgt opp sine økonomiske lovnader, samtidig som Forsvaret har intern effektivisert langt ut over forutsetningene. BFO er kritisk til at Forsvarsminister og Forsvarssjef, har strippet personellens velferdsordninger, som del av arbeidet. Er vi tjent med å jobbe over evne, bidra med effektive løsninger, som sparer samfunnet for milliarder – uten at vi får noe som helst igjen?

Interneffektivisert- og gevinst-realisert for 2.850 mrd kr!

Regjeringen la til grunn en interneffektivisering på 150 mill kr hvert år i fireårsperioden. I tillegg skulle vi hente ut gevinster som følge av strukturendringer, forbedrede rammeavtaler, avhende materielle og overflødig EBA og annen gevinstrealisering. Før jul sa regjeringen at status var at Forsvaret hadde interneffektivisert for 1260 mill kr og regjeringen hadde oppfylt sine forpliktelser med kr 895 mill kr – totalt kr 2155 mill i 2012 kr. Fakta er at vi har spart inn/effektivisert for 2.85 milliarder i 2008 kroner ved utgangen av 2012, noe som er betydelig mer enn forutsatt.

Mange velferdsordninger rasert

De ansatte har bidratt og takken er at mange velferdsordninger er bortfalt. De forhold som har skapt mest frustrasjon er fjerning av en årlig gratis flyreise og haikordningen. Fjerning av utdanningsmuligheten for medflyttere i Troms, kan medføre flere pendlere. Redusert mulighet til fjernkontor påfører befalsfamiliene øket belastning. Oppsigelse av Akersborg befalsforlegning i Oslo, har påført langpendlerne betydelig merbelastning. Manglende kompetanseheving av ansatte pga reduksjon i reisevirksomheten osv. Dette er bare noen eksempler og utgjør en brøkdel av de innsparinger Forsvaret har iverksatt de siste fire år.

LHK er blitt et statsforetak

Luftforsvarets hovedverksted (LHK) ble 1. januar et statsforetak. Dette må være den raskeste og kanskje den mest komplekse omstillingen, som har skjedd i Forsvaret i langtidsperioden. 14. desember ble vi informert at kostnadsbilde var noe uklart mht

Kommandør Knut Rieber informerer partene om det endelige grunnlaget.

hvem som betaler hva. BFO er usikker på om dette vil bli en gunstig ordning for Forsvaret over tid, men vi har fått forsikringer om at merkostnader vil bli tilleggsfinansiert. LHK vil bestå av ca 460 stillinger, inklusive 28 stillinger (som ble opprettet for å ivareta det personellet som hadde et tilsetningsforhold i LHK, før overføringen). Vi undres over at det vi ble orientert om i desember, ikke er reflektert i Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2012.

Sjef FLO fikk nytt oppdrag for jul

FLO har fått ny sjef og nytt oppdrag materialisert gjennom Rettelser og tillegg nr 14 til Forsvarssjefens virksomhetsplan (R&T til FSJ VP) for 2011. Etter BFOs skjønn er dette oppdraget et spill for galleriet, fordi Forsvarssjefen ikke har fraveket de årsverksmessige bindinger som følger av Forsvarssjefens gjennomføringsdirektiv (FSJ GFD), eller det skrivet som de facto stoppet videre utvikling av FLO i april 2011. BFO krevde at rammebetingelsene for omstillingen av FLO ble klargjort, noe Forsvarsstaben ikke er i stand til.

Hva og hvor er utfordringene?

Vedlikeholds- og Forsyningsdivisjon, bør være prioritert nr 1. Utfordringen er at her ligger også konflikter vi har hatt i årevis og

som ingen har evnet å løse. I det øyeblikk sjef FLO tar tak i stillinger som berører overenskomsten og særlig om han følger pålegget fra FST fra april 2011, starter konfliktene med mindre han kan dokumentere bortfall av arbeidsoppgaver. Det er på tide å samle alle overenskomstlønnede i en divisjon. Slik det er nå, vil enhver omstilling være preget av usikkerhet og konflikt. Det handler om å tørre, vise lederskap og rydde opp i en situasjon, som burde ha vært løst for flere år siden. I dette arbeidet trenger sjef FLO et godt samarbeid med de tillitsvalgte.

Forsvarsbudsjett for 2013

Prosessen starter allerede i januar 2012, med utgivelse av FSJens budsjettretningslinjer for neste års virksomhet. Gjennom en omfattende prosess leder arbeidet frem til FSJens budsjettforslag. De sentrale organisasjonene er involvert og gir sin høringsuttalelse i slutten av april 2012. Denne følger FSJens budsjettforslag til FD i starten på mai hvert år. Regjeringen fremmer sitt forslag til statsbudsjett i oktober og Stortinget vedtar budsjettet i starten på desember.

Forsvarssjef Harald Sunde er godt fornøyd med årets budsjett, hva med neste år?

Oppstart av arbeidet

FSJen budsjettforslag er i prinsippet en kostnadsberegnet virksomhetsplan. FD gir ut sitt

foreløpige iverksettelsesbrev i juli hvert år og dette danner grunnlaget for utviklingen av Forsvarets virksomhetsplan for påfølgende år. Den enkelte DIF-sjef er inkludert i en omfattende og inkluderende prosess på arbeidsgiver siden, en prosess som ender opp i en sjef til sjef samtale. I perioden september til januar blir de sentrale organisasjonene holdt løpende informert om utviklingen av virksomhetsplanen. Så snart Stortinget har vedtatt statsbudsjettet, gir FD ut sitt iverksettelsesbrev for påfølgende virksomhetsår. 11. januar fikk vi FSJens endelige drøftingsgrunnlag, drøftingene ble gjennomført 18/1 og FSJ VP ble utgitt pr 20. januar 2012. BFO etterlyser lokal medvirkning i dette arbeidet.

Forsvarsdepartementets iverksettelsesbrev for 2012

Iverksettelsesbrevet (IVB) gir hovedprioriteringer og mål med økonomiske rammer for Forsvaret. I prinsippet omarbeider FSJen iverksettelsesbrevet til Forsvarssjefens virksomhetsplan. I årets IVB er regjeringens handlingsplan "I tjeneste for Norge" oppført med 126 tiltak, hvor flere av tiltakene inkluderer de sentrale organisasjonene. Felles for tiltakene er at det handler om ivaretagelse før, under og etter at man har deltatt i en utenlandsoperasjon. Mange av tiltakene er ikke beskrevet i FSJ VP, men disse vil bli innarbeidet gjennom rettelse og tillegg til VPen når oppdragene iverksettes.

Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2012

Vi drøftet Forsvarssjefens virksomhetsplan (FSJ VP) for 2012 den 18. januar. I prinsippet er dette den mest omfattende

Nederst sitter Kommandør Svein-Erik Bakke, han er opptatt av medbestemmelse og inkludering. Det styrker dokumentet.

drøfting vi har i Forsvaret, da virksomhetsplanen også omfatter omsetting av Forsvarsbudsjettet. FSJ VP ble sendt ut til driftsenhetene (DIF) 20.januar og danner grunnlaget for de drøftinger som skal gjennomføres ved den enkelte DIF. I dette omstillingsbrevet skal vi kommentere noen av de krav vi fremførte på vegne av BFO og alle våre medlemmer.

Lokal medvirkning og involvering

BFO foreslår at de lokalt tillitsvalgte inkluderes i den enkelte DIFs utvikling av virksomhetsplanen. DIFens virksomhetsplan behandles i lokalt AMU og referat fra dette møte, bør danne grunnlag for behandlingen i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg, med vekt på arbeidsmiljø- og personellmessige konsekvenser. Deretter gjennomføres sentrale drøftinger i januar hvert år, med påfølgende lokal AMU-behandling og drøfting av den enkelte DIFs virksomhetsplan. På denne måten kan vi etterleve reglene i lov- og avtaleverk.

FHAMU, her ved Leder BFO Eivind R Solberg i samtale med P-sjef Tom Simonsen.

Evaluerer belastninger for våre tillitsvalgte

Etter at vi gikk fra 72 DIFer til 21, er det hevet over enhver tvil at det er krevende å være tillitsvalgt på

DIF-nivå. De største DIFene krever betydelig av den enkelte HTV. BFO har bedt om at det nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere både vilkår og belastning.

Ingen blankofullmakt til bortsetting

FLO må bygge opp tilstrekkelig kapasitet til å levere logistikkstøtte i samsvar med Forsvarets behov. Behov må avklares og kapasitet utredes, før evt. bortsetting og eller inngåelse av totalforsvarsavtaler iverksettes.

Øk evnen til investering

FLO må gis pålegg om å sikre seg tilstrekkelig kompetanse for å sikre at Forsvaret tilføres nytt materiell, plattformer og våpensystemer i samsvar med forutsetningene. I dag mangler FLO både kompetanse og personell til å omsette investeringsbudsjettet i samsvar med Stortingets vedtak.

Reduser oppdragsporteføljen til FLO

FLO er langt fra ferdig med omstillingens fase 2B. Samtidig som de skal gjennom betydelige endringer, skal de levere varer og tjenester til resten av Forsvaret, som er på det meste ferdig med fase 2B. FSJen må sikre at FLO gis mulighet til å etablere en fast organisasjon, før man belaster FLO med nye oppgaver. BFO foreslår at registrering av ikke hjemlet personlig og eller avdelingsmateriell iht Krigsoppsetningsplan fortsetter i DIFene, men innlevering og registrering i FLO foreslo vi utsatt til 2013.

Sett bort avhending av materiell

Det er avgjørende for budsjett-situasjonen at vi evner å avhende materiell som ikke skal brukes i den framtidige strukturen. Ikke bare representerer salget i seg selv, en post i budsjettet, men vi betaler betydelig summe i husleie til Forsvarsbygg for lagre (EBA) vi egentlig ikke har bruk for. Vi hadde vært kvitt utfordringen om Forsvarsbygg ble gitt i oppdrag å avhende materiell, på samme måte som de avhender overflødig bygg, anlegg og eiendom.

Sett bort rydding av skytefelt

Forsvaret betaler betydelig leiekostnader i skyte- og øvingsfelt som allerede er besluttet avhendet. Forsvarsbygg vil ikke overta anleggene før de er ferdig kontrollert og ryddet for sprenglegemer, blindgjengere, bly mv. Sett bort oppgavene til private aktører, nå blir på mange måter skytefeltene en melkeku for Forsvarsbygg.

Skipssikkerhetsloven – nytt militært regelverk

I løpet av 2012 vil vi få et nytt militært regelverk som skal ivareta reglene i Skipssikkerhetsloven (arbeidsmiljøloven til sjøs). BFO forutsetter at organisasjonene blir involvert i arbeidet med utviklingen av det militære regelverket.

Krav om tilfredsstillende kvarter

Personellet har krav på tilfredsstillende kvarter ved tjeneste i Norge. Eneste unntak er ved vakt, øvelse eller ved fartøystjeneste. Arbeidsgiver må vise til hjemmelsgrunnlag for ikke å tilby de ansatte tilfredsstillende kvarter.

Gjeninnfør en ekstra årlig gratis reise

Som del av interneffektiviseringen mistet de ansatte en ekstra årlig gratisreise, samt muligheten for å benytte seg av haik.. Dette fratar personellet og forsvarsfamiliene muligheten til å vedlikeholde familienettverk på arbeidsplasser, de fort kan bli disponert til i framtiden. BFO ber FSJen gjeninnføre reisen for personell som er underlagt disponeringssystemet.

Tilfredsstillende kvarter i Oslo-området

I februar 2011 ble 221 kvarter på Akersborg i Oslo oppsagt til store protester fra pendlere som kunne risikere å bli dobbeltpendlere. På tross av lovnader, blir mye personell påført betydelig merbelastning. BFO har fremmet krav om at personellet skal tilbys kvarter i Oslo i samsvar med forutsetningene. Vi har også fremmet forslag om kompensasjon for merbelastning, merkostnad og økt tidsforbruk til og fra jobb.

Krav om omstillingsregnskap

Helt fra 2009 har BFO krevd at Forsvarssjefen legger frem et omstillingsregnskap, dette har han sagt ja til, men enn så lenge synes dette som en uoverkommelig oppgave. Det må være i offentlighetens interesse å se hva en omstilling faktisk koster og hvordan den innvirker på Forsvarets produksjon.. BFO har bedt om en evaluering og kostnadsoversikt for utflyttingen av HV-stab, Kystvaktens samling på Sortland og INIs utflytting til Jørstadmoen.

Kompetanseheving som seniorpolitisk tiltak

BFO har bedt om at arbeidsgiver iverksetter kompetansehevede tiltak, slik at avdelings- og yrkesbefal som nærmer seg aldersgrensen for stillingen, kan fortsette i en annen type jobb. Forsvarsstaben har iverksatt prosjekt karriereskift, men det er mer en forklaring på hva man gjør og ikke kompetanseheving. Et eksempel kan være datakurs, oppdatering på lov- avtaleverk osv.

Varsling av ulykker

BFO har bedt om en gjennomgang av rutiner for varsling av ulykker, nesten ulykker, avvik og forslag til forbedringer. Hensikten er å sikre et best mulig arbeidsmiljø.

Interneffektivisering og de ansatte

Forsvaret har gjennom de siste 4 år nedlagt et betydelig arbeid for varige driftsbeparelser til fordel for økte operative evner. Vi forutsetter at disse tiltakene behandles i respektive arbeidsmiljøutvalg. Vi forutsetter videre at disse innsparingene også må gi noen fordeler for personellet i betydningen å rekruttere og beholde personell og kompetanse.

Prosjekt P 2813 og P 2814

Dette er to prosjekter som vil kreve betydelig av personellet i årene som kommer. P 2813 er HR-prosjektet som tilsier at vi blir færre personell innenfor personellforvaltningen. Gevinstene skal først hentes ut i 2018. Prosjekt 2814 er logistikk-

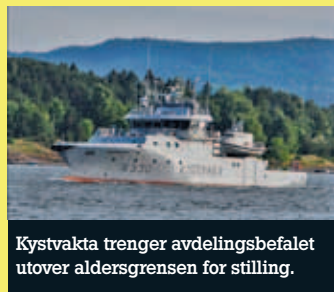
prosjektet. Dette prosjektet er avhengig av de ressursene, som prosjekt 2813 ønsker å redusere. BFO ber arbeidsgiver se disse prosjektene mer i sammenheng enn tilfelle er i dag.

Stillingsbeskrivelser og vurdering
BFO oppfordrer arbeidsgiver til å igangsette kurs i utvikling av stillingsbeskrivelser, herunder stillingsvurdering, for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø, riktig kompetansefastsetting og som grunnlag for disponering av personell med rett utdanning og erfaringsnivå.

Lag en flerårig kompetanseplan
I dag må forsvarret rekruttere inn personell med sivil kompetanse, som mangler militær bakgrunn. Det må være bedre å kompetanseheve eget personell til å dekke framtidig behov. Etter BFOs skjønn er kompetanseheving en investering, men vi glemmer ofte denne dimensjonen når vi snakker om det personellet som allerede er ansatt. Kort sagt, tilby sivil kompetanseoppbygging til militært personell for å dekke framtidig kompetansebehov, gjerne med en flerårig disponeringsplan som gir forutsigbarhet for personellet.

Reduser bruk av avdelingsbefal i Kystvakta

Kystvakta trenger høyt kvalifisert personell med lang erfaring. Avdelingsbefal er på sitt beste rent erfarings- og kompetansemessig når de må slutte pga aldersbegrensningen. Gjør disse stillingene om til yrkesbefallsstillinger.

Kystvakta trenger avdelingsbefalt utover aldersgrensen for stilling.

Terminer det 15 kystvaktfartøyet
Forsvaret kjøpte 5 stk Nornen-klasse kystvaktfartøy før jul, som følge av at vi ikke klarte å bruke opp investeringsbudsjettet. I dag har vi den situasjonen at vi ikke

utnytter kapasiteten på de fartøyene vi allerede har. Hva er hensikten med å anskaffe et nytt fartøy som ikke skal seile?

Øk bemanningen i Hæren

Hæren lånte 119 årsverk til FLO i 2011. Disse ble tilbakeført Hæren pr 1.januar 2012. BFO krever at Hærens videre oppbemanning, starter med disse årsverkene for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø i Hæren. Dersom Hæren ikke har tilstrekkelig budsjett, bør FSJen omprioritere slik at Stortingets forutsetninger blir oppfylt.

Fleip eller fakta om HV?

Stortinget forutsettes at HV øver 90 % av innsatsstyrken, samt 50 % av forsterknings- og oppfølgingsstyrken. Man skal primært øve det personellet som ikke tidligere er øvet. For det første betviler vi at HV har et budsjett som muliggjør en trening etter forutsetningene, for det andre må det være bedre å få de som er litt øvet opp på et fullverdig operativt nivå fremfor å øve alle litt. Det utgjør en operativ forskjell å øve 100 mann i 10 dager enn 1000 mann i 1 dag.

Forsvarssjefens årsrapport

Forsvarssjefen ga ut sin første årsrapport i 2011. Den omhandlet Forsvarets virksomhet i 2010. De som har lest den eller blitt informert om innholdet, må ha blitt imponert over alt det vi egentlig gjør. BFO har anbefalt at ansatte gis informasjon om innhold. På den måten vil de ansatte få mer kunnskap om Forsvaret, motivere den enkelte til videre innsats og ikke minst øke forståelsen for de omstillingstiltak som iverksettes.

Sluttkommentar FSJens VP 2012

FSJens VP for 2012 er en plan som bærer bud om øket trening og økt operativ evne for store deler av Forsvaret. Midt i virksomhetsåret behandler Stortinget langtidssplanen og BFO antar at nytt gjennomføringsdirektiv vil bli drøftet høsten 2012. Her vil det særlig være Hæren, Luftforsvaret og Heimevernet som vil få store utfordringer i årene som kommer.

BFO skal bidra til at mål oppnås og personellet ivaretas gjennom virksomhetsåret. BFO oppfordrer våre tillitsvalgte å

følge opp de merknader og forslag vi har fremført ovenfor, slik at vi i fellesskap, kan bidra til at Forsvaret gis best mulige rammebetingelser, økt rekruttering og bedret arbeidsmiljø.

FHAMU-møte 1-2.februar

Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU) gjennomførte sitt første møte i 2012 i Indre Troms. Første dagen var en kursdag, med vekt på evaluering, intern og ekstern kommunikasjon, herunder hvordan vedtak skulle formuleres og effektueres. Dag to, var selve møtedagen og her er noen punkter på agendaen:

- Rapportering ifht til ulykker
- Bestemmelser om systematisk ivaretagelse av arbeidsmiljøet i Forsvaret
- Status bruk av verneombud i Forsvaret
- Vurdering av fagråd Forsvarets verne- og helsepersonell
- Evaluering av grunnkurs HMS
- HMS handlingsplan med budsjett for 2013
- Status Akersborg befalsforlegning
- Allmennhelsetjeneste for vernepliktige

Info om ovenstående vil bli gitt i neste omstillingsbrev.

tom.skyrud@bfo.no
rune.rudberg@bfo.no
ragnar.dahl@bfo.no

NYE REISESATSER INNENLANDS

YS Stat, sammen med de andre hovedsammenslutningene og Staten, har blitt enige om nye satser på Særavtale for reiser innenlands for Statens regning.

Avtalen som sådan er videreført, det er kun satsene som er endret. Blant annet har kilometergodtgjørelse for bruk av egen bil blitt øket fra kr 3,65 til kr 3,90 pr km, og kostgodtgjørelse pr døgn har gått opp fra kr 580 til kr 640.

De nye satsene vil trå i kraft med virkning fra 1 januar 2012. Avtalen med de nye satsene finnes på www.bfo.no under Lover og avtaler.

OBERSTLØYTNANTER/ KOMMANDØRKAPTEINER

BFO får stadig henvendelser fra oberstløytnanter og kommandørkapteiner vedrørende den nye avtalen som ble iverksatt fra 1. januar 2012. Den nye avtalen betyr at oblt/kk har samme rettigheter og begrensninger som majorer/orlogskapteiner. Ordningen innebærer at skillet for ledende personell justeres opp fra oberstløytnant/kommandørkaptein til oberst/kommandør og høyere med virkning fra 1 januar 2012. Dette betyr at oberstløytnanter/kommandørkapteiner ikke lenger har den tariffmessige betegnelsen "ledende" og derfor tilkommer alle rettigheter i forhold til sentrale avtaler så som Reiseregulativet. BFO er klar over at det har vært sendt motstridende signaler fra en del av Forsvarets instanser, men realiteten er som beskrevet over. Når det er sagt; vil Forsvarets Lønnsadministrasjon trenge en del tid på å endre sine systemer. Dessuten har FLA ennå ikke fått det formelle iverksettingskrivet. Den enkelte oppfordres derfor til litt tålmodighet inntil dette er på plass.

Tekst: JimmyB
Illustrasjon: FMS

ENDRET INTOPSAVTALE

Med virkning fra 1. januar i år har det blitt foretatt en del endringer i Særavtale for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner.

BFO og NOF har forhandlet avtalen i felleskap og forhandlingene har som vanlig skjedd i Forsvarsdepartementet. BFO vil takke NOF for et godt samarbeid. En av de største endringene i avtalen er at misjonstillegget nå er satt likt for alle grader, men har blitt differensiert på misjoner med hhv høy og lav trussel. Nytt misjonstillegg for lavrisiko - operasjoner iverksettes mvf 1. juli. Alle skal i framtiden lønnes etter lønnsplan 05.128 fra framøtedato til man er ferdig med rekreasjonsperioden.

BFO er spesielt fornøyd med at man endelig har fått inn et tillegg for personell med militær kommandomyndighet. Tillegget er foreløpig ikke høyere enn kr 2500.- /mnd, og skal gis til personell gradsnivå major/tilsvarende og høyere og som i kraft av sin stilling innehar militær kommandomyndighet. Et av de store stridsspørsmålene under forhandlingene var spørsmålet om kvarterstandard under oppsetningsperioden. FD er enig med tjenestemannsorganisasjonene om at dagens forhold er uakseptable og Forsvarsstaben pålegges nok en gang å ta tak i situasjonen.

Den nye avtalen er nå lagt ut på www.bfo.no

*Tekst: JimmyB
foto: FMS*

AVIS BILUTLEIE OG BFO FORTSETTER DET GODE SAMARBEIDET

Avis har gjennom en årrekke tilbudt BFOs medlemmer rimelige priser på leie av bil.

- De tilbakemeldingene vi får er at medlemmene våre synes dette er et godt tilbud. Det viser også omsetningstallene på avtalen, sier markedsansvarlig i BFO Lars Kristian Danielsen.

Ansvarlig for avtalen i Avis Tone Dokken Haslebø sier at hun er fornøyd med fortsatt å kunne tilby svært hyggelige priser til BFOs medlemmer.

- Etter endringen i avtalen vi hadde med Forsvaret, er det det svært gledelig å se at det er mange av BFOs medlemmer som fortsatt velger Avis når de skal leie bil.

Lars Kristian Danielsen mener dette viser at tilbudet konkurrere godt i markedet.

- I dagnes marked hvor alt sammenlignes og alle er på nett og har en «app» for det meste, er det hyggelig å registrere at vi tilbyr et produkt som medlemmene vet å sette pris på.

Les mer om avtalen på www.bfo.no Har du spørsmål rundt avtalen send mail til lkd@bfo.no eller tdh@avis.no

· **Styrke**
· **Uavhengighet**
· **Samarbeid**

KURSPLAN 2012

Gjennomgående tillitsvalgtutdanning

Modul 1	28 feb-1 mars	Lokalforeningen og tillitsvalgtrollen
Modul 2	22-24 mai	Lover og avtaler
Modul 3	28-30 aug	Retorikk og forhandlinger
Modul 4	25-27 sept	Media og kommunikasjon

Søknad og mer informasjon om det enkelte kurs: www.bfo.no

VELLYKKET BOLIGKJØPERKURS I BERGEN!

BFO gjennomførte på ny et vellykket boligkjøperkurs i Bergen. Med rundt 50 deltakere fikk gode råd og tips med seg i bagasjen før man kaster seg ut i det opphetede boligmarkedet. Man bruker dager og uker på å kjøpe seg en bil, men når det gjelder bolig, så er det annerledes. Da er man på en 15 minutter visning, før man smeller til med et bud på 3 millioner! Med foredragsholdere fra FBVT, Forsvarets Personellservice, Meglerforbundet og Byggmesterforbundet, var kursdeltakerne i gode hender. Mange gode råd både på finansieringssiden og forsikringssiden er gode å ta med seg. Høydaren i kurset var nok likevel foredragene fra byggmester Inge Bauge og Eiendomsmegler Trond Lorentzen. De oppmøtte fikk mange gode tips i forhold til hva man må sjekke under visning, og hvilke lover og regler som gjelder ved overtakelse. Hele møtet ble toppet med pizza, brus og godt engasjement. En god BFO Opplevelse!

Viggo Holm/BFOs OTV Vest

BFOs KURS OG KOMPETANSEPLAN

Utdanning og kompetanseutvikling for tillitsvalgte og medlemmer har alltid vært et viktig satsingsområde for BFO.

BFOs kurskatalog for 2012 kan lastes ned fra www.bfo.no BFO-skolens kurs og seminarer er spesiallaget for deg som er tillitsvalgt i BFOs lokalforeninger og regioner, og det finnes et utall av muligheter både for enkle kurs og for poenggivende utdanning. Kursene er åpne for alle BFO-medlemmer, og det vil alltid være innebygd en hyggelig BFO opplevelse. For mer informasjon og veiledning, ta kontakt med kompetanseutvikler i BFO, tlf 23 10 02 20, eller mail til: post@bfo.no

TEMADAGER

BFO - skolen vil i tillegg til den gjennomgående utdanningen i 2012 gjennomføre temadager innen:

- tidsaktuelle saker
- lønn og tillegg
- nye lover og avtaler

Følg med på www.bfo.no for mer informasjon.

Tekst og foto: JimmyB

Ansvarlig for kompetanseheving i BFO Lars Omberg.

LEDERKONFERANSEN 2012

Lederkonferansen 2012 vil bli arrangert i perioden 26 – 28. mars på Thon hotell Arena på Lillestrøm og vil dreie seg om vår felles framtid. Lokalforeningene samles for diskusjon og samarbeid om fremtiden i Forsvaret og organisasjonene. Hvordan skal vi forholde oss til Stortingets langtidsmelding, til beste for Forsvaret og deg? Hvordan bør samarbeidet mellom organisasjonene være? Lokalforeningsledere fra NFO og BFO skal samles, og inviterer politikere og toppledere i Forsvaret for å komme med innspill og påvirke ansattes framtid i Forsvaret. Nåværende og fremtidig samarbeid mellom NOF og BFO blir et selvfølgelig diskusjonstema. Som tillitsvalgt har du muligheten til å påvirke innenfor begge temaer og treffe mange gode kollegaer på tvers av organisasjonene. Mer info om innhold og påmelding kommer på www.bfo.no. Hold av datoene allerede nå!

KREVER FLERE MILITÆRE STILLINGER!

I sin høringsuttalelse til Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) har BFO og NOF implisitt krevet flere fagmilitære i organisasjonen på bekostning av en betydelig reduksjon i antall regulativlønnte og overenskomstlønnte sivile.

FSJ sier i sin vurdering at reaksjonsevne tydeligere enn noen sinne er et premiss for framtidig forsvarsutvikling.

Dagens praksis vitner ikke om en tydelig prioritering av fagmilitær kompetanse, og derigjennom reaksjonsevne, og – vilje.

De to tjenestemannsorganisasjonene gjør seg derfor til talsmenn for at tiden er kommet til å diskutere balansen mellom sivile stillinger, både regulativlønnede og overenskomstlønnede, og militære.

Fremtidens Forsvar vil ha et økende behov for en gripbar, operativ struktur og ikke minst et gripbart og mobilt logistikkssystem.

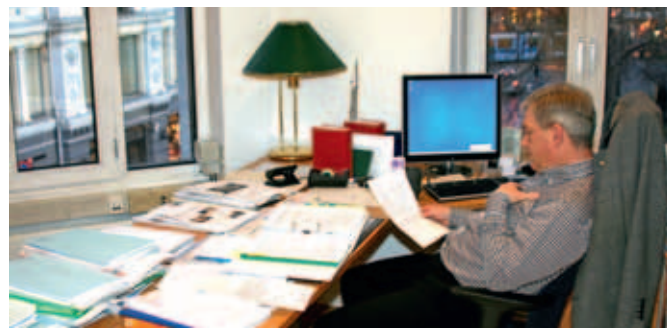
Uavhengig av nasjonale eller internasjonale oppdrag viser de siste ti års erfaring at tilgjengelig fagmilitær kompetanse er en avgjørende suksessfaktor for oppgaveløsningen.

BFO og NOF mener derfor at Forsvarets behov best ivaretas ved å gjøre større deler av organisasjonen «militær».

Dette er den eneste måten Forsvaret kan oppnå den fleksibiliteten og gripbarheten som etterlyses i framtiden.

Et eget utdanningssystem for Forsvaret vil etter vår oppfatning fortsatt være en forutsetning for å bygge den militærfaglige kompetansen som er avgjørende for at Forsvaret skal løse de oppdrag som gjøres i dag og som er skissert i framtiden. Det er først og fremst kompetanse hos den enkelte og i avdelingene som setter oss i stand til å være en leverandør av relevant militær kampkraft og en fleksibel ressurs for samfunnet. I tillegg til solid militærfagligkompetanse er det også avgjørende at utdanningen vektlegger dannelses-, profesjon og lederskap.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

BFOs leder Eivind Solberg.

BFOs leder Eivind R Solberg, leder NOF Egil A Aas, nestleder BFO Jens B Jahren og nestleder NOF Torbjørn Bongo.

Tekst: Lars A Irgens
foto: M Granhaug

NYE ARBEIDSTIDS-BESTEMMELSER

BFO, Forsvarsstaben og de andre partene i Forsvaret har iverksatt arbeidet med å utforme en ny arbeidstidsavtale for Forsvaret. Den nye avtalen skal gi anvisninger om innretting av, og kompensasjon for, arbeid som iverksettes i henhold til den såkalte Unntaksavtalen. Med andre ord; partene er i ferd med å utarbeide en erstatning for ATM'en. Grunnlaget for den nye avtalen, som forutsetningsvis skal bli en avtale for alle ansatte i Forsvaret, er Lønnsprosjektets anbefalinger.

Her står det blant annet at: Det skal gis unntak for øving, vakt, krisehåndtering, beredskap og kommisjonsarbeide. Unntakene må fremstå som entydige og skal sikre at nødvendig aktivitet kan gjennomføres lovlig. Det er spesielt viktig at det i forbindelse med unntaksaktivitetene kan anvises tilstrekkelig vern det vil si at forholdet mellom økonomi og fritid må tillegges spesiell vekt. Fritiden skal ha like stor verdi som det økonomiske og totalverdien av økonomi og fritid skal tåle sammenligning med dagens nivå. Den økonomiske kompensasjonen bør gis som omforente tillegg, knyttet til grad/SKO. Tilleggene justeres i samsvar med lønnsutviklingen for øvrig. Det bør også være en målsetning at alt personell tilkommer samme godtgjøring for samme belastning.

ATM kom i begynnelsen av 1980 – årene og skulle forutsetningsvis være i bare fem år. Etter dette var det intensjonen at Forsvarets uniformerte personell skulle over på Fellesbestemmelsene i Hovedtariffavtalen i Staten. Det ble imidlertid raskt klart at befal i Forsvaret hadde behov for permanente unntak fra Arbeidsmiljølovens vernebestemmelser, og dermed har nåværende ATM fungert i tretti år, med mer eller mindre samme innhold.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

BEDREDE VILKÅR FOR ELEVER VED FIH

Gjennom flere år har Befalens Fellesorganisasjon arbeidet for å bedre vilkårene for elever ved Forsvarets Ingeniørhøgskole (FIH).

“Med den siste endringen i forvaltningspraksis har vi kommet et godt stykke på vei, men vi er ikke i mål for denne gruppen ennå”, sier forhandlingslederene Tom R Skyrud og Rune R Rudberg.

BFO har lenge jobbet iherdig for FIH'ernes rettigheter, og vårt mål er at denne utdanningen skal harmoniseres med øvrige tilsvarende utdanninger i Forsvaret, blant annet med tanke på elevtid som sjt/kvm – fenr kontra korporal/konstabel som i dag.

Elevene skal heretter gå tre år med status som korporal/konstabel. Deretter går de med sersjants/kvartermesters grad i ett år, før de gis opprykk til fenrik. Etter fullført plikttjeneste gis de rett til yrkestilsetting og opprykk til løytnant. Personellet tilsettes med GBU utdanningsnivå. Ved gjennomført Krigsskolens kvalifiseringskurs vil de få GOU/tilsvarende utdanningsnivå.

Det er mulig for den enkelte å søke kun om opprykk, uten yrkestilsetting! Det vil si at avdelingene fremdeles må innhente villighet fra den enkelte og fremsende dette som en anmodning om opprykk og eventuelt yrkestilsetting til FPT.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

FORFEILET PERSONELLPOLITIKK!

Av og til blir det gjort vedtak som gir uheldige konsekvenser for forsvarsansatte, og også for deres familier. Sist vinter ble det bestemt at forlegningstilbudet for forsvarsansatte i Oslo skal reduseres. Angivelig leies det for mange hybler i Oslo, og denne overkapasiteten skal fjernes. Dette kan være riktig; og fornuftig, men nok en gang velger man å gå baklengs inn i fremtiden. Økonomisk innsparing skal tas ut på forskudd, og personellet skal “betale” regningen.

Forsvaret eier forlegninger ulike steder i Oslo og i tillegg leies det et antall hybler av sivile aktører. Avtalen som Forsvaret har om leie av Akersborg forlegning i Oslo sentrum er sagt opp, og leietakerne har fått varsel om oppsigelse. Til erstatning skal en annen forlegning pusses opp, men det vil ikke bli bevilget noen penger før leietakerne har flyttet ut av Akersborg. Som følge av det reduserte antallet hybler vurderes det å leie et antall rom på døgnbasis på hotell/pensjonat. Leietakerne/pendlerne skal flytte inn mandag og ut fredag. Slik skal de fortsette å sjekke inn og ut måned etter måned. I 2013 (kanskje!) skal de fleste kunne flytte inn i et renovert hybelbygg et annet sted i Oslo.

Det skal tvangsflyttes flere befal ut av Akersborg enn det skal leies nye hybler til. I tillegg vurderes det også å gjøre personell som fra før er ukependlere til dagpendlere mellom Kolsås og Oslo. På tross av at det jobbes under høytrykk for å redusere antall militære arbeidsplasser i Oslo så er altså ikke det nok. BFO frykter at personell som pendler til Oslo etter fem år på hybels skal kunne “kastes på gata”. Det er gjennom politiske dokumenter gitt uttrykk for at beordringshyppigheten av personellet skal reduseres. Samtidig skal altså botilbudet for de som velger å ukependle, reduseres/fjernes.

Gjeldende pendlerordning og flytting av militære arbeidsplasser fra Østlandet til Nord-Norge gjør livssituasjonen krevende for mange forsvarsfamilier. BFO krever at Forsvarsstaben tar grep slik at beboerne på Akersborg, og de som er i målgruppen for kvarter, får en tilfredsstillende løsning.

Tekst. OTV Viken Pål Sævik

foto: JimmyB

Akersborg befalsforlegning i Parkveien 64.

KYSTJEGERKOMMANDOEN FEIRER 10 ÅR

Helgen 9 og 10 desember var det duket for feiring av Norges mest dekorerte avdeling Kystjegerkommandoen. En feiring som sto fullt i stil med 10 begivenhetsrike år i landets tjeneste.

Trondenes ble besøkt av blant annet Viseadmiral Finseth som ble mottatt med salutt som seg hør og bør. Videre hadde blant annet Flaggkommandør Amundsen (Sjef KE) og Flaggkommandør Holte (J5 FOH), samt tidligere sjefer for kommandoen kommet for å feire denne begivenheten. Dessverre ble noen gjester stoppet av flyproblemer og ble dypt savnet, men det skulle ikke stoppe feiringen av denne begivenhetsrike dagen.

Programmet var satt sammen av en oppsummering av de siste 10 årene i kommandoens historie, bestående av filmer, bilder og mange gode briefere som gav førstehåndsinformasjon fra de markante hendelsene Kystjegerkommandoen har vært gjennom de siste årene. I tillegg ble den nye boken "Fra Grøtavær til Ghormach" presentert som tar for seg transformasjonen fra kystartilleri til kystjegerkommando.

Videre var det utdeling av operatørmerke til personell som gjennom året har utdannet seg til og gjort seg så absolutt fortjent å kunne kalle seg Kystjeger operatør.

Før det ble gjennomført en fin kransenedleggelse på minnesmonumentet for våre falne. Der Viseadmiral Finseth og Flaggkommandør Amundsen la ned kranser fra Forsvaret og Sjøforsvaret.

En nydelig festmiddag ble på kvelden servert på ærverdige Røkenes gård med påfølgende taler og utmerkelse.

Noen av høydepunktene var når ombudsmannen leste opp en personlig hilsen fra Kjakan og utnevning av tittel Æreskystjeger nr 1 og 2 ble tildelt Viseadmiral Finseth og Flaggkommandør Holte for deres fantastiske innsats for kommandoen.

Sjef Kystjegerkommandoen, Kommandørkaptein Frode Henriksen fikk på vegne av avdelingen overlevert BFOs crest fra avdelingens representant med ønske om gratulasjoner de 10 årene som har gått.

BFO crest overrekkelse.

KJK FAKTA:

KJK ble ærklært operativ 17 august 2005 og har siden den tid vært med på følgende deployeringer:

OEf (2005-06)	Staff personell
CS Navy SOF	ISAF XII MeS 2007
PRT Meymaneh (2005-08)	Dog detachment
MOT	ISAF XIV (2008-2009)
ISAF X MeS (2005)	CS Navy SOF
Dog detachment	NRF 01/2009
ISAF XI MeS (2006)	NLATG
FAC	PRT MEY 2010
UNIFIL II TG (2006-07)	MOT, JTAC Staff personell
Staff personell	ISAF OMLT 2010
Medical support	Medical personell
ISAF HQ Kabul (2007)	

Gunnar Lie Eide/BFOs OTV Nord

NY AVTALE FOR LEDERE I FORSVARET

De sentrale partene i Forsvaret har inngått avtale om nytt lønns-system for oberster (tilsv) og høyere. Ordningen innebærer at skillet for ledende personell justeres opp fra oberstløytnant/kommandør. kaptein til oberst/kommandør og høyere med virkning fra 1. januar 2012.

Dette betyr at oberstløytnanter/kommandørkapteiner ikke lenger har den tariffmessige betegnelsen "ledende" og derfor tilkommer alle rettigheter i forhold til sentrale avtaler så som Reiseregulativet. I all korthet går den nye avtalen ut på at oberster og høyere betegnes som "ledende" og vil bli unntatt fra all arbeidstidsregistrering. Kompensasjon for uregelmessig arbeidstid (tidl ATM) erstattes med et fast lønsmessig tillegg som er differensiert mellom stillingene.

Det forutsettes at personellet som er innordnet avtalen selv regulerer sin arbeidstid, og – belastning, på en slik måte at man ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger. En ubetinget fordel med det nye systemet er at en større del av inntekten blir pensjonsgivende sammenlignet med tidligere avtale. Den nye avtalen er et direkte resultat av enigheten som ble oppnådd i det såkalte Lønnsprosjektet som leverte sin rapport 1. juni 2007.

Det er gjort ett unntak fra sjablonregelen ved at to oberstløytnanter, som er DIF – sjef, er tatt med i avtalen. Avtalen gjelder kun for stillinger i Norge. I ettertid har det vist seg at grunnlagsmaterialet for fastsetting av nivåer var mangelfullt og at en del stillinger åpenbart er fastsatt på feilaktige data. Partene har gjennomført ett møte i sakens anledning hvor de ble enige om at evalueringen av avtalen skal påbegynnes 21 mars då. Eventuelle endringer skal gis tilbakevirkende kraft. I forkant av partenes evaluering skal FST gå i dialog med DIFene, og også ha en «rundebordskonferanse» med DIFsjefene.

Jimmy Bjerkansmo

BFO beklager på det sterkeste at feil fotograf har blitt kreditert bildet på side 11 i BFOs Prinsipp- og handlingsprogram. Riktig fotograf er Atle Ohren.

BNS Container
Alt i containere

Kontorcontainere

Sidedørscontainere

Innredede containere

Integrert krokloft

Rammeavtale fraktcontainere

Spesialtilpasning

Tel: +47 22 90 92 50 | www.bns.no | salg@bns.no

REFSER STATSMINISTEREN

Lederen for Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund går hardt ut mot statsministeren og arbeidsministeren etter at de har støttet en avtale mellom arbeidsgiverforeningen Spekter og Fagforbundet i LO.

“Dette er en utidig innblanding”, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim, “og vi føler oss tilsidesatt”.

“Det er et brudd på de spillereglene som vi har når det gjelder lønnsforhandlingene – som man inngår når alle partene er til stede. I så måte er vi sterkt kritisk til måten som arbeidsgiverforeningen Spekter har gjort dette på, ved å ensidig inngå avtale med en part, uttalte YS-leder Tore Eugen Kvalheim til NRK Dagsrevyen onsdag kveld.

Avtalen innebærer blant annet at det skal nedsettes en arbeidsgruppe for å:

- se på konkrete løsninger på helgearbeidsutfordringen, slik at flest mulig kan få hele stillinger og at det blir minst mulig bruk av vikarer og midlertidige stillinger.
- gjennomgå hvordan fordelingen av ubekvem arbeidstid kan gjennomføres på en bedre måte enn i dag.
- utarbeide et inspirasjonshefte for de lokale parter i deres arbeid for å redusere ufrivillig deltid. I arbeidet med

inspirasjonsheftet skal det gjennomføres forsøk i enkelte helseforetak, som støttes av partene sentralt slik at konkrete erfaringer blir beskrevet.

YS-lederen presiserer at han ikke er fremmed for hyppigere helgejobbing, men mener saken hører hjemme i vårens lønnsforhandlinger:

- Vi vil også gjerne at våre medlemmer skal jobbe mer enn hver tredje helg, men da skal det være under frivillighet og betinges i en høyere stillingssprosent.

YS-leder Tore Eugen Kvalheim.

Resolusjon vedtatt av YS' representantskap 23. november 2011: YS tar avstand fra statsministerens og arbeidsministerens innblanding i lønnsoppgjøret for 2012

Statsminister Jens Stoltenbergs og arbeidsminister Hanne Bjurstrøms offentlige støtte til avtalen arbeidsgiverforeningen Spekter har inngått med Fagforbundet om mer helgearbeid er en slik innblanding.

YS forutsetter at organisering av arbeidstid innenfor arbeidsmiljølovens bestemmelser, samt lønn og godtgjøring for ubekvem arbeidstid, er partenes ansvar. YS tar derfor avstand fra Spekters fremgangsmåte ved å inngå en avtale med kun en av partene.

Spørsmål om lønns- og arbeidsforholdene hører hjemme i forhandlingene mellom alle partene til våren. YS er sterkt i mot Spekters forsøk på å bruke regjeringen som brekkstang overfor de andre partene for å få disse til å slutte seg til avtalen.

NY BFO-LEDER PÅ RYGGE

BFO lokalforening Rygge har nylig avholdt årsmøte og Erik G Warberg ble valgt til ny leder. Han kommer fra vervet som nestleder, men har også tidligere vært lokalforeningsleder samme sted. Med seg i styret får han blant annet Stein-Inge Hagnes som nestleder.

Etter det formelle årsmøtet ble det gjennomført medlemsmøte, hvor medlemmene fikk informasjon om aktuelle saker i forsvarssektoren fra BFO - leder BFO Eivind R Solberg, OTV Viken Tor Gunnar Framnes og OTV Viken Pål Sævik. Møtet ble avsluttet med en liten debatt om organisasjonspolitiske saker, herunder eventuell sammenslåing.

BFO ønsker de nye tillitsvalgte lykke til med viktig og ansvarsfull gjerning!

Den nye BFO-lederen på Rygge, Erik G. Warberg, her sammen med BFOs leder Eivind Solberg.

*Tekst og foto:
Pål Sævik, OTV BFO*

NOK ET VELLYKKET KURS I BFO-REGI!

BFO arrangerte kurs i lover og avtaler 6-8 desember 2001. Mange tillitsvalgte, medlemmer og noen arbeidsgiverrepresentanter hadde tatt seg tid i en travel hverdag til å delta på dette kurset. Målet med kurset var at deltakerne etter endt kurs skal ha kjennskap til - og kunne orientere seg i aktuelle lover og avtaler i staten generelt og Forsvaret spesielt. BFOs dyktige OTV Pål Sævik var hovedinstruktør.

Følgende temaer ble gjennomgått:

- Lover og avtaler generelt - sammenhenger
- Hovedtariffavtalen i staten
- Hovedavtalen i staten med tilpasningsavtale for Forsvaret
- Forsvarets personellhåndbok del B og E
- Kompensasjonsavtalen
- ATM
- Tjenestemannsloven
- Lov om personell i Forsvaret
- Særavtale intops

Det var en engasjert gjeng som deltok og det ble mange gode diskusjoner og samtaler i løpet av disse 3 korte dagene. Vi fikk også tid til litt sosialt og denne gangen var det en BFO opplevelse med Humorgalla på Latter.

Tekst & Foto: Major Johnny K. Soleng/OTV BFO Indre Østland

BFO GJENNOMFØRTE LØNNS OG INNTEKTSEMINAR PÅ HÅKONSVERN

Den 18 januar møttes nærmere 20 interesserte BFO medlemmer opp for å gi innspill og høre mer om aktuelle saker innen lønn og inntekt. Forhandlingsleder Even Mølmshaug orienterte om de nye avtalene som ble fremforhandlet i løpet av høsten 2011 samt andre aktuelle saker innen det som opptar BFOs medlemmer. Følgende tema ble gjennomgått:

- Kompensasjonsavtalen
- Ledende avlønning
- Tariffoppgjøret 2011 og 2012
- Særavtale for internasjonale operasjoner
- NATO særavtalen

I tillegg orienterte kompetanseutvikler BFO, Lars Omberg, om status og fremdrift på Forsvarets personalhåndbok og nytt personelldirektiv. Forsvarssjefens militærfaglige råd, BFOs høringskommentarer og forstudien innen personell og kompetanse ble også tema.

Det var god stemning, med nyttige innspill til BFOs forhandlingsledere og mange spørsmål og avklaringer, noe som gjorde dette til en flott BFO-dag på Haakonvern.

BFO – skolen ønsker i løpet av første del av 2012 å informere om grunnlaget for de avtaler som er inngått og det som er nytt i de ulike avtalene, og ikke minst innhente tilbakemeldinger og grunnlag fra våre BFO medlemmer for fremtidige forhandlinger. Dette vil vi gjøre ved flere avdelinger den nærmeste tiden. Seminarene vil bli gjennomført av BFOs forhandlingsledere sentralt. Dersom en slik oppdatering kunne være interessant for deg, følg med på www.bfo.no eller ta kontakt med din nærmeste områdetillitsvalgte.

Lars Omberg/Kompetanseutvikler BFO

BFO – FORDI DET LØNNER SEG!

Stipend 2012 – nå inntil 12.000 kr i studiestøtte

Mange BFO medlemmer velger hvert år å ta ulike former for videreutdanning. BFO forvalter sin egen stipendordning med de fordeler dette har for medlemmene. Det innebærer at du i fra i år kan få inntil 12.000 kr i støtte for studier av et vist omfang, såfremt du er medlem i BFO. Oppdaterte statutter og søknadsskjema finner du på www.bfo.no. Har du spørsmål ta kontakt med kompetanse-utvikler BFO, lars.omberg@bfo.no

Generelt om BFO stipendordning:

Stipendordningen skal være en håndsrekning og motivasjon til medlemmer som tar ansvar for egen utvikling og kompetanseheving. Kvalifiserende studier for senere militær utdanning samt forsvarsaktuelle tema og besvarelser er prioriterte områder for stipendordningen. BFO vil med dette signalisere at utdanning skal lønne seg og at Forsvaret trenger godt kvalifiserte medarbeidere.

Lars Omberg
Kompetanseutvikler BFO

BFO-SKOLEN

Befalets Fellesorganisasjon - utdanningsstipend - statutter for tildeling -

1. BFOs utdanningsstipend er en ordning som har til hensikt å være en økonomisk håndsrekning til medlemmer som tar ansvar for egen utvikling og kompetanseheving. Kvalifiserende utdanning for senere militær utdanning er et prioritert område for ordningen. BFO vil med dette signalisere at utdanning skal lønne seg og at Forsvaret trenger godt kvalifiserte medarbeidere.
2. Medlemmer i BFO kan søke om stipend fra ordningen til undervisning som innebærer videreutdanning på høyskole-/universitetsnivå, forbedring av karakterer fra videregående skole eller annen kompetansegivende utdanning av et omfang tilsvarende heltid/ deltid ett år. Det er innen denne rammen også mulig å søke om stipend til videreutdanning som baseres på selvstudium.
3. Søkere som ved søknadsfristen har minimum ett års betalende medlemskap kan søke om stipend. Søkere som har vist eller viser engasjement og interesse for organisasjonsarbeid i BFO/KAFO/BESO, vil bli prioritert. Fordelsmedlemmer er søknadsberettiget.
4. Stipendet er begrenset oppad til kroner 12.000,- pr studieår. Grunnlaget for tildelingen er delvis dekning av utgifter til studiet som for eksempel studieavgift, eksamensavgift, nødvendig litteratur og reise- og oppholdsutgifter.
5. Medlemmer som har mottatt stipend fra ordningen, vil få tilsendt brev med tilsagn om økonomisk støtte. **Pengene vil bli overført til konto etter at BFO har mottatt bekreftelse på fullført studium/avlagt eksamen for studieåret.**
6. BFOs utdanningsstipend deles i forbindelse med semesterstart sommer i september/oktober hvert år. Søknadsfristen for 2012/13 er satt til 31.august 2012. Søknader som er sendt elektronisk eller poststemplett etter dette tidspunktet, vil ikke bli behandlet.
7. Det kan ikke søkes om støtte til dekning av utgifter ifm allerede gjennomførte studier. **Søknaden gjelder studier som gjennomføres i løpet av vår, høst-semesteret 2012 og vårsemesteret 2013.**
8. Søknaden må inneholde fullstendig utfylt søknadsskjema, dokumentasjon for hvilken utdanning søknaden gjelder, kopi av evt betalte utgifter og oversikt over kostnader for resten av studiet og informasjon om eventuell annen økonomisk bistand. Søknader uten nødvendig dokumentasjon blir ikke behandlet.

Endringer av disse bestemmelser og tildeling av stipend foretas av leder BFO.
Ajour pr 2012-01.16

BFO PÅ KJEVIK!

I forbindelse med gjennomføring av årsmøte for BFO Kjevik, reiste forhandlingsleder Rune Rudberg og OTV Viggo Holm til Kjevik for å støtte lokalforeningen. En interessant og god dag med mange gode diskusjoner, mange hyggelige medlemmer.

Tilfeldighetene ville det slik at også NOF skulle gjennomføre sitt årsmøte den dagen. BFO Kjevik inviterte NOF Kjevik til å gjennomføre et felles årsmøte. Dessverre takket de nei til invitasjonen.

Det ble gjennomført stand på både i lunsjen og under middagen. Medlemmene var glade for å møte oss, og det var mange interessante spørsmål som ble diskutert. Årsmøtet ble gjennomført på en god måte. Godt over 30 ansatte møtte opp for å delta og få siste nytt fra fagforeningsfronten. Espen Molnes ble gjenvalgt som Lokalforeningsleder og fikk skryt for den jobben han har gjort. Skryten kom både fra medlemmer og fra ledelsen på Kjevik. Som NK LSK sa: Vi skal være stolte av Espen! Rune og Viggo orienterte om saker som ble jobbet med, og status i forhandlinger som pågår for øyeblikket.

Tiden mellom lunsj og middag ble brukt til å møte NK LSK hvor en diskuterte både lokale saker og saker som angår hele forsvaret i dag. Elevkvelden ble gjennomført i kjent stil med gode tips og råd fra BFO og BESO til elevene. Pizza på en fiskedag er heller aldri feil. Nyvalgte BESO styremedlemmer fortalte fra Høstkonferansen og litt om hvilke planer BESO Kjevik hadde. Et godt samarbeid mellom BFO Kjevik og BESO Kjevik er på trappene, og vi ser fram til hvilke resultater som vil bli synlige etter hvert. BFO Kjevik deltok også på elevkvelden og vil i fellesskap med BESO Kjevik ta opp de sakene som kom fram med LSK.

Viggo Holm
Kapteinløytnant/Områdetillitsvalgt BFO Vest

· **Styrke**
· **Uavhengighet**
· **Samarbeid**

BRUDD I LOKALE LØNNSFORHANDLINGER

BFO har tidligere informert om at vi har gått til brudd på i de lokale lønnsforhandlingene. Årsakene til bruddet er knyttet til bruken av virkemiddelet rundt endring av stillingskode i Hovedtariffavtalen 2.3.6 c. Dette er noe vi mener er tilgjengelig også for militært personell og har derfor som del av våre enkelte krav framført dette i forhandlingene. Dette var også et krav vi tok med oss inn i oppgjøret i 2010. Det er beklagelig at vi ikke kunne komme til enighet, men vi mener at vi, og våre medlemmer må ha full tilgang til virkemidlene i Hovedtariffavtalen. Saken tas nå videre til statens lønnsutvalg. I denne saken har BFO og NOF hatt et felles budskap, og stått tett sammen i hele prosessen.

*Jens B Jahren
Nestleder BFO*

UBENYTTTEDE PENGER!

Leder og nestleder BFO har minnet Sjef og NK i FST/P på at det fremdeles står ubenyttede midler fra tidligere lokale lønnsoppgjør. De ubenyttede midlene er øremerket musikerne i Forsvaret, og BFO har forventninger om at FST tar ett initiativ slik at pengene kan bli fordelt til personellet beste. Likeledes venter BFO utålmodig på at det skal tas et initiativ fra Forsvarets side vedrørende en avtale for Forsvarets spesialkommando; et arbeide det har vært pratet om alt for lenge allerede.

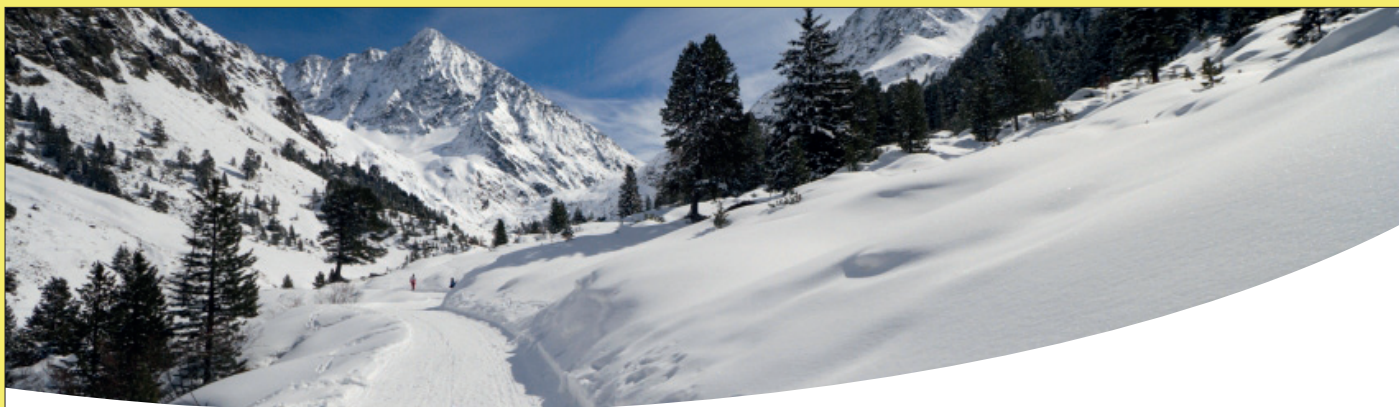
I forbindelse med kommende Hovedtariffoppgjør har Solberg og Jahren hatt møte med Sjef og NK FST/P, om et felles utspill til lønnsforhandlingene i Staten. Partene ser på mulighetene for å få til en større fleksibilitet på løytnant – og kapteinsrammen. Fra vår

side forutsetter en større fleksibilitet på disse rammene at det tas et oppgjør med Forsvarets bruk av flytende grad. Det forutsettes også at det et nytt system gir mulighet for en automatikk i lønnsutviklingen ved lengre horisontale karrierer.

Tekst: Jimmy Bjerkansmo

Foto: FMS

Leiebil i Norge

– BFO har gunstig avtale med Avis Bilutleie!

Avtalen tilbyr personbiler og nyttekjøretøy, som kan benyttes både privat og i tjenestereise.

Les mer på www.bfo.no for informasjon og bestilling av leiebil.

Vi i Avis ønsker deg god tur!

www.avis.no

AVIS

We try harder.

Kontaktinfo BFO

Funksjon	Navn	Område	Mobil	Kontor	e-post
Leder	Eivind R Solberg		934 08 550	23 10 02 30	eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		930 05 202	23 10 02 31	jens.jahren@bfo.no
Rådgiver	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Rune Rudberg	Medbest	934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Rolf J. Ledal	Tariff	934 62 716		rolf.ledal@bfo.no
Kompetanse-utvikler	Lars Omberg	BFO-skolen	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
Organisasjonssekretær marked	Lars Kristian Danielsen		905 85 355		lars.kristian.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig marked	Lars-Andreas Irgens		988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
Journalist/web ansvarlig	Jimmy Bjerkansmo	bfo.no	412 43 408		jimmy.bjerkansmo@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20		23 10 02 20
	Sentralbord mil		0510 5694		0510 5694
	Telefaks siv		23 10 02 25		23 10 02 25
	Telefaks mil		0510 5655		0510 5655

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

Funksjon	Navn	MIL	SIV	MOB	FAKS	e-post
OTV Nord-Norge Bardufoss	Jostein Flasnes (tir/tors)	0580-7374	77 89 73 74	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge Skjold	Jostein Flasnes (man/ons/fre)	0580-7286	73 99 52 32	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2416	77 89 24 16	400 29 791	76 11 23 45	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV Midt-Norge	Frøydis Refsvik Grindstein	0565-7394	75 53 73 94	412 22 214	75 53 73 95	froydis.grindstein@bfo.no
OTV Vest	Viggo Holm	0540-4010	55 50 40 10	400 36 653	0540-3487	viggo.holm@bfo.no
OTV Vest	John. L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Indre Østland	Johnny Soleng	0502-2077	62 40 20 77	404 71 718		johnny.soleng@bfo.no
OTV Indre Østland	Grethe Bergersen			452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
OTV Viken	Pål A D Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 94 10	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
OTV Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.gunnar.framnes@bfo.no

KJÆRE KADETTER

Jeg vil starte med å ønske alle et riktig godt nytt år og vel møtt til nytt semester. Vi i KAFO landsstyre er klare til å knekke i gang med det gode arbeidet, og skal gjennomføre vårt første møte sammen med NOFKA i forbindelse med NAKA (Nasjonalt Kadettstevne) som i år avholdes på Krigsskolen i Oslo.

Dette møtet er svært viktig for oss, for det er her vi setter agendaen for hvilke saker vi skal arbeide med i det kommende året. En viktig sak er samarbeid og sammenslåing som KAFO og NOFKA kommer til å arbeide tett sammen om i tiden fremover. KAFO har i forrige styreperiode arbeidet mye med kvinners status i Forsvaret, dette er noe vi skal videreføre, og vi har en representant fra styret som skal delta på årsmøtet til NvKB (Nettverk for Kvinnelig Befal) rett før landsstyremøtet.

Det er et spennende år vi går i møte, spesielt med tanke på føringene som kommer som et resultat av Forsvarssjefens fagmilitære råd. Mange kan tenke; hvorfor skal kadettene mene noe om dette? For Hæren sin del vil en nedleggelse av 2. bn med støtteavdelinger medføre mange utfordringer som kommer til å påvirke oss når vi skal ut å arbeide ved avdeling. Dette er en utfordring som KAFO landsstyre

kommer til å arbeide med, hvor vi ønsker å fremlegge våre synspunkter ovenfor BFO og eksterne i Forsvaret. KAFO utfordrer spesielt BFO til å ta et standpunkt og være tydelige i denne saken. Ikke bare for oss i KAFO, men for alle BFO sine medlemmer som kan komme til å bli påvirket.

KAFO skal også starte planleggingen av vårens vakreste eventyr, KAFO vårkonferanse, som i år skal avholdes i London. Tema og rammene rundt konferansen kommer til å bli satt i løpet av første landsstyremøte, og det loves et interessant tema og et spennende program. Hvis du ønsker å delta på konferansen tar du kontakt med ditt lokalstyre og melder interesse.

Jeg vil avslutte med å informere om BFO-pakken og det nye tillegg som har blitt tilført som nytt av året. BFO-pakken omfatter nå også krigsrisiko-dekning under ulykkesforsikringen. Dette er svært unikt og innebærer at ulykker som medfører varig medisinsk invaliditet blir økonomisk kompensert. Det finnes ikke et lignende tilbud for oss i Forsvaret, og jeg ønsker å rose BFO for å ha utarbeidet dette for sine medlemmer.

*Jens-Alexander Tande
Leder KAFO*

KAFO-LEDER:

EN HEKTISK BEGYNNELSE

Et nytt år innledes også med nye befalelever. Den 15-30 januar ble det arrangert FOS vinter for mange håpefulle kandidater. Jeg var så heldig å få delta som puljefører og er videre imponert over nivået på kandidatene som kjempet om plass for en befalsutdanning i Luft, Sjø eller Heimevernet. Å søke en utdanning i forsvaret er meget attraktivt og

man skal være stolt av å være en av de heldige som kommer igjennom. I den anledning ønsker vi alle nye medlemmer velkommen!

Vi i BESO har allerede hatt vårt første møte den 12-13 desember. Dette møte ble brukt på å bli kjent med hverandre og bearbeide sakene som befalelever fra BESO og NEON presenterte under årsmøtet på Lillehammer. Mange viktige saker ble tatt opp og vi i BESO ser fram til et meget hektisk år. Vi har nå utarbeidet et handlingsprogram som vi har sendt videre til NEON slik at vi kan bli enige om et felles program.

Før jul var jeg i møte med sjef FOS, Eivind Troøyen, for å dele erfaringer fra sommerens begivenhet på Kjevik. I den anledning lovet Troøyen oss plass under neste møte i forbindelse med FOS sommer 2012. Vi har også vært i kontakt med Michael Bruteig som er sjef for Forsvarets Media og Rekrutteringssenter for å diskutere ulike muligheter å gjøre forsvaret enda mer attraktivt. Vi utfordret samtidig Bruteig

om forsvarets rekrutteringspolitikk med tanke på radikal kvotering.

BESOs viktigste oppgave er å ivareta alle befalelevers interesser. Det er flere interesseorganisasjoner i og rundt Forsvaret som jobber med vilkårene for befalelever. BESO viser til Høstkonferansen hvor det ble vedtatt at det skal opprettes en arbeidsgruppe som ser på mulighetene for en sammenslåing av BESO og NEON. Jo større organ, desto større påvirkningskraft vil en fagforening ha. Vi i BESO har nå uttrykt hva vi mener om en sammenslåing og venter nå på NEON sitt bidrag.

Utdanning ved befalsskolen gir per dags dato ingen studiepoeng. En utdanning ved befalsskolen gir kompetanse innenfor en rekke fagområder, f.eks. ledelse, som kan relateres til sivile studier. BESO skal jobbe for at gjennomført befalsutdanning skal krediteres med studiepoeng. Forsvarets Høyskole (FHS) har nå bestemt seg for å nedsette en arbeidsgruppe som skal utrede hvorvidt deler av befalsutdanningen kan tilpasses krav til høyere utdanning og akkrediteres som studiepoenggivende emner. Nestleder Lasse Fornes skal delta i denne arbeidsgruppen. Han har tidligere jobbet i vernepliktsverket og har en utrolig relevant bakgrunn for en slik arbeidsgruppe.

Det nye styret i BESO har hittil presentert seg på flere forskjellige plattformer. Vi er fornøyd med innsatsen hittil, men er fullt klar over hvilke steg som må tas for å få de innvilget. Men en ting er sikkert – vi er godt på vei!

*Leder BESO
Tobias Brøndbo*

BESO-LEDER:

GIHV MED STAB PÅ Plass I TERNINGMOEN LEIR!

Mandag 12 desember flyttet HVST inn i sine nye lokaler i Terningmoen Leir på Elverum.

Heimevernsstaben (HVST) marsjerte samlet inn porten med Generalinspektøren i Heimevernet (GIHV), Gen Kristin Lund i spissen. Deretter var det en kort oppstilling hvor Generalinspektøren i Hæren, Gen Per Sverre Opedal ønsket GIHV og HVST velkommen til Østerdalen Garnison.

BFO region Indre Østland ønsker med dette GIHV og staben velkommen til Østerdalen og Terningmoen. Vi håper på et godt samarbeid i tiden fremover, og våre tillitsvalgte skal som vanlig medvirke til dette.

*Tekst & Foto: Major Johnny K. Soleng
OTV BFO Indre Østland*

Oppstillingen ifm GIHV og stab sin ankomst til Terningmoen.

GIHV med sin stab marsjerte inn porten til sine lokaler på Terningmoen.

NYE DATAINGENIØRER FRA FORSVARETS INGENIØRSKOLE

23 militære dataingeniører ble den 16. desember 2011 uteksaminert fra Forsvarets ingeniørhøgskole (FIH) på Jørstadmoen ved Lillehammer. Dette er det 6. ordinære kullet som uteksamineres fra skolen. Ingeniørene begynner nå sin karriere i Forsvaret hvor de kan tjenestegjøre innenfor alle forsvarsgrener, både hær, sjø og luft.

- Dere har vært gjennom tre harde år, men sitter nå på verdifull kompetanse innen avansert kommunikasjonsteknologi. Samtidig har dere gjennom tøff trening og øvelser tilegnet dere gode militære lederferdigheter, sa skolesjef oblt. Roger Johnsen under en markering på Jørstadmoen, 15. desember 2011.

Etter endt utdanning vil de ferske ingeniørene blant annet jobbe med å etablere, utvikle, drifte og forsvare Forsvarets sambands- og datanettverk i inn- og utland. Denne type teknologiske systemer er svært viktige for ledelsen av militære operasjoner, styring av våpensystemer og utveksling av informasjon mellom egne og allierte styrker. Forsvarets stadig økende avhengighet av datateknologi medfører også økt behov for et godt cyberforsvar. FIH har derfor en egen fagretning innen informasjonssikkerhet, hvor studentene trenes opp til å beskytte militære operasjoner og militære systemer mot forsøk på påvirkning og cyberangrep.

Tekst og foto: FIH

KYSTENS ØYNE – HISTORIEN OM KYSTRADARKJEDENE

For de av oss som har tjenestegjort innenfor radarsystemer i Sjøforsvaret er ikke navnene Øyvind Garvik og Bjørn Karstein Hesthammer ukjente. Mange av oss har hatt gleden av å bli opplært av disse, eller har hatt med dem å gjøre i forbindelse med drift av radarsystemene. Rett før jul kom deres bok om kystradartjenesten i Norge ut, en bok som trekker linjene fra gjenbruk av utstyr fra den tyske okkupasjonsmakten og frem til våre dagers stasjoner med utstyr fra Cardion.

Boken tar for seg den nå nedlagte kystradarkjeden i Sør-Norge så vel som den fullt operative kjeden i Nord-Norge, og gir innsikt i bakgrunnen for kystradarkjedene, samt en god del historier fra dagliglivet på stasjonene. De operative myndighetene hadde stor nytte av de bildene som ble levert fra det som var NATOs våkne øye mot Sovjetunionen i den kalde krigen. For mange i Forsvaret har nok disse radarstasjonene med sine lokaliseringer på øde fjelltopper vært fjernt fra dagliglivet, men nå er det altså mulighet for fler enn oss som tjenestegjorde på stasjonene å stifte bekjentskap med tjenesten på noen av de mest værharde utpostene av vår langstrakte kyst.

I tillegg til mange bilder og historier i selve boken, er det vedlagt en billedsamling som omfatter store mengder bilder som det ikke var plass til i boken. Her dokumenteres dagliglivet på stasjonene, samt oppgraderinger av utstyret på stasjonene. Boken er utgitt på Sjømilitære Samfunds Forlag (SMSF), og kan bestilles gjennom SMSF ved forlagssjef Max Hermansen, maxjarl@hotmail.com.

Rolf J. Ledal

MEDALJEPARADE PÅ GARDERMOEN

På fredag den 20. januar sto oberst Ingrid Gjerde foran sine menn og kvinner som Norwegian Contingent Commander og sjef for over 320 hjemvendte mannskaper fra NCC-stab, NSE og NAD, og meldte styrken klar for medaljeparade, til sjef FOH, viseadmiral Haakon Bruun-Hansen. Viseadmiralen ønsket de velkommen hjem og takket for vel utført tjeneste, men passet også på å takke deres familier, som er et vel så viktig støtteapparat. Forsvarsminister Espen Barth Eide takket mannskapene på vegne av Forsvarsdepartementet og det norske folk.

Noen av de andre fra Forsvarets ledelse og det politiske liv var Forsvarssjef Harald Sunde, leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Ine Marie Eriksen Søreide og sjef for Forsvarets veteran tjeneste generalmajor Robert Mood.

På grunn av den store mengden mannskaper som skulle motta medaljer, måtte også generalinspektør for Luftforsvaret, generalmajor Hannestad, dele ut medaljene til NAD personellet. Spesielt var det denne gang, da 10 svenske teknikere også fikk medaljen tildelt på Gardermoen, men fra den svenske generalinspektøren generalmajor Mikael Byden. De svenske teknikerne har støttet det norske helikopterbidraget i Afghanistan, fordi Norge rett og slett sliter med personellmangel på teknikersiden. Med mannskapenes fremmøtte familier, så var det i overkant av 1200 mennesker i hangaren, og Stabsmusikken sørget for verdige musikkinnslag under hele seremonien.

Da er det herved bekreftet! Sjef FOH ser opp til store staute hæroffiserer.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

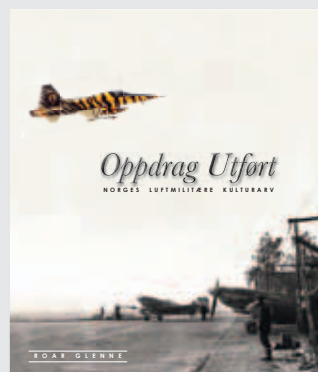
KONGSBERG KONTRAKT FOR OPPGRADERING AV NASAMS

KONGSBERG har signert en kontrakt verdt 360 millioner kroner for å levere en oppgradering av NASAMS luftvernssystem til det norske Luftforsvaret. NASAMS produseres av KONGSBERG og Raytheon, og oppgraderingen vil bli levert innenfor en tidsramme på to år. Oppgraderingen inkluderer leveranser av en ny High Mobility Launcher for økt mobilitet, oppgradering av eksisterende FDC kommando- og kontroll sentere, samt tilhørende trenings utstyr.

“Vi er meget fornøyde med det faktum at NASAMS er valgt for oppgradering. NASAMS er ryggraden i Norges bakkebaserte luftvern, og det foretrukne medium rekkevidde luftvernssystem i NATO, sier Eirik Lie, Direktør i Kongsberg Defence Systems.

ET PRAKTVERK OM NORSK MILITÆR LUFTFART I 100 ÅR!

Den nå pensjonerte major Roar Glenne har produsert rene leksikonet hva angår militær luftfart de siste 100 år.

Boken på rundt 600 sider tar for seg alle flytyper som har hatt luft under vingene i tjeneste for det norske forsvaret.

Og her snakker vi om nøyaktige tekniske beskrivelser, et utall flotte bilder og tegninger, samt beskrivelser og fortellinger fra perioden de var operative.

Roar Glenne har jobbet en årrekke for Forsvarsmuseet, og senere som pensjonist for Flysamlingen på Gardermoen.

Svært få har mer detaljkunnskap om våre forskjellige flytyper, og i boken har han benyttet seg av en mengde bilder fra sitt enorme private bildearkiv, samt all sin tekniske ekspertise. Flere sider er også viet til en presentasjon av tyske flytyper som opererte i Norge 1940-45, samt fortellinger rundt flere av de funn som er gjort av styrtede tyske fly, og restaureringen av disse. Derfor blir det en stor glede for enhver fly-entusiast å bla seg gjennom dette praktverket, som faktisk er hele Luftforsvarets “flyhistorie” samlet mellom to permer.

Det har tatt flere år å produsere boken, som fra februar selges på Forsvarsmuseet. Kilder Offisersbladet har vært i kontakt med, kan fortelle at det er planer om å trykke opp et betydelig større antall enn de 1.000 som nå er i salg, og det er forståelig!

For dette er boken som mange av oss bare MÅ ha, og som mange andre også bør løpe og kjøpe.

*Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet*

HALELUJA!

Det var nemlig tendenser til haleluja-stemming i hangar 5 på Bardufoss flystasjon tirsdag 24. januar. Vår første NH-90, ferdig kontrollert og godkjent, ble overlevert Forsvaret av sjef FLO Petter Jansen. Generalinspektøren for Luftforsvaret, generalmajor Hannestad, tok imot NH-90'en som "operatør", og sjef Kystvakta, flaggkommandør Skram, som representant for brukerne av dette moderne helikopteret, som også skal opereres fra våre fregatter.

Forsvarsminister Espen Barth Eide holdt en tale rundt anskaffelsen og den betydelige moderniseringen dette innebærer for operativiteten både for våre Kystvakta og for våre fregatter.

Alle er vel kjent med at NH-90 har vært sterkt forsinket, nærmere 6 år. Så mottaket av den første operative NH-90, var som rene lyset i det Nord-norske vintermørket.

GIL. Generalmajor Hannestad, sjef FLO Jansen, FMN Barth Eide og sjef Kystvakt flaggkommandør Skram, viser tydelig at de er fornøyde med leveransen.

Endelig kom overrekkelsen av det første NH-90. Det ble kastet mange beundrende blikk under seremonien i hangaren på Bardufoss.

*Tekst: Einar Holst Clausen
Foto: Asgeir Spange Brekke*

FORSVARET MED FLOTT BILAG I AFTENPOSTEN!

Mandag 23. januar kom Aftenpostens morgenutgave ut med et 76 siders bilag produsert av Forsvaret.

I dette bilaget, laget som et magasin, klarer Forsvaret ved hjelp av flotte bilder, illustrasjoner og personlige skildringer, å formidle informasjon ut til folket, på en forståelig og svært informativ måte. Her fikk leseren informasjon om alle forsvarsgrenene, spesialavdelingene, oppdragene og helheten i Forsvarets ansvar og oppgaver. Dette er informasjonsstrategi på høyt nivå, og informasjon slik den bør se ut når den nå ut til det "brede lag" av folket. Jeg er overbevist om at slike bilag også virker rekrutterende. All honnør til Forsvarets ledelse, og ikke minst til Forsvarets Mediesenter, bilagsansvarlig Tom Ovind, prosjektleder Caroline Lunde, og alle de andre bidragsyterne. Magasinet ble utviklet i samarbeid med firmaet Redlink.

holst.clausen@bfo.no

HERLIG STUNT FRA ROYAL AIR FORCE!

Den Britiske regjeringen har bestemt å skrape Harrier flyene. Og på sin "farewell formation" fløy de over Parlamentet med en stor formasjon. Men formasjonen sendte en beskjed til regjeringen! Len deg tilbake med god avstand fra bildet, og se hva Harrier-pilotene mener om vedtaket. Hatten av for både dyktighet og mot!

Redaktøren

KOMMANDO – OVERFØRING PÅ SORTLAND

Overtakelse av kommando på Sortland er gjennomført med en avdelingsoppstilling på kystvaktbasen på Sortland. Det var oppstilling for den nye kystvaktstaben og tradisjonell overføring av kommando ble gjennomført ved at Generalinspektøren for Sjøforsvaret, kontreadmiral Bernt Grimstvedt, gav kommandoen til flaggkommandør Arild Skram. Blant gjestene var Fylkesmann Hill Martha Solberg, Sjef FOH Haakon Bruun-Hanssen og Sortlands ordfører Grete Ellingsen. Kommandør Arild Skram takket i sin tiltredelsestale alle ansatte for god innsats gjennom organisasjonsendringen. På direkte spørsmål fra BFO Nett sa Kystvaktstjefen at han ser for seg å få det byggetekniske på plass innen tre år, men at den midlertidige løsningen er så god at det gir mulighet for å utføre en god jobb fra første stund. Han sa videre at miljøet innledningsvis vil være preget av en del pendlere, men at andelen pendlere vil minske etter hvert. Den nye kystvaktstjefen har allerede kommet i god kontakt med det lokale politiske miljøet og viderefører dermed det gode samarbeidet KV-Nord har hatt her. I forbindelse med at Sortlands innbygger nummer 10000 ble født ble den nye sjefen invitert av Sortlands ordfører Grete Ellingsen til en markering. Siden denne begivenheten falt omtrent sammen med etableringen av en samlet kystvakt, ble lille Andreas utnevnt til fadderbarn av kystvakta. Med dette ser det ut til at omstillingen er så godt som fullført og den nye kystvakta er klar for oppdrag i både nord og sør.

Tekst & Foto: Gunnar Lie Eide/OTV BFO Nord

Spesialstyrkene omor

Den 1. januar ble Marinejegerkommandoen "løftet opp" og plassert på samme nivå som Forsvarets spesialkommando/Hærens jegerkommando. Fra samme dato ble det i tillegg etablert en ny avdeling i Forsvarsstaben med betegnelsen Spesialoperasjonsavdelingen (FST/SOA). Oppgaven er å foreta en helhetlig styring og utvikling av spesialstyrkene i de to forsvarsgrenene innen styrkeproduksjon, logistikk og strategisk krisehåndtering. SOA skal inntil videre ledes av brigader Torgeir Gråterud til brigader Karl Egil Hanevik overtar som første faste sjef på sensommeren.

TEKST: TOR HUSBY

FOTO: MARINEJGERKOMMANDOEN

Det store nye sett fra Sjøforsvarets side er at Marinejegerkommandoen tas ut av sine gamle strukturer og kommer opp på "styrke 3-nivå" på linje med Marinen, Kystvakten og Sjøforsvarets baser og skoler. Spesialstyrkene er dermed likt organisert i begge forsvarsgrener slik at kommando- og styringslinjene rendyrkes. Men Hærens og Marinens spesialenheter fortsetter å være henholdsvis "grønne" og "mørkeblå" som før. Styrkeproduksjonen skal fortsatt skje i regi av GIH og GIS for de to halvdelene. Det er uklart hvilke budsjettmessige konsekvenser omorganiseringen medfører.

NATO-trender

-Vi styrker den strategiske ledel-

sen av spesialstyrkene, sier oberstløytnant Bent-Ivan Myhre, talsmann for Forsvarssjefen. Den nye avdelingen i Forsvarsstaben skal sikre en best mulig utvikling av de norske spesialstyrkene. FST/SOA skal koordinere anskaffelser av våpen og utstyr, sikre rekruttering, etc. Reorganiseringen sammenfaller helt med anbefalingen i en NATO-studie fra 2007. Myhre fremholder at spesialstyrkene er en strategisk ressurs som gjennomfører oppdrag som de konvensjonelle styrker ikke kan gjøre.

De fleste land har de siste år rendyrket spesialstyrkene.

-Dette var en fredelig omforent skilsmisse, sier kommandørkaptein Tom Thormodsen, sjef Marinens jegervåpen, som nå har "mistet" marinejegerne fra sin organisasjon. Bakgrunnen var Forsvarssjefens beslutningsnotat

fra begynnelsen av 2011 om omorganiseringen av spesialstyrkene for å forsterke ledelsen gjennom å forankre den i Forsvarsstaben og å løfte Marinejegerkommandoen opp på nivå 3 i Sjøforsvarets kommandostruktur.

Nest størst

Thormodsen poengterer at skilsmissen ikke får noen betydning for de gjenværende avdelingene: minedykkerne, kystjegerne og taktisk båtskvadron som styrer bruken av stridsbåtene. Samlet utgjør de ca 200 mann og er det neste største våpen i Kysteskadren, bare forbigått av fregattvåpenet.

-De maritime oppgavene forblir de samme som de alltid har vært, det skjer ingen store utfordringer. Alle er dessuten helprofesjonelle. I 2012 skal mine-

dykkerne og kystjegerne fortsatt ha internasjonale oppdrag i Afghanistan, sier Thormodsen.

Ekstremt viktige

Kystjegerne blir ekstremt viktig for Marinen, fremholder kommandørkaptein Per Rostad, informasjonssjef i Sjøforsvaret. Han forklarer at bakgrunnen for at Marinen fortsetter å ha sin egen lille hær er at bemanningen av fregattene er så liten at hver mann må utføre mange forskjellige oppgaver om bord. Fartøyene ikke kan avse noen til å foreta bordingsoptaksjoner eller oppklaring og sikring av kystområder. Kystjegerkommandoen på Trondenes blir dermed en veldig "gripbar" ressurs for Marinens krigsskip, fremholder han.

ganiseres

Kommandørkaptein Tom Thormodsen,
sjef for Marinens jegervåpen.

Denne oppfinnelsen som har eget aggregat og høytrykkspumpe hengende 20 meter etter seg, har skapt berettiget oppsikt. Nesten litt science fiction-aktig. Det er nok lett å imponere om du dukker opp med en slik langs badestrender, men dette er sikkert ufattelig vanskelig å manøvrere. Prisen er også imponerende: 400.000 kroner.

GoPro Hero2

Dobling av prosessorkraft i forhold til forgjengeren.

GoPro er et lite kompakt foto- og videokamera som filmer i Full-HD og kan festes på alt fra hjelm til bilpanser, sykkel, hund, stridsvogn og helikopter. Kameraet har blitt en storselger i Norge og er også det bestselgende mini HD kameraet i Hollywood!

Den oppgraderte modellen Hero2 har en redesignet vidvinkelobjektiv (170 grader) og bildeprosessor som i kombinasjon doubler bildedetaljer. Kan ta 60 bilder per sekunder ved 720p!

Fast BFO-pris på GoPro Hero2 er kr 2499 og kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78

CAA Tactical - RONI

Den svært populære RONI fra CAA Tactical gjør at du kan konvertere din P80 til en angrepsrifle for bedre treffsikkerhet på lengre avstander, samt raskere måloppdagelse. Pistolen konverteres i løpet av sekunder og trenger ikke børsemaker. Adskillelse av pistol er ikke nødvendig.

Spesifikasjoner:

- Avtagbart frontgrep
- 3 picatinny skinner på frontgrep
- Justerbar kolbe
- Reserve magasinholder
- Flattop Rail (24cm) gjør at du kan montere på optikk, sikter m.m.
- Kompatibel med lyddemper (max 35,5mm diameter)
- Kan påmonteres hylsefanger.

Vekt: 900gr

Lengde: 45-55cm

Picatinny rails: 4 stk

Roni kan også leveres til en rekke andre pistoler, blant annet Sig Sauer, Springfield XD og HK USP9.

Som BFO medlem får du Roni til kr 4229,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78

Vendbar tannbørste

Hygienisk og effektiv løsning når man er ute i skogen eller har begrenset lagringsplass. Børstehodet er laget av behandlet nylon og hindrer at tannkrem setter seg fast i børstehodet etter bruk.

Selges i de fleste av forsvarsskantinene og kan i tillegg anskaffes på bfo.milrab.no til kr 29 eller per telefon 53 69 78 78

Thermal Mug

Genial termoskopp som holder på varmen i opptil 6 timer eller kulden i opptil 18 timer. Koppen er spesielt utviklet for bruk i tjeneste, og har både lavere vekt og mer solid konstruksjon enn tilsvarende modeller. Lakkingen er av matt lakk som absorberer mest mulig lys, for optimal lysdisiplin. I esken medfølger friksjonstape som kan limes på koppen for skikkelig grep. Passer ypperlig både i stridsvest og sekk, samt i koppholderen og på kontoret. Når du har prøvd denne koppen er det ingen vei tilbake til din gamle termoskopp!

Volum 330 ml

Vekt 210 g

Som BFO medlem får du Thermal Mug til kr 129,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78. Lasergraving av logo/merke samt navn er også mulig.

Beredskapsbag

Den nye beredskapsbagen til Milrab er utviklet for å tåle de tøffeste kravene. Med forsterket bunn i polyvinylklorid (PVC) kan bagen oppbevares på fuktig underlag over lengre tid, og sammen med vanntette glidelåser og behandlet polyester (600X600D) er bagen godt egnet til å håndtere fukt og tøffe værforhold.

Bagen kommer med forsterkede sømmer, store glidelåser og solide bærereimer. Ryggstroppene kan enkelt skjules/festes ved hjelp av klaffer som er festet med borrelåser på toppen av bagen. I tillegg til hovedrommet har bagen 5 utvendige. Passer perfekt til HK 416.

Andre detaljer:

Feste til navnestripe

Feste til distinksjon

Feste til avdelingsmerke

Anbefales til den utstyrsbeviste!

Beredskapsbagen koster 499,- og kan

kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78

Den store søramerikanske krig

«Muero con mi patria» (jeg dør med mitt hjemland) ropte Solano Lopez da han ble truffet mens han prøvde å flykte over elva. Hans endelikt ble også slutten på den blodigste konflikten i Sør-Amerikas historie.

Av TROND SÆTRE

Røttene til den paraguayanske krig, også er kjent som trippelalliansekri- gen eller Den Store Krigen på grunn av hva den eskalerte til, lå i den politiske linjen som Paraguay hadde lagt seg på helt siden uavhengighet- en fra Spania i 1813. Landet førte en usedvanlig proteksjonistisk politikk preget av sterk statlig kontroll med all produksjon, eksport og import. Men Francisco Solano Lopez, som overtok presidentembetet i 1862, hadde i tillegg militære ambisjoner. Det postkoloniale Sør-Amerika var preget av mange konflikter, så en opprustning av hæren virket som en god ide. Industri og infrastruktur med militære formål opplevde en betydelig modernisering under hans styre; i tillegg til våpenproduksjon ble militærvesenet også tilgodesett med nye jernbanestrekninger og telegraflinjer. Men den ene tingen Lopez ikke kunne kjøpe til hæren sin, var en kystlinje. Paraguay har alltid ligget ganske langt fra havet. Til dette formålet søkte han en allianse med Uruguay.

Lopez støttet landets daværende president, den konservative Atanásio Aguirre. Keiserdømmet Brasil ga derimot sin støtte til opposisjonen i Uruguay, som høsten 1864 tok imot militær hjelp fra brasilianerne for å få Aguirre avsatt. Ved innsettelsen av Uruguays nye president, den liberale Venancio Flores, følte Lopez at maktbalansen var truet og erklærte Brasil krig. Planen hans var å starte en avledende offensiv i nord, mot den brasilianske delstaten Mato Grosso, mens siktmålet hans egentlig lå lenger sør, mot den kystbaserte delstaten Rio Grande do Sul. Takket være hærens tallmessige overlegenhet trengte paraguayanerne raskt inn i Mato Grosso. Men for å hærta Rio Grande do Sul måtte de paraguayanske styrkene bevege seg igjennom argentinsk område. Dette nektet den argentinske presidenten Bartolome Mitre å gi tillatelse til, ettersom han støttet Brasils intervensjon i Uruguay. Lopez reagerte ved også å erklære krig mot Argentina, som på sin side svarte med å inngå en allianse med Brasil og Flores' Uruguay den 1. mai 1865. Dette ble den søramerikanske trippelalliansen.

Sett fra et moderne ståsted virker det absurd at Paraguay tok sjansen på krig mot både Brasil, Argentina og Uruguay samtidig. Men i 1865 hadde landet en større hær enn sine tre naboer til sammen. Paraguays hær telte 60 000 mann, den største i Latin-Amerika, og en elvebasert marine. Trippelalliansen hadde mindre enn halvparten så stort manns- kap, og Uruguay hadde ingen marine. Den eneste allierte divisjonen som var sterkere enn Paraguays hær, var Brasils marine.

Offensiven i sør begynte før Brasil hadde bestemt seg for å reagere. Kort tid etter den felles krigserklæringen invaderte Lopez den argentinske provinsen Corrientes og beveget seg videre langs Uruguay-elva mot Rio Grande do Sul. Men allerede i juni samme år gikk det galt: Lopez hadde håpet på støtte fra Corrientes' guvernør, som var en motstander av

president Mitre, men den kom aldri. Så, den 11. juni 1865, led Paraguay sitt første betydelige tap i sjøslaget ved Riachuelo. Lopez' opprinnelige plan om å gjennomføre et overraskelsesangrep før daggry slo feil da den paraguayanske flåten ikke kom i kontakt med Brasils flåte for klokka ni om morgenen. For å gjøre de brasilianske skipene mindre manøvrerbare ledet paraguayanerne dem mot en smalere del av elva, men det hjalp lite mot brasilianernes overlegne ildkraft. Paraguays flåte ble delvis ødelagt, og tvunget til retrett.

Det andre mest avgjørende slaget i krigen var slaget ved Tuyuti, noen ganger omtalt som det latinamerikanske Waterloo. Paraguayanerne hadde oppdaget en større alliert leir på en savanne, og angrep denne i tre kolonner den 24. mai 1866. Igjen ønsket de å gjennomføre et overraskelse- sangrep, men da overraskelsesmomentet gikk tapt, utviklet slaget seg til en serie med brutale konfrontasjoner. At de allierte kommandørene fra sine stillinger hadde mye bedre oversikt over kampen enn Lopez, gjorde selvsagt saken enda verre for paraguayanerne. Slagmarken ble etterpå beskrevet som "en sump av blod" av et øyenvitne, og Lopez mistet mellom 6000 og 7000 mann, mot mindre enn 1000 hos de allierte.

I de påfølgende årene kjempet paraguayanerne med intens jernvilje mot det unngåelige nederlaget. Da allierte tropper gikk inn i Paraguays hovedstad Asuncion i januar 1869 var krigen etter alle solemerker slutt, men Lopez i sin fanatiske determinasjon nektet å gi opp. I ytterligere fjorten måneder holdt Lopez og hæren hans – det som var igjen av den – ut i den paraguayanske jungelen. At mange av de gjenværende soldatene var barn og gamle gjorde selvsagt tragedien enda større. Lopez ble til slutt drept i mars 1870, da han prøvde å flykte fra en tallmessig overlegen styrke i et brasiliansk overraskelsesangrep.

Krigen fikk betydelige følger for Sør-Amerika, ikke minst for Brasil, der krigen gjorde hæren til en mer solid og klart definert maktfaktor. Landet satt også igjen med en enorm krigsgjeld etter å ha tatt opp lån i Bank of London. Gjeldskrisen, kombinert med økende militær innflytelse førte til at det brasilianske monarkiet ble avskaffet i 1889 (Brasils første president var en general). Krigen førte også til at slaveriet i Brasil gradvis ble avskaffet, ettersom mange slaver fikk friheten i bytte for å melde seg frivillig til krigstjeneste. For Argentina var krigen med å utvikle den tidligere så splittede nasjonen som en føderal stat.

Lopez fikk nesten rett i at Paraguay døde med ham. Tapstallene varierer, men de fleste historikere er enige om at det var minst halvparten av landets befolkning på i utgangspunktet 525 000, inkludert dem som døde av epidemier. Proporsjonalt sett er Paraguay trolig et av de landene i verden som har tapt flest mennesker i en krig. Hele den sosiale, økono- miske og politiske utviklingen var satt alvorlig tilbake: Ikke før i 1993 fikk Paraguay sitt første frie, demokratiske valg.

"SKJOLDET" I NORD!

Hvorfor kun én kampflybase? Og hva med fremtidig tilstedeværelse med kampfly også i nordområdene?

La meg innledningsvis fastslå følgende: Forsvarssjefens fagmilitære råd – som en samlet toppledelse står bak – er et helhetlig råd for å styrke innsatsforsvaret, der stikkordene er modernisering, reaksjonsevne og tilgjengelighet – med andre ord det som gjør en militær organisasjon relevant – eller irrelevant!

Den største investeringen – og moderniseringen i Luftforsvaret – knytter seg til F-35. Dette generasjonsskiftet innen kampfly skaper intet mindre enn en unik mulighet for å omorganisere og dermed modernisere Luftforsvarets basestruktur. Eller sagt på en annen måte: F-35 gir et strategisk rom for nytenkning og forandring i store deler av Luftforsvaret. Den muligheten må Forsvaret – og samfunnet – utnytte for å kunne drifte femte generasjons kampfly.

Å konsentrere virksomheten til færre baser er jo noe som allerede de øvrige forsvarsgrener har gjort. Hæren i henholdsvis Østerdalen og Troms, Sjøforsvaret ved

Bergen. Ta eksempelvis sistnevnte, som slettes ikke innebærer at marinen kun opererer på Vestlandet. Kampfartøyene både trener og øver også nordpå!

At den fremtidige kampflybasen anbefales etablert på Ørland, er basert på utredninger og vurderinger fra forskjellige fagmiljøer i og utenfor Forsvaret. Basevalget er foretatt på en vurdering av operative forhold knyttet til styrkeproduksjon – altså den daglige treningen – og operasjoner, kostnader til investering og drift samt en vurdering av de viktigste konsekvensene som følger av de ulike lokaliseringalternativene.

Men dermed ikke sagt at all aktivitet med kampfly kun skal dreie seg om Ørland i fremtiden. Både den daglige treningen – styrkeproduksjonen – og selve stridskonseptet – i en tilspisset situasjon – forutsetter andre baser å operere fra, noe som også det fagmilitære rådet skisserer: *"Med et fleksibelt treningskonsept hvor øving periodevis kan foretas ved andre baser i Sør- og Nord-Norge, og med et fleksibelt stridskonsept der styrket beredskap også kan*

etableres på andre baser, vil Ørland være det totalt sett beste alternativet."

Ørland utelukker med andre ord ikke tilstedeværelse og tilgjengelighet i Nord. De tre basene Andøya, Bardufoss og Banak vil inneha en vesentlig rolle i dette konseptet for å forflytte enheter. Dette er ikke noe nytt. Luftforsvaret både trener og øver tidvis fra disse basene – også med allierte luftstridskrefter. Eller som forsvarssjef Harald Sunde påpekte under pressekonferansen 24. november da han presenterte det fagmilitære rådet: - Disse tre basene representerer "skjoldet" i Nord!

Å forflytte kampenheter fra hjemmebasen og til en fremskutt base for å kunne delta i skarpe operasjoner, er heller ikke noe nytt historisk sett, men har preget kampflyvåpenets operasjonsmønstre siden Luftforsvaret deltok under den allierte frigjøringen av Europa med mobile og fremskutte feltflybaser.

Poenget med å kunne operere borte fra hjemmebasen er selvsagt et godt utviklet mobilt logistikkapparat, som lar seg flytte med til den fremskutte basen. Slik vi

siden 1990-årene har gjort det i forbindelse med skarpe operasjoner i Afghanistan, i Baltikum og under Libya-operasjonene. Da "alarmen" gikk og Luftforsvaret ble bedt om å stille kampklare enheter i mars i fjor, var styrken overført til Kreta og klar på tre dager! Det er hva jeg kaller reaksjonsevne og tilgjengelighet. Ja, kort og godt relevant!

Høyde, hastighet og rekkevidde er noen av kampflyvåpenets karakteristiske egenskaper, som gjør at store geografiske avstander dekkes på relativt kort tid. Og kampflyvåpenets fleksibilitet blir ikke akkurat mindre med F-35. Med nye kampfly vil Forsvaret få en helt ny kapasitet som går langt ut over det dagens F-16 har. F-35 har en vesentlig lenger – det vil si bedre – rekkevidde, bedret evne til å oppholde seg i utvalgte områder over tid – samt økt våpenkapasitet – og ikke minst vesentlig bedre sensorer. De blir kort og godt en sentral drivkraft for den videre moderniseringen av Forsvaret.

Kampflyene vil med sin nye teknologi, nye kapasiteter og nye konsepter blant annet kunne starte å identifisere og eventuelt avskjære ukjente fly fra lenger avstand – i nord som i sør!

La meg derfor presisere følgende – slik det står i Forsvarssjefens fagmilitære råd – at alle operative oppdrag vil kunne løses fra Ørland. Med andre ord: all aktivitet med F-35 vil kunne bli løst med Ørland som utgangspunkt både for trening og for operasjoner. Men med evne til å kunne etablere kampflyberedskap på baser i Sør og i Nord på grunnlag av et mobilt og fleksibelt konsept for å forflytte enheter. En evne vi til de grader nylig demonstrerte på Kreta.

Som generalinspektør vil jeg derfor jobbe hardt for at Luftforsvaret og kampflyvåpenet fortsatt er relevante – slik vi har demonstrert – og slik både nasjonen og våre allierte forventer av oss – og på kort varsel kan forflytte seg og operere i Nord som i Sør – eller i egen som i andre verdensdeler!

Av generalmajor
Finn Kristian Hannestad,
generalinspektøren for
Luftforsvaret

HEIMEVERNET MÅ STYRKES, IKKE SVEKKES!

I en akutt krisesituasjon kan HV i Oslo bare være i stand til å beskytte to-tre av over 20 bygninger og områder, noe HV-sjefen der, oberst Stein Erik Lauglo, ikke er komfortabel med (VG, 31.10). Og tre dager senere kan en i samme avis lese om forsvarsjefens planer for en videre svekkelse av dagens HV:

- nedleggelse av fire HV-staber i distriktene,
- finansiering innenfor rammen av 1,1 milliarder kroner,
- innsatsstyrkens antall soldater skal kuttes fra dagens 3600 til 3000,
- nedskjæring av den samlede mannskapsstyrken fra dagens 45 000 til 30 000 mann i 2016.

Dagens treningsnivå ligger på 45% av mannskapsstyrken, og neste år er målet 50%. Årlig trening for hele HV med en mannskapstyrke på 45 000 mann er beregnet til 1,4 milliarder kroner. Jeg har tillit til at Stortinget viser den nødvendige ansvarlighet for sikkerhet og forsvar av hele landet, og avviser forsvarsjefens anbefalinger. Stortinget bør også bevilge de nødvendige midler til årlig øving for hele HV.

En behøver neppe å ha gått stabskoler eller Forsvarets høyskole for å begripe at forsvarsjefens forslag i praksis vil bety slutten for HV slik vi kjenner det i dag. HV vil forsvinne fra store deler av distrikts-Norge – hvor forsvarsviljen er størst – og bli et slags forsvar for de store byene og sentrale strøk i Norge. Men hvem har i fremtiden noen garanti mot uforutsette og dramatiske hendelser nord for Sinsen-krysset? Lokalkunnskapen vil det naturlig nok bli så som så med. Dessuten viser all erfaring at en desentralisert organisasjon som Heimevernet til en viss grad fortsatt er, lett kan bygges ned et Stortingsvedtak. Men viser det seg at dette var et feilgrep, tar det

lang til å bygge opp en lokal militær organisasjon med trenede mannskaper og utdannet befal.

I dagens situasjon er det mange som ønsker en styrkelse av politiet. Det er nok en fornuftig tanke, men dette må skje uten en svekkelse av forsvaret!

Nils Tore Gjerde
tidligere befal ved HV-1104, medlem av
Romsdal forsvarsforening og veteranorganisasjonen NVIO

GEORGIA-KRIGEN 2008 - RUSSLAND VILLE STOPPE NATO!

Sannheten kommer som oftest for en dag, før eller senere. Og etter tre år og tre måneder kommer den egentlige bakgrunnen for Russlands krig mot Georgia i august 2008 fram, fortalt av den som gav ordre om det russiske angrepet, nemlig Russlands president Dmitrij Medvedev. Dette skjedde på et møte med russiske offiserer i byen Rostov i Sør-Russland mandag den 21. november. Angrepet hadde lite eller ingenting med verken beskyttelse av «russiske» statsborgere i de georgiske utbryter-republikkene Abkhasia og Sør-Ossetia, eller skjebnen til de russiske «fredsbevarende» styrkene der. Men et ønske om å forhindre at Georgia og kanskje også Ukraina ble medlemmer av NATO.

Hendelser før angrepet den 8. august viser at angrepet mot Georgia etter all sannsynlighet var nøye planlagt flere måneder i forvegen:

- Allerede 16. april utformet daværende president Putin et dekret hvor han autoriserte den russiske regjeringen til å forsterke forbindelsene – både de diplomatisk og økonomiske – til Abkhasia og Sør-Ossetia.
- Senere i måneden ble 1500 russiske «fredsbevarende» soldater utplassert i Abkhasia uten samtykke fra Georgia, stikk i strid med en avtale mellom partene fra 1994.
- I mai ble en georgisk ubemannet drone skutt ned over Abkhasia.
- Og en måned senere ble ubevæpnede russiske soldater sendt til Abkhasia for å bygge en jernbane mellom byene Sukhumi og Ochamchira angivelig for å forbedre områdets infrastruktur.
- I juli organiserte Russland en militærmanøver nær grensen mot Georgia med 8000 soldater blant annet fra Russlands 58. arme som i august spilte en sentral rolle i invasjonen av Georgia.

Hvem som enn løsnet det første skudd i denne konflikten, så må hovedansvaret først og fremst ligge på Russland, som ikke ønsket at NATO skulle utvides på Russlands sørlige flanke. Man brukte militærmakt for å oppnå politiske mål. Femdagerskrigen i 2008 handlet lite om osseternes og abkhasernes ønske om selvstendighet fra Georgia, og det har verdenssamfunnet skjønt. Kun 4-5 stater har anerkjent disse diplomatisk, og i Europa har Russland bare sendt diplomater til Abkhasia og Sør-Ossetia. Verken pro-russiske Hvite-Russland eller Ukraina ønsker å støtte dette russiske prosjektet, eller den russiske anerkjennelsen av de georgiske utbrytterrepublikkene som «uavhengige» stater. Denne russiske anerkjennelsen er etter mitt skjønn den største diplomatiske fiaskoen i det moderne Russlands historie!

Nils Tore Gjerde

Minedykkeren fra Bodø

Kapteinløytnant Wiggo Korsvik er minedykker og stabsoffiser for uskadeliggjøring av eksplosiver og terrorbomber. Den eventyrlystne 46-åringen har i tillegg egenhendig dykket ned og gitt førstehjelp til en ubåt på 81 meters dyp, samt dratt opp tyske jagerfly fra havets bunn.

TEKST: MARIANNE BERGSETH
FOTO: WIGGO KORSVIK/
MARINEDYKKERKOMMANDOEN

- Du har tilbrakt mange timer av ditt liv under vann, kan du i korte trekk forklare hvordan du fjerner eksplosiver under vann?

- Om vi tar utgangspunkt i en sjømine så kan denne avfyres ved at man avgir lyd og noen trigger også på magnetisme. Derfor må vi ha et akustisk støysvakt apparat som også er umagnetisk. Når vi er der nede identifiserer vi våpenet ved da å blant annet ta en del

vitale mål, tegne, og i enkelte tilfeller fotografere, om våpenet ikke reagerer på magnetisme. Så må vi uskadeliggjøre den.

- Hvordan gjør du det?

- Dette kan vi gjøre ved å sprengne den kontrollert, altså ved å lage en ladning og plassere på mina. I fredstid har det i all hovedsak handlet om å rydde gamle sjøminer fra krigen, miner som normalt sett ikke virker som de skal. Men vi bruker likevel si at de har evig avfyringspotensialet og går derfor frem som om de er i beste stand. Vi løfter de med nett

og løfteballong og flytter de til grunt vann før sprengning.

- Hvorfor kan den ikke sprenges på stedet?

- Dette har i tillegg til sikkerhet også en miljømessig hensikt. Ved å sprengte de på grunt vann får vi effekten oppover i form av en vannsøyle, fremfor å sprengte de på 30 meters dyp, noe som gjør betydelig større skade på det maritime livet ved at trykkløgene går i alle retninger.

- Blir det ofte rapportert om nye funn av eksplosiver?

- Det siste som jeg husker sånn i farten er en henvendelse fra en fisker i Risør som hadde garnet ute og som oppdaget en mine da han skulle dra det opp. Han hadde faktisk fått en mine i garnet før også. Han kjørte inn mot land og senket garnet med mina ned på havets bunn.

- Du har jo ikke akkurat levd et helt ufarlig liv, har du opplevd noen arbeidsulykker?

- Nei, bank i bordet. Jeg er ikke så overtroisk av meg, men gjør det likevel. Nei, vi har ikke hatt noen uhell som resultat av at vi har

med seg noen 20 millimeter prosjektiler opp. Han la de i en bag og åpnet den etter noen dager. Da han tok opp en prosjektil gikk den av i hånden hans. Han mistet noen fingre, ble blind på det ene øyet og fikk andre ubehaglige splintskader på kroppen.

- Hva var det som egentlig fikk deg til å ville bli minedykker?

- Det var i utgangspunktet min lidenskap for dykking som gjorde at jeg valgte å gå inn i sjøforsvaret. Minedykking er utrolig spennende og det blir et veldig tett godt miljø mellom folk. Vi må stole på hverandre, noe som er litt av essensen av å jobbe i et team. Vi jobber også ofte i små team og må derfor kunne stole på at den som går inn mot en bombe vet hva han/hun skal gjøre. Vi vil jo helst unngå å bli sprengt i lufta.

- Hva slags mennesketype burde man være for å mestre, og ikke minst trives, i denne type jobb?

- Som mennesketype bør du være det vi kaller for sunn god ungdom, ha sunt bondevett. Du bør være i god fysisk form, men ikke i voldsomt god form. Klarer du det vi kalte for idrettsmerke før så har du det grunnlaget du trenger. Du bygger også opp den fysiske kompetansen gjennom aktivitet under opplæringen. Mange trener veldig hardt før de skal inn, ofte

for hardt. Det kan føre til belastningsskader og det er dumt å ryke ut av den grunn.

- En utdanning i Forsvaret kan kanskje også unngå en nærmest livslang nedbetaling til Lånekassa?

- Jeg har ikke trengt å ta opp noe studielån. Du får en grei grunnlønn under studiene. Etterhvert som du tar nye kurs vil også inntekten øke. Det er veldig lukrativt og du kommer opp i en høy lønnsklasse ganske fort. Du får også en del tillegg, blant annet for å dykke og håndtere eksplosiver, og for å delta på øvelser og operasjoner. Du får også bra betalt når du seiler med et fartøy. Det blir en form for kompensasjon for at du er mye borte. Allerede etter førstegangstjenesten kommer du relativt høyt opp i lønn det første året.

- Hvor stort er behovet for flere minedykkere i Norge i dag?

- Det er stort sett alltid jobb å få, men det varierer og er blant annet avhengig av hvor stort kull som kommer ut. I og med at det er en ganske tøff utdanning så er det få som fullfører. Det er heller den andre veien, at vi har manko på folk. Men stort sett så blir de fleste som ønsker det minedykkere. Men det er viktig at du også er psykisk sterk. Det er mange prøvelser og delmål å passere. De som ikke

håndtert eksplosiver feil. Gjør du det du blir lært og håndterer eksplosivene på fornuftig vis, i henhold til de prosedyrene vi har, så vil det helst gå godt.

- Det er jo ikke bare de store sjøminene som er farlige, hva har du å si til sportsdykkere som liker å plukke med seg mindre eksplosive souvenirer fra krigens tid?

- Det er jo sterkt å fraråde at folk rører ting. For det første så kan ikke de vurdere slik vi kan, som tilstanden på ammunisjonen og hvordan oppbyggingen og

funksjonen er. Sportsdykkere som dykker spesielt på vrak har en tendens til å ta opp, og gjerne smått, 20 millimeter prosjektiler. Da ser jo det ufarlig ut, men det kan derimot være veldig farlig.

- Hvordan da?

- I tuppen sitter et brannrør som har vært stabilt så lenge det har ligget under vann, men så fort det kommer opp og tørker så blir det veldig ustabilt. Det skal kanskje bare et lite pirk til så eksploderer de. Og det har hendt. Jeg husker jeg pratet med en mann fra Narvik som hadde dykket og tatt

passer inn faller fra, noe tidlig, noen helt på slutten. De aller fleste som er over halvveis fullfører og de som må droppe ut på grunn av skader får som oftest en ny mulighet senere.

- Du var i Afghanistan og ryddet eksplosiver i alle varianter i første halvdel av 2002, hvordan opplevde du å være der?

- Vi var tre fire lag fra minnerydderkommandoen som var i Kabul og hadde to tre oppdrag hver dag. Vi var formelig vasset i eksplosiver. Vi var blant de første som kom, kun franskmennene og engelskmennene var der da vi kom. Men det økte raskt og det tok ikke lang tid før vi var 18 nasjoner der nede. Vi samarbeidet godt med de andre nasjonene, dels grunnet at vi snakket så godt engelsk og dermed kunne forklare detaljene i møtene i etterkant til de som ikke snakket så godt engelsk. I tillegg hadde engelskmennene problemer med å få inn forskyninger, men vi var godt forskynt for en måned til å begynne med så vi hjalp de faktisk med blant annet strømaggregater og vannforskyninger. Vi hadde oppdrag i selve byen, klarerte områder og ryddet veier.

- Hva er det mest spennende du har vært med på?

- Det er veldig mye, alle oppdrag har hver for seg en spennende del, men skal jeg trekke frem noe var tiden i Afghanistan veldig spennende. Operasjoner i Baltikum var også spennende, vi var en periode i Estland, en i Latvia og en i Litauen. Det roterte. Det ligger nemlig store mengder sjøminer fra krigen i farvannene rett utenfor kysten deres. Vi snakker om russiske, tyske og engelske miner i stort antall. I Latvia ryddet kun vi dykkerne opp et 40-talls miner og torpedoer kun på en 14-dagers periode. Hjemme har jeg blant annet vært leder for å få hevet et tysk jagerfly av typen Focke-Wulf 190 A-3, fra 60 meters dyp. Det var også spennende å gi det jeg kaller førstehjelp til en ubåt på 81 meters dyp.

- Hvor var du da bomben gikk av i regjeringskvartalet?

- Jeg var i Oslo samme dag, men hadde akkurat dratt til Frankrike på ferie. Jeg fikk en del meldinger fra folk som ville komme og støtte, og ble forsøkt tilbakekalt. Men kollegaen min var i landet og etablerte en gruppe på hovedkvar-

teret og beordra lag ut. Det var en tre fire lag som støttet politiet og undersøkte regjeringskvartalet, Utøya, bilen til Breivik og ute på gården hans i mange dager etterpå. Folk fikk også panikk og ringte inn straks de så noe mistenkelig som også måtte klareres, for eksempel en mistenkelig koffert ved Byporten. Forsvaret gjorde en kjempejobb med å bistå politiet.

- Blir det ofte rapportert om gjenglemte koffert på flyplasser?

- Det er det faktisk ikke så mye av, folk er stort sett flinke til å passe på bagasjen sin. Men blir det rapportert om en gjenglemte koffert kan vi ikke utelukke at det er en bombe i den og må handle raskt. Da bruker vi ofte vanngevær som gir en vannstråle som går hurtig gjennom og river opp elektronikken før den rekker å virke. Da opplever vi som oftest at det er en helt alminnelig koffert som inneholder helt vanlige kofferting, som da blir spredd utover gulvet. Sorry mate, du skal ikke forlate bagasjen.

- Du har vært i Kirkenes som eksplosivrydderkommandosjef, altså sjef for ERK, kan du si litt

om hvorfor det er et behov for en årlig ERK i Sør-Varanger?

- Helt siden 2000 har vi hatt en ERK der årlig for å bistå politiet i Øst-Finnmark. Det er veldig mye eksplosiver der. Tyskerne hadde lager der som de sprengte og alt ble da spredt utover store områder, på land og ut i vannet. Vi har vært der to tre uker om gangen årlig i ti år og det er fortsatt mye jobb som må gjøres. Jeg har planer om å dra opp neste år også og nå skal det også bygges to nye grensestasjoner der som betyr at det blir en del ekstra jobb med å få klarert områdene rundt disse.

- Er du mett på eventyr og ønsker en kontorjobb fra ni til fire eller er du klar for mange nye oppdrag?

- Jeg ser ikke for meg at jeg blir sittende kun på kontoret. Jeg elsker å være ute og jobbe og har en veldig fin kombinasjon nå. Jeg har sagt meg villig til å bli med til Afghanistan neste år, hvor jobben min da vil bestå av å etterforske bomber som har gått av. Hvis vi bare rydder de vekk og ikke finner ut hvor de kommer fra vil terroristene gå fri og fortsette å sprengte nye bomber.

NORGES BESTE HØYRENTTEKONTO

Dine Penger
15.11.2011

Få mer ut av sparepengene dine!

Oppretter du høyrentekonto hos oss nå, får du sparerente på 3,65%*).

Ring oss gjerne på 03100 hvis du lurer på noe eller se gjensidige.no/ys.

*) Rentebetingelser pr. 15.11.2011.
Renten gis på hele beløpet ved innskudd over 100 000 kroner og kontoen har fire gebyrfrie uttak per år.

«Redd menig Osen»

TV-serien med pasifisten Are Sende Osen, har rullet over skjermene i fire uker, der menig Osen er i ferd med å gjøre tjeneste på land, til sjøs og i lufta. Programmene er en god bevisstgjøring av livet i Forsvaret for både Are Sende Osen og TV-seerne.

Øverst venstre: Menig Osen var fornøyd med innsatsen i gjørmeløypa.

Nederst venstre: En litt skeptisk menig Osen på Luftforsvarets rekruttskole på Madla.

Prosjektleder for Forsvaret i serien «Redd menig Osen» er major Stian Neergaard Nilsen.

Av EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: ANDRÉ MELING

Forsvarets prosjektkoordinator for denne serien er major Stian Neergaard Nilsen. Han kan fortelle Offisersbladet at selve koordineringsarbeidet har pågått i ca ett og et halvt år i forkant av serieoppstart. Han presiserer at selv om det har gått med mye tid til dette, så har ikke Forsvaret prøvd å styre noe som helst av innholdet og vinklinger, kun koordineringer opp imot avdelingene som menig Osen har tjenestegjort ved, samt at ingen operative "hemmeligheter" røpes.

I skrivende stund har pasifist Osen vært på rekruttskole på Madla, der overgangen til militær tilværelse ble brå for den late Are Sende Osen. I episode 2 kom Osen til Skjold, der han også deltok på vinterøvelse, og slet litt med motivasjonen. Påfølgende episode (3) fikk menig Osen testet sine sjøferdigheter på fregatten KNM Helge Ingstad, der han blant annet fikk prøvd seg som lader på kanon, samt bak roret på fregatten til nesten fem milliarder kroner. Her er oversikt over de neste tre episodene, som går på NRK 1, onsdager klokken 20:15 fremover:

Episode 4 - Befalsskolen

Menig Osen er 40 år, utrent og halvfeit. Dessuten har han store problemer med autoriteter. Men hva skjer når Osen selv får makt og skal kommandere andre soldater? I denne episoden er han på Hærens befalskole på Rena.

Episode 5 - Helvetesuke

Menig Osens tid i Forsvaret nærmer seg slutten, men ildprøven gjenstår: Helvetesuka. I ei uke skal han overleve i villmarka med lite mat og tung sekk. Klarer Osen å gjennomføre? Vil han være en klamp om foten for de andre på laget? Kommer han til å rope på mamma og ønske seg hjem?

Episode 6 - Luftforsvaret

I denne episoden besøker menig Osen Forsvarets flyskole i Bardufoss for å finne ut om de kommende jagerflyverne er overmennesker eller skapninger av kjøtt og blod. Osen har selv et lønnlig håp om å bli med opp i et jagerfly, men før det kan skje, må han gjennom en rekke prøvelser og tester, samt gå ned 10-15 kilo i vekt. Få med deg øyeblikket da skoleflyet Osen sitter i, mister motorkraft i 1000 meters høyde og faller som et løv mot bakken.

Første doktorgrad til «Cyberforsvaret»

Mandag 12. desember 2011 ble major og sivilingeniør Geir Olav Dyrkolbotn første doktorgradsinnehaver i Forsvarets informasjonsinfrastruktur (INI). Major Dyrkolbotn bringer med seg fersk og verdifull spisskompetanse som vil være viktig når Forsvaret skal beskytte seg mot fremtidens utfordringer.

FRA PRESSEMELDING
FRA HØGSKOLEN I GJØVIK

Den nybakte doktoren i informasjonssikkerhet fortsetter nå sin tjeneste ved Forsvarets informasjonsinfrastruktur, hvor han vil jobbe med emisjonssikkerhet og cyberforsvar ved Forsvarets senter for beskyttelse av kritisk infrastruktur (BKI) på Jørstadmoen. Major Dyrkolbotns doktorgrad er den andre som kommer ut av Høgskolen i Gjøvik (HIG). - Støtten fra HIG og kompetansen de har bidratt med i denne prosessen har vært uvurderlig. Det har vært en lang og krevende prosess som det er godt nå å være ferdig med, oppsummerer den nå Dr. Geir Olav Dyrkolbotn.

Prossessorstråling

Dyrkolbotns oppgave tar for seg problemstillingen med tap av informasjon fra mikroprosessorer. Det er et kjent problem at mikroprosessorer lekker sensitiv informasjon fra kanaler som strømforbruk og elektromagnetisk stråling. Avhandlingen vurderer hvordan elektromagne-

tisk stråling kan avdekke innholdet i en mikroprosessor, sier Dyrkolbotn.

I en verden hvor stadig mer informasjon bæres av forskjellige enheter som baserer seg på mikroprosessorer, og i økende grad benytter dem til å håndtere sensitiv informasjon, blir det viktig å beskytte enhetene og informasjonen de inneholder. Dette er utfordringer som er meget dagsaktuelle. Arenaer som Nasjonal sikkerhetsmyndighets sikkerhetskonferanse og Paranoia-konferansen i år har alle vist at informasjonssikring er viktige utfordringer, og utfordringer som bare blir større, sier generalmajor Roar Sundseth som er Dyrkolbotns sjef i Forsvaret. Det er gledelig, og viktig, for Forsvaret å få ansatte med fersk kunnskap og spisskompetanse på dette området, sier også Sundseth.

Rektor Jørn Wroldsen ved Høgskolen i Gjøvik er svært fornøyd med at Forsvaret satser på å utvikle sin kompetanse innen informasjonssikkerhet i samarbeid med HiG. Informasjonssikkerhet blir bare viktigere

og viktigere innen alle samfunnsarenaer og vi trenger denne kompetansen for å takle fremtidens utfordringer. Dyrkolbotns doktorgradsavhandling gir verdifull kunnskap til fagfeltet, sier Wroldsen. Vi har bygd opp et sterkt og internasjonalt fagmiljø innen informasjonssikkerhet over flere år, nå ser vi virkelig gevinsten av denne satsingen ved at doktorgradskandidatene blir ferdige og er klare til tjeneste i samfunnet, fastslår Wroldsen.

Fokusområde

Den ferske sikkerhetsdoktoren skal nå for fullt tilbake til jobben med å forsvare Forsvarets datasystemer fra inntrenging, sabotasje og angrep - et område som Forsvaret har hatt et økt fokus på de siste årene. Et ytterligere økt fokus på Cyberområdet ble også signalisert i Forsvarssjefens fagmilitære råd som ble fremlagt 24 november. Der skrives det blant annet:

«Vitale samfunnsfunksjoner blir i stigende grad avhengige av at kommunikasjonssystemer og datanettverk fungerer, og at verdifull og sensitiv informasjon

kan beskyttes mot systemfeil, sabotasje og angrep.» Cyberområdet er under rask utvikling. Denne utviklingen fører til at vi er stadig mer avhengige av å produsere egen kunnskap og kompetanse i samarbeid med andre aktører. Den kunnskapen som major Dyrkolbotn nå tar med tilbake til Forsvaret er kjærkommen for oss, og vil bidra til å sikre at Forsvaret og dermed også Norge er et hestehode fremfor morgendagens trusselbilde, oppsummerer generalmajor Sundseth.

Lang prosess

Dyrkolbotn begynte sin doktoravhandling i 2003, og har arbeidet i Forsvaret parallelt med at han har jobbet med og skrevet doktorgraden. Dyrkolbotn erkjenner at det har vært krevende, men samtidig har det vært viktig å ha en prosess hvor jeg også har vært i arbeid og dermed direkte knyttet til hvordan utfordringene har utviklet seg. På denne måten har oppgaven blitt bedre, men er også mer relevant for de utfordringene arbeidsgiveren min står overfor, sier den ferske doktoren.

Gutta som alltid er før

Det er alltid mye ståhei når de norske styrker drar på Intops til nye land. Men sjelden hører offentligheten om de som drar ut før alle andre. Dette er gutta i Forsvarets operative sambandsavdeling for operasjoner i utlandet (CIS TG) på Jørstadmoen.

TEKST: TOR HUSBY
FOTO: FORSVARET/CISTG

Som alle husker fra folkeskolepensumet, står "CIS TG" for Communication Information Systems Task Group. Den er litt av en nøkkelavdeling, om noen skulle være i tvil.

Egenbeskyttelse

-Å dra ut før hovedstyrken kommer er ikke alltid like trygt, sier NK, major Jan Einar Johrde.

Avdelingen må være trent for varme strøk, ha kulturforståelse og ha egenferdigheter på skyting, sanitet og at alle må kunne støtte hverandre. For dette er man satt

opp med HK416 og Glock pistoler. Antennene for satellittforbindelsen til Norge må senest opp i løpet av første dag etter ankomsten. Hovedoppgavene er å deployere, etablere, drifte og overvåke IKT- og kommandoplassløsninger for de norske styrkene, samt støtte med ugradert tale- og dataløsninger, radiosamband og velferdsamband og andre løsninger ved behov. Kravene gjelder enten om styrkene opererer i nasjonal ramme eller som del av en koalisjon (NATO, FN eller EU).

-Vi har alltid med oss større eller mindre satellitt-antennor (den største "tallerken" har en

diameter på 3,8 m) og vi er i ordets egentlige forstand installatører som ordner militære sambandssystemer der de trengs, sier majoren.

Han er klar på at folkene hans liker å dra til nye steder. Det arrangeres familiesamlinger før avdelingen reiser av gårde. Ingen begynner i CIS TG fordi de helst liker å være hjemme i Norge. Spesielt spennende, men utfordrende, var det å dra til Tsjad i 2009 for å sette opp sambandsløsninger til det norske feltsykehuset som kom etter. Tsjad ga avdelingen en god situasjonsforståelse for hva stasjonering i Afrika kan by på. Bare å komme inn i landet var en kjempeut-

Over: Her snakker vi om skikkelig størrelse på parabol-antennen.

Venstre: Med riktig kompetanse og erfaring monteres det avanserte antennesystemet raskt.

Major Jan Einar Johrde, NK i CIS TG.

st ute

fordring. Midt i ørkenen med slanger, glohete dager, kalde netter og en assortert blanding av helse-og diettmessige utfordringer satte CIS TG-folkene også opp kommandoplassen og mobile kontorløsninger i løpet av en uke. Dette ble Camp Nordlys. En del av oppgaven var å bunte og merke 8000 m fiberkabel i 60 graders varme (i skyggen). Hvem sier at Forsvaret mangler tusenkunstnere? Og hardføre sådanne?

Ulende snestorm

Så går det noen sekunder og Johrde projiserer et bilde på skjermen som viser nedsnedde kjøretøyer og brakker i ulende

snestorm. Dette er prøvelser i den andre enden av skalaen som demonstrerer hva CIS TG kan komme ut for når det gjelder støtte til nasjonale operasjoner og øvelser i de høyere breddegrader.

Overalt hvor norske styrker drar i utlandet ser de fotavtrykene til CIS TG gutta som har vært der først. I Afghanistan selvsagt, der de la grunnlaget for Camp Nidaros i Mazar e Sharif, mens Kreta og Seychellene markerte nye navn på kartet i 2011. Uten dette forarbeidet kunne hverken de norske F-16 jagerflygerne som deltok i FN-aksjonen mot Gadafi-regimet i Libya eller Orion-

flygerne som ble stasjonert på Seychellene for å jakte på pirater utenfor Somalia, gjort jobbene sine. I alt har CIS TG stått for et dusin oppdrag for både Hæren og Luftforsvaret nede i fremmede land. Sjøforsvaret klarer seg stort sett selv, ifølge Johrde.

Forsvarets satellitt

Som storbrukere at satellittforbindelser ser majoren frem til at Forsvarets første satellitt sendes opp i 2014.

-Satellitten gir oss bedre og sikrere utstyr og kan tilby mer og sikrere kommunikasjon til de norske avdelinger i utlandet. Til nå har Forsvaret leid kapasitet i Intelsat og Hellasat, men det er

ikke alltid like lett å få den kapasiteten vi trenger. Kapasiteten, inkluderer båndbredden, begynner å bli sprengt. Og behovene øker. Spesielt gjelder dette for Afghanistan. Situasjonen krever en del sjonglering og koordinering, men vi har ikke opplevd noen negative operative konsekvenser for de norske ISAF-styrkene som følge av smal båndbredde. Vi må imidlertid nedprioritere andre ting. Men slikt behøver vi ikke å bekymre oss over når vår egen satellitt blir operativ i 2015, presiserer han.

Én kampflybase – alt for sårbart!

Av JOHN BERG, MAJOR (R),
FORSVARSANALYTIKER
FOTO: LOCKHEED MARTIN

Holdt opp mot norsk "verste tilfelle" trusselvurdering vil én kampflybase raskt kunne ødelegges. Norges farligste krigsscenario bygger på tidligere forsvarssjef, general Sverre Diesens "verste tilfelle" trusselvurdering der et lynraskt og voldsomt, men kortvarig og områdeavgrenset, angrep tar sikte på å tvinge Norge til ettergivenhet i nord. Med kampflyene på én hovedbase og med bare et fåtall alternative baser, vil en angriper kunne bruke ballistiske missiler til raskt å slå ut basestrukturen. Forsvaret har aldri lagt frem analyser av den foreslåtte

basestrukturens sårbarhet, det viktigste av alt, og sårbarheten er øredøvende fraværende i debatten.

F-35

Internasjonalt anses Lockheed Martin F-35 Lightning II som markedets dyreste kampfly. Skyhøye kostnader tvinger Norge til å redusere til én kampflybase. F-35s støtteapparat blir meget omfattende og kostbart, noe som sterkt vil begrense våre muligheter til å forberede alternative baser. I boken "KAMPFLYENE som bomber forsvarsevnen" (Spartacus Forlag), som snart kommer, lister jeg dette som en av fire grunner til at kampflysaken må granskes før Norge foretar endelig valg av flytype.

Typhoon

I 2007 trakk Eurofighter sitt fly, Typhoon, fra kampflykonkurransen og hevdet at man følte seg "ill at ease" med en partisk prosess. Typhoon, som regnes som markedets beste i luftkamp, koster markert mindre og gir økonomisk rom for to hovedbas-er. Støtteapparatet koster mindre og gir rom for flere alternative baser. En større basestruktur blir mindre sårbar. Det samme gjelder Boeing F/A-18E/F Super Hornet.

Gripen

Saab JAS-39 Gripen NG (Next Generation) anses internasjonalt som markedets billigste toppklasse kampfly. Gripen gir rom for to hovedbas-er, og det meget effektive driftskonseptet gir rom

for en rekke alternative baser. Gripen kan operere fra egnede veistrekninger, også 9 m smale riksveier. Støtteapparatet kan operere fra kjøretøyer og kjøre dit flyene lander. Flyene kan flyttes rundt etter et uforutsigbart mønster, og basestrukturen blir nær umulig å ødelegge.

Se virkeligheten!

Valget av F-35 fremtvinger Ørland som hovedbase fordi flyets høye støynivå betyr at det blir for dyrt å beholde Bodø. I tillegg til at det blir få alternative baser, må også andre ledd i Forsvaret kuttes for å finansiere F-35. Se det i øynene. Alt annet er virkelighetsflukt.

Ryddet opp etter stormen

Rundt 100.000 mennesker var uten strøm etter orkanen "Dagmars" herjinger. Lokale kraftselskap ønsket hjelp fra Heimevernet til å rydde linjene. Med egne motorsager, pågangsmot og lokalkjennskap hjalp HV-soldatene til med å få strømmen tilbake.

Relevant kompetanse: Områdesjef i Storfjorden HV-område kaptein Odd-Kristian Kulseth ledet sine håndplukkede soldater under linjeopp-ryddingen etter orkanen. (Foto Randi Longva)

Heimevernet kunne stille med linjeryddere og leverte et viktig bidrag i jobben med å få tilbake strømmen. Her er områdesjef Odd-Kristian Kulseth i koordineringsmøte med adm. dir. Trond Lauritsen fra Sykkylven energi.

Mye å gjøre: HV-soldatene i gang med ryddingen.

Av VPL. JOURNALIST OLA LYSBERG OG
KAPTEIN RUNE HAARSTAD,
HEIMEVERNSTABEN
FOTO: LONGVA/MOLTUMYR

Natt til andre juledag fikk sjefen for Møre og Fjordane Heimevernsdistrikt (HV-11), oberstløytnant Ove Staurset, telefon fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Militær bistand til en hardt rammet landsdel ble satt i gang. I løpet av kort tid var HV-soldatene i full sving med linjerydding og leting etter brudd, langs milevis med kraftlinjer.

Rask hjelp

Konsernsjef i Tussa Kraft, Elling Dybdal forteller at om kvelden den 25. desember fikk de klar

informasjon om at orkanen hadde ført til omfattende skader, og at svært mange husstander på Nordvestlandet var uten strøm, radio, internett og telefon.

– Vi ønsket å mobilisere hjelp så raskt som mulig for å minske konsekvensene. Allerede dagen etter hadde HV mobilisert mannskaper fra Ørsta og Volda, samt fra Sørøyane. Med tanke på at det var Jul og at soldatene kunne ha skade på egne hjem, gikk mobiliseringen utrolig raskt, sier Dybdal.

Totalt ble seks lokale HV-områder involvert – noen av dem i hele fire døgn med bistandsoppdrag til det sivile samfunnet, etter ønske fra Fylkesmannen, og ordre fra Forsvarets operative hovedkvarter.

Kompetente soldater

Sykkylven Energi og Sykkylven kommune i Møre og Romsdal var to av aktørene som ba HV om hjelp til linjerydding. Beredskapssjefen i kommunen, Arild Bergstrøm forteller at Storfjorden HV-område stilte til avtalt tid, med soldater klare til innsats.

– Alle som stilte opp under ledelse av områdesjefen, kaptein Odd Kristian Kulseth hadde kompetanse i bruk av motorsag. De hadde også med seg egne motorsager og nødvendig sikringsbekledning, sier Bergstrøm. De sørget for å avlaste kraftselskapet, slik at montørene kunne konsentrere seg om å reparere der var brudd på linjene.

Områdesjef i Storfjorden HV-område, Odd-Kristian Kulseth ønsker å poengtere HV-

soldatenes lokale kunnskap som viktig i oppdrag som dette.

– For en områdesjef som kjenner soldatene sine godt er det mulig å "håndplukke" soldater med den rette kompetansen for den typen støtte som trengs. Dette mener jeg er HV sin egenart, rett mann til rett oppgave, også under slike oppdrag som dette, poengterer Kulseth. I forhold til hjelp ved naturkatastrofer vet vi også hvem som bor hvor, dermed er det lettere for oss å oppnå kontakt med de som trenger hjelp eller støtte, forklarer han.

Konsernsjef i Tussa Kraft, Elling Dybdal oppsummerer støtten fra Forsvaret på denne måten:

– Hadde det ikke vært for HV-11 vil enkelte steder ikke hatt strøm før utpå nyåret.

AV JOHN BERG, FORSVARSANALYTIKER

MOP mot Iran?

Massive Ordnance Penetrator (MOP) på vei mot målet.

US Air Force har påtagelig lavprofilert offentliggjort at den nye 13,6 tons MOP (Massive Ordnance Penetrator) bomben nå er operativ ved 509th Bomb Wing på Whiteman flystasjon. 509th Bomb Wing er utstyrt med 16 av USAFs 20 operative, stealthy Northrop Grumman B-2 bombefly, som forlengst har demonstrert at med fylling av drivstoff i luften kan de fly non-stop fra basen og til mål hvor som helst i verden. Eksempelvis i Iran.

Den GPS satelittstyrte GBU-57A/B MOP hevdes å ha et stridshode på ca. 2,4 tonn. Det betyr at ca. 11 tonn utgjøres av penetratormassen, som utvirker at bomben kan trenge helt ned til opptil 60 m i hardt materiale før stridshodet eksploderer. Det er Boeing som har utviklet MOP, og utviklingen og leveransen av de første 20 bombene oppgis å ha kostet USD 314 millioner.

MOP antas å være rundt ti ganger så effektiv som USAFs standard penetrerende "bunker buster", den 2,1 tonn tunge GBU-28 som har en BLU-113/B penetrator. Sjefen for 509th Bomb Wing, brigader Scott A. Vander Hamm, har uttalt at ingen andre våpen " - can get after those hard and deeply buried targets like the MOP can." (Air Force Magazine jan 2012)

Predator mot kurdere?

Predator MQ-1.

Tyrkiske diplomater og ikke navngitte amerikanske tjenestemenn har bekreftet at US Air Force har deployert fire MQ-1 Predator førerløse droner til Incirlik flystasjon i Tyrkia. Det skal være Tyrkia som har bedt om dette, som støtte i kampen mot kurdiske opprørere. MQ-1 Predator kan bevæpnes med Hellfire missiler og bruker slike missiler jevnlig i Afghanistan. Det må tilføyes at den ubevæpnede versjonen RQ-1 ikke lenger er operativ i USAF og således ikke tilgjengelig for oppdrag.

Den fremgår ikke hvor bakkestasjonen befinner seg. En slik GCS (Ground Control Station) har en besetning på to, "flyver" og systemoperatør. Fire MQ-1 som opereres for å opprettholde én drone i luften 24 timer i døgnet krever en bakkestasjon med satelittlink og omtrent 55 personell. (Jane's International Defence Review jan 2012, Air Force Almanac 2011)

Privat mot pirat

MD-530F Helikopter.

Beskyttelse av skipstrafikk mot pirater er i ferd med å bli vekstnæring for private sikkerhetsselskaper, skriver Peter Chalk i Jane's Intelligence Review. Han lister ialt 22 slike selskaper som er eller har vært virksomme i farvannene Indiske hav, Adenbukta og

rundt Afrikas Horn. Av disse har ti hovedkvarter i Storbritannia og ett i Storbritannia og Australia, fem i USA og to i USA og Sør-Afrika, ett i Frankrike, ett i Ukraina, ett i Jemen og ett på Seychellene. I tillegg kommer ren del rent nasjonal virksomhet, som i Norge.)

Disse PSC-ene (Private Security Companies) har gjerne en liten, fast stab ved hovedkvarteret, tilbyr sine tjenester på nettet og leier inn personell for hvert enkelt oppdrag. Dette betyr selvsagt at PSC-ene kjenner til og har kontakt med et ganske betydelig antall personell som stiller opp når det er bruk for dem. PSC-ene tilbyr sikkerhetsvurderinger og inspeksjoner for å avdekke svakheter på skip, sikkerhetskurs for mannskaper, beskyttelse, forhandlinger om løsepenger og, hevdes det, befrielse eller deltagelse i eller støtte til befrielse av gisler. PSC-en Xe (tidligere det beryktede Blackwater), med hovedkvarter i USA og Sør-Afrika, tilbød gjennom en årrekke eskortefartøyet MacArthur med to lette MD 530 helikoptre, med fartøyet ble i 2010 trukket ut og lagt ut for salg, grunnet for få oppdrag. Andre, mindre eskortefartøyer synes å være i markedet.

Utsatte stater i Midtøsten kontraktet høsten 2010 PCS-en Saracen International, med hovedkvarter i USA og Sør-Afrika, for å bygge opp en PMF (Puntland Maritime Force) som skulle bekjempe pirater også på land, men PMF ble nedlagt allerede i februar 2011 fordi virksomheten syntes å bryte med FNs våpenembargo mot Somalia.

London-baserte forsikringsinteresser har siden 2009 arbeidet med å organisere en flåte på 18 eskortefartøyer, hvert med en våpenplattform (våpentype ikke oppgitt), åtte væpnede sikkerhetsvakter og RHIBs (Rigid-Hull Inflatable Boats). Fartøyene planlegges operert gjennom et firma basert på Kypros og virksomheten skal finansieres av forsikrings- og shippinginteresser. Initiativtaker er Sean Wollerson, partner i olje- og gassdivisjonen til Jardine Lloyd Thompson. Han hevder at 70 prosent av forberedelsene nå er gjort. Mens forsikringspremiene i regionen har gått opp med opptil 400 prosent siden 2008, har en del

forsikringsselskaper kuttet premiene med 40 prosent når kvalifisert væpnet sikkerhetstjeneste er engasjert.

Den seriøse delen av denne virksomheten har USAs støtte. Commander Fifth Fleet og Naval Forces Central Command, viseadmiral Bill Courtney, sa allerede i 2008 at bedrifter ikke nøler med å anvende sikkerhetsvakter til å beskytte sine installasjoner på land: "Protecting valuable ships and their crews at sea is no different." Som sjef Central Command gå også nåværende CIA-sjef, general David Petraeus, sin støtte til tiltakene. (Jane's Intelligence Review jan 2012)

Rifleman's radio

Rifleman's radio AN PRC 154.

US Army har gjennomført de første troppeprøvene med sin nye 0,9 kgs AN/PRC-154 Rifleman's Radio. Radioen, som festes til soldatens GRU, vil inngå i et system der man blant annet vil finne JBC-P (Joint Battle Command-Platform), som vil gjøre det mulig for soldaten å se sin egen og kameratens posisjoner på et rutennett, sende meldinger, legge ut valgte forflytninger og markere aktuelle posisjoner. Rifleman's Radio kan også operere sammen med Nett Warrior utstyr, som i praksis er en smartphone.

Rifleman's Radio er et integrert ledd i US Army's Joint Tactical Radio System Handheld, Manpack, Small Form Fit programmet. Foreløpig er 6250 Rifleman's Radio under produksjon. (Daniel Wasserbly, Jane's International Defence Review jan 2012)

Milrab Beredskapsbag 90 Liter

Dette er bagen *alle må ha*. Robust, vannavstøtende og smarte løsninger. Leveres i svart og norsk skogskamufasje. Passer perfekt til en HK 416. Veil: 599,- BFO: 499,-

Sjekk ut
nettbutikken vår
www.milrab.no

NYHET

i Visste du at..

Ved tjenestegjøring eller flytting til utlandet har du mulighet til å handle varer momsfritt hos oss. Vi leverer også varer momsfritt til fartøy samt feltpostadresser. Gå inn på momsfri.milrab.no eller ring **53 69 78 78** for mer informasjon.

MILRAB Vinterhanske

Sitter tett og godt på hånden. Med Thinsulatefor.

Veil: 249,-
BFO: 199,-

GERBER Stealth

Det overlegne alternativet til samekniven.

Veil: 499,-
BFO: 449,-

MILRAB Feltcaps

Borrelåsfeste til avdelingsmerke, navnestripe og taktisk merking.

Veil: 169,-
BFO 149,-

LED LENSER Lykt P17

Kraftig og lyssterk stavlykt som håndterer de tøffe forholdene.

Veil: 699,-
BFO: 599,-

Profileringsartikler

Vis Norge hvor du hører til!

T-skjorte med trykk

fra kr 149,-

Genser med trykk

fra kr 299,-

MILRAB Navnestriper, 6-pack

NATO-sertifisert navnestripe med eller uten borrelås.

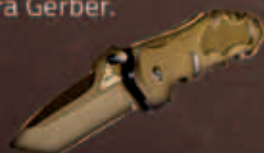
Veil: 199,-
BFO: 187,-

GERBER Folding X1

Kompakt og robust foldekniv fra Gerber.

Veil: 399,-
BFO: 349,-

MILRAB Klokkereim

Behagelig å bære, beskytter uret og tåler slitasje.

Veil: 89,-
BFO: 69,-

Crispi S.W.A.T Evo

Solid og god uniformssko med GORE-TEX.

Veil: 2599,-
BFO: 1799,-

milrab.no

Breiviksveien 40, 5042 Bergen tlf 53 69 78 78
kontakt@milrab.no

Bergans of Norway har vært med på å sette standarden for verdens mest avanserte tur- og forsvarsutrustning siden 1908.

www.bergans.no